

Kronika leta 2019 s koledarjem 2020

GORENJSKA 2019

Gorenjski Glas

Priloga Gorenjskega glasa, številka 101, Kranj, 20. decembra 2019 / ISSN 1318-5586, letnik LXXII

(Ne)prijetno leto

Leto 2019 ni bilo nič posebnega, ne dobro ne slabo. Še najbolj je bilo podobno pomladanskemu čiščenju, ko zavržemo stvari, ki jih že nekaj časa nismo potrebovali, in sklenemo, da nam šara ne bo več grenila življenja. Toda dandanes to ni več dovolj, naše življenje ni več tako predvidljivo kot včasih. Zaradi hitrega tehničnega napredka si težko predstavljamo, kakšen bo svet čez deset, dvajset, trideset let ... Morda nam bo prihodnost kmalu napovedovala umetna inteligenca.

Na evropskem prizorišču so bile v središču pozornosti volitve. Na vrh evropske vlade se je prvič zavihtela ženska, sprva hladno sprejeta, po trdih pogajanjih je bila komisija soglasno izvoljena. Ženske običajno prevzamemo krmilo, ko se problemi nakopičijo, saj lahko delamo več stvari hkrati. Ursulo von der Leyen čaka ogromno dela, zaželimo ji uspeha, saj EU zagotavlja mir na naši celinei.

Na domačem prizorišču je manjšinska vlada lovila krhko ravnotežje in v času debelih krav delila priboljške. Pred koncem leta se je zgodil čudež, saj so poslanci zmanjšali davek na knjige in publikacije. Resnici na ljubo je treba reči, da je v ozadju evropska odredba, torej lahko pohvalimo vsaj poslansko soglasje in hitrost.

Vse kaže, da se politiki – evropski in naši – vse bolj zavedajo, da svetovni splet ni izpolnil pričakovanj o demokraciji, saj omogoča manipulacije. Odličen primer je brexit. Dokler so Google, Facebook, Amazon itd. ogrožali novinarje in časopisne hiše, se ni zganil nihče, ko so začeli manipulirati z volitvami, so politiki skočili pokonci. Vse več je opozoril o lažnih novicah, ki se širijo šestkrat hitreje kot resnica, in o mastnih oglasnih zaslužkih internetnih velikanov.

Spoštovane naročnice in naročniki

Z letopisom se vam zahvaljujemo za zvestobo, z željo, da Gorenjski glas berete še naprej. Skupaj ohranjamo žlahtno tradicijo gorenjskega časopisa, ki objavlja preverjene članke in vztrajno kljubuje lažnim novicam. V imenu Gorenjskega glasa vam voščim vesele božične praznike in srečno novo leto.

Marija Volčjak

Letopis Gorenjska izhaja enkrat letno kot priloga časopisa Gorenjski glas, ki v nakladi 19.000 izvodov izhaja ob torkih in petkih. **Izdajatelj:** Gorenjski glas, d.o.o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. **Direktorica/odgovorna urednica:** Marija Volčjak; **namestnika odgovorne urednice:** Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; **novinarji/uredniki:** Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; **fotoreporterja:** Tina Dokl, Gorazd Kavčič; **zunanji sodelavec:** Miha Naglič; **tehnični urednik:** Grega Flajnik; **oblikovanje:** Matjaž Švab; **oglasno trženje:** Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj; Gorenjski glas, d.o.o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si, http://www.gorenjskiglas.si. **Letopis Gorenjska 2019;** tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče Ljubljana; **distribucija:** Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor. Za naročnike Gorenjskega glasa je priloga letopis Gorenjska sestavni del časopisa, izšel je kot brezplačna priloga. Letopis Gorenjska 2019 je priloga 101. številke Gorenjskega glasa, ki je izšla 20. decembra 2019. Fotografija na naslovnici: Tina Dokl

JANUAR – PROSINEC

Čas za presajanje je od 10. 1. ob 8. uri do 23. 1. ob 4. uri.

Če delamo z rastlinami ob pravem času, bo pridelek večji, rastline pa bolj zdrave.

1	sre.	ново leto	cvet do 12 ⁿ , list od 13 ⁿ
2	čet.	ново leto	list
3	pet.	Genovefa	list
4	sob.	Angela	list
5	ned.	Simeon	plod
6	pon.	Gašper	plod do 15 ⁿ , -----
7	tor.	Zdravko	korenina
8	sre.	Severin	korenina
9	čet.	Julijan	----, cvet od 9 ⁿ
10	pet.	Gregor	● cvet <small>Začetek presajanja ob 8ⁿ</small> 21 ⁿ ○
11	sob.	Pavlin	● cvet do 9 ⁿ , list od 10 ⁿ
12	ned.	Tatjana	● list
13	pon.	Veronika	● plod do 9 ⁿ , -----
14	tor.	Srečko	● ----, plod od 11 ⁿ
15	sre.	Pavel	● korenina
16	čet.	Marcel	● korenina
17	pet.	Anton	● korenina
18	sob.	Marjetka	● korenina do 11 ⁿ , cvet od 12 ⁿ
19	ned.	Marij	● cvet
20	pon.	Boštjan	● list
21	tor.	Neža	● list
22	sre.	Cene	● plod
23	čet.	Rajko	● plod <small>Konec presajanja ob 4ⁿ</small>
24	pet.	Felicijan	plod do 11 ⁿ , korenina od 12 ⁿ 23 ⁿ ●
25	sob.	Darko	korenina
26	ned.	Pavla	korenina
27	pon.	Janez	cvet
28	tor.	Peter	cvet
29	sre.	Franc	list do 13 ⁿ , cvet od 14 ⁿ
30	čet.	Martina	list
31	pet.	Janez	-----

Dan za korenino – je pravi čas za setev ali sajenje, nego in spravilo rastlin, ki razvijejo plod v območju korenin: krompir, korenje, pastinak, repa, rdeča pesa, zelena, česen in čebula, koreninski peteršilj ...

FEBRUAR – SVEČAN

Čas za presajanje je od 6. 2. ob 18. uri do 19. 2. ob 9. uri.

1	sob.	Ignac	-----
2	ned.	Marija	----, plod od 8 ⁿ
3	pon.	Blaž	korenina
4	tor.	Andrej	korenina
5	sre.	Agata	korenina
6	čet.	Dora	● ---- <small>Začetek presajanja ob 18ⁿ</small>
7	pet.	Egidij	● ----
8	sob.	Janez <small>slovenski kulturni praznik</small>	● list
9	ned.	Polona	● plod 9 ⁿ ○
10	pon.	Viljem	● plod do 9 ⁿ , -----
11	tor.	Marija	● ----, plod od 11 ⁿ do 14 ⁿ , korenina od 15 ⁿ
12	sre.	Damijan	● ----
13	čet.	Katarina	● ----
14	pet.	Valentin <small>valentinovo</small>	● ----
15	sob.	Jurka	● ----
16	ned.	Julijana	● list
17	pon.	Silvin	● list
18	tor.	Simeon	● list do 9 ⁿ , ----, plod od 15 ⁿ
19	sre.	Julijan	● plod <small>Konec presajanja ob 9ⁿ</small>
20	čet.	Leon	plod do 13 ⁿ , ----
21	pet.	Irena	plod
22	sob.	Marjeta	korenina
23	ned.	Marta	cvet 17 ⁿ ●
24	pon.	Modest	cvet do 15 ⁿ , ----
25	tor.	Matija <small>pust</small>	-----
26	sre.	Sergij	----, list od 16 ⁿ
27	čet.	Andrej	list
28	pet.	Gabrijel	----, plod od 8 ⁿ
29	sob.	Ožbalt	plod

BI SE TUDI VI RADI NAUČILI VEČ?
PRAVI ZAKLAD POMEBNIH NAPOTKOV JE
SETVENI PRIROČNIK

GA RES ŠE NIMATE? www.zalozba-ajda-vrzednec.si

MAREC – SUŠEC

Čas za presajanje je od 5. 3. ob 4. uri do 17. 3. ob 14. uri.

1 ned.	Albin	----	korenina od 8 ^a
2 pon.	Janja		korenina
3 tor.	Martin		korenina
4 sre.	Kazimir		cvet do 11 ^a , ----
5 čet.	Janez	●	cvet <small>Začetek presajanja ob 4^a</small>
6 pet.	Nika	●	list
7 sob.	Tomaž	●	list
8 ned.	Janez dan žena	●	plod
9 pon.	Franciška	●	plod 19 ^a ○
10 tor.	40 mučenikov	●	----
11 sre.	Krištof	●	korenina
12 čet.	Gregor gregorjevo	●	korenina
13 pet.	Kristina	●	cvet
14 sob.	Matilda	●	cvet do 8 ^a , list od 9 ^a
15 ned.	Klemen	●	list
16 pon.	Hilarij	●	----
17 tor.	Jerica	●	----, plod od 10 ^a <small>Konec presajanja ob 14^a</small>
18 sre.	Edvard		plod do 8 ^a , ----, plod od 14 ^a
19 čet.	Jožef		korenina
20 pet.	Srečko		korenina
21 sob.	Benedikt		cvet
22 ned.	Vasilij		cvet
23 pon.	Jože		cvet do 9 ^a , list od 10 ^a
24 tor.	Gabrijel		----, cvet od 8 ^a 11 ^a ●
25 sre.	Minka materinski dan		list
26 čet.	Maksima		list do 13 ^a , plod od 14 ^a
27 pet.	Rupert		plod
28 sob.	Janez		plod do 14 ^a , korenina od 15 ^a
29 ned.	Ciril		korenina
30 pon.	Bogo		korenina
31 tor.	Benjamin		korenina do 13 ^a , ----

Dan za list – je pravi čas za delo z rastlinami, ki oblikujejo plod v predelu listov. To so: solate, kapusnice, kolerabica, cvetača, listnati peteršilj, radič, endivija, motovilec, blitva in špinača pa tudi trata pred hišo.

APRIL – MALI TRAVEN

Čas za presajanje je od 1. 4. ob 12. uri do 13. 4. ob 22. uri in od 28. 4. ob 19. uri do 30. 4. ob 24. uri.

1 sre.	Hugo	●	cvet <small>Začetek presajanja ob 12^a</small>
2 čet.	Franc	●	cvet do 16 ^a , list od 17 ^a
3 pet.	Ljuba	●	list
4 sob.	Izidor	●	----, korenina od 12 ^a
5 ned.	Vinko	●	plod
6 pon.	Viljem	●	plod do 13 ^a , korenina od 14 ^a
7 tor.	Darko	●	korenina do 8 ^a , ----
8 sre.	Albert	●	----, korenina od 10 ^a 5 ^a ○
9 čet.	Tomaž	●	korenina do 13 ^a , cvet od 14 ^a
10 pet.	Metilda	●	----
11 sob.	Leon	●	----
12 ned.	Lazar velikonočna nedelja	●	list
13 pon.	Ida velikonočni ponedeljek	●	----, plod od 8 ^a <small>Konec presajanja ob 22^a</small>
14 tor.	Valerij		plod
15 sre.	Helena		----, korenina od 8 ^a
16 čet.	Bernarda		korenina
17 pet.	Rudi		korenina do 13 ^a , cvet od 14 ^a
18 sob.	Konrad		cvet
19 ned.	Leon		cvet do 16 ^a , list od 17 ^a
20 pon.	Neža		list do 13 ^a , cvet od 14 ^a
21 tor.	Simeon		list
22 sre.	Leonida		list
23 čet.	Vojko		plod 5 ^a ●
24 pet.	Jurij		plod
25 sob.	Marko		korenina
26 ned.	Marcelin		korenina
27 pon.	Jaroslav dan upora proti okupatorju		korenina do 16 ^a , ----
28 tor.	Pavel	●	cvet <small>Začetek presajanja ob 19^a</small>
29 sre.	Robert	●	cvet
30 čet.	Katarina	●	list

Ajda ● mlaj
○ ščip

---- z rastlinami se ne dela

● čas za presajanje

MAJ – VELIKI TRAVEN

Čas za presajanje je od 1. 5. ob polnoči do 11. 5. ob 8. uri in od 25. 5. ob 24. uri do 31. 5. ob 24. uri.

Če delamo z rastlinami ob pravem času, bo pridelek večji, rastline pa bolj zdrave.

1	pet.	Jože	praznik dela	●	list do 12 ^h , plod od 13 ^h	Presajanje
2	sob.	Boris	praznik dela	●	plod	
3	ned.	Aleksander		●	plod	
4	pon.	Cveto		●	korenina do 14 ^h , ----	
5	tor.	Angel		●	----	
6	sre.	Janez		●	----, korenina od 18 ^h	
7	čet.	Stanko		●	cvet	13 ^h ○
8	pet.	Viktor		●	list	
9	sob.	Gregor		●	list	
10	ned.	Izidor		●	----, plod od 15 ^h	
11	pon.	Žiga		●	plod	Konec presajanja ob 8 ^h
12	tor.	Pankracij			plod do 10 ^h , korenina od 11 ^h	
13	sre.	Servacij			korenina	
14	čet.	Bonifacij			korenina	
15	pet.	Zofka			cvet	
16	sob.	Janez			cvet	
17	ned.	Jošt			list	
18	pon.	Erik			cvet do 13 ^h , list od 14 ^h	
19	tor.	Ivo			list	
20	sre.	Bernard			plod	
21	čet.	Feliks			plod	
22	pet.	Milan			korenina	20 ^h ●
23	sob.	Željko			korenina	
24	ned.	Suzana			korenina	
25	pon.	Gregor		●	cvet	Začetek presajanja ob 24 ^h
26	tor.	Zdenko		●	cvet	
27	sre.	Janez		●	list	
28	čet.	Avguštin		●	list do 17 ^h , plod od 18 ^h	
29	pet.	Magdalena		●	plod	
30	sob.	Ivana		●	plod	
31	ned.	Angela	binkošti	●	korenina	

JUNIJ – ROŽNIK

Čas za presajanje je od 1. 6. ob polnoči do 7. 6. ob 18. uri in od 22. 6. ob 7. uri do 30. 6. ob 24. uri.

1	pon.	Fortunat		●	korenina	Presajanje
2	tor.	Erazem		●	korenina do 17 ^h , ----	
3	sre.	Pavla		●	----, cvet od 18 ^h	
4	čet.	Franc		●	cvet do 15 ^h , list od 16 ^h	
5	pet.	Valerija		●	list do 12 ^h , ----	21 ^h ○
6	sob.	Norbert		●	list do 17 ^h , ----	
7	ned.	Robert		●	plod	Konec presajanja ob 18 ^h
8	pon.	Medard	dan Primoža Trubarja		plod	
9	tor.	Primož			korenina	
10	sre.	Marjeta			korenina	
11	čet.	Srečko			cvet	
12	pet.	Janez			----	
13	sob.	Anton			----, list od 10 ^h	
14	ned.	Vasilij			list do 17 ^h , cvet od 18 ^h	
15	pon.	Vid			list	
16	tor.	Beno			list do 10 ^h , plod od 11 ^h	
17	sre.	Dolfe			plod	
18	čet.	Marko			plod do 10 ^h , korenina od 11 ^h	
19	pet.	Julijana			korenina do 8 ^h , ---- korenina od 14 ^h	
20	sob.	Silverij			korenina	
21	ned.	Alojz			----, cvet od 13 ^h	9 ^h ●
22	pon.	Ahac		●	cvet	Začetek presajanja ob 7 ^h
23	tor.	Kresnica		●	cvet do 10 ^h , list od 11 ^h	
24	sre.	Janez		●	list	
25	čet.	Hinko	dan državnosti	●	plod	
26	pet.	Stojan		●	plod	
27	sob.	Ema		●	plod do 11 ^h , korenina od 12 ^h	
28	ned.	Hotimir		●	korenina	
29	pon.	Peter, Pavel		●	korenina do 18 ^h , ----	
30	tor.	Emilija		●	----, cvet od 18 ^h	

Ajda

Dan za cvet – k cvetnim rastlinam štejemo vse rastline, pri katerih želimo doseči bogato in dolgo cvetenje, to so enoletne cvetlice in trajnice, cvetoče grmovnice, nekatere zdravilne rastline pa tudi brokoli.

JULIJ – MALI SRPAN

Čas za presajanje je od 1. 7. ob polnoči do 5. 7. ob 3. uri in od 19. 7. ob 15. uri do 31. 7. do 24. ure.

1	sre.	Bogoslav	● cvet	Presajanje
2	čet.	Marija	● list	
3	pet.	Irenej	● list	
4	sob.	Urh	● ----, plod od 9 ^h	
5	ned.	Anton	● ----, plod od 11 ^h	Konec presajanja ob 3 ^h 7 ○
6	pon.	Bogomila	plod do 9 ^h , korenina od 10 ^h	
7	tor.	Ciril, Metod	korenina	
8	sre.	Špela	korenina do 13 ^h , cvet od 14 ^h	
9	čet.	Veronika	cvet	
10	pet.	Ljubica	cvet do 14 ^h , list od 15 ^h	
11	sob.	Olga	list	
12	ned.	Mohor	list do 8 ^h , cvet od 9 ^h	
13	pon.	Evgen	list do 18 ^h , plod od 19 ^h	
14	tor.	Franc	plod	
15	sre.	Vladimir	plod do 18 ^h , korenina od 19 ^h	
16	čet.	Marija	korenina	
17	pet.	Aleš	korenina	
18	sob.	Miroslav	korenina do 11 ^h , ---- cvet od 19 ^h	
19	ned.	Vincenc	● cvet	Začetek presajanja ob 15 ^h
20	pon.	Marjeta	● cvet do 18 ^h , list od 19 ^h	20 ●
21	tor.	Danilo	● list	
22	sre.	Majda	● plod	
23	čet.	Branislav	● plod	
24	pet.	Kristina	● plod do 17 ^h , ----	
25	sob.	Jakob	● ----, korenina od 18 ^h	
26	ned.	Ana	● korenina	
27	pon.	Sergij	● korenina	
28	tor.	Zmago	● cvet	
29	sre.	Marta	● list	
30	čet.	Julita	● list do 8 ^h , cvet od 9 ^h	
31	pet.	Ignac	● ----	

AVGUST – VELIKI SRPAN

Čas za presajanje je 1. 8. od polnoči do 10. ure in od 15. 8. ob 24. uri do 28. 8. ob 15. uri.

1	sob.	Peter	● ----	Konec presajanja ob 10 ^h
2	ned.	Alfonz	plod do 17 ^h , korenina od 18 ^h	
3	pon.	Lidija	korenina	18 ○
4	tor.	Dominik	korenina	
5	sre.	Marija	cvet	
6	čet.	Ljubo	cvet	
7	pet.	Kajetan	list	
8	sob.	Miran	list	
9	ned.	Janez	----, cvet od 14 ^h do 19 ^h , ----	
10	pon.	Lovrenc	plod	
11	tor.	Suzana	plod	
12	sre.	Klara	korenina	
13	čet.	Lilijana	korenina	
14	pet.	Demetrij	korenina do 18 ^h , ----	
15	sob.	Marija	● cvet	Marijino vnebovzetje Začetek presajanja ob 24 ^h
16	ned.	Rok	● cvet	
17	pon.	Pavel	● list	združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom
18	tor.	Helena	● list do 15 ^h , plod od 16 ^h	
19	sre.	Ljudevit	● plod	5 ●
20	čet.	Bernard	● plod	
21	pet.	Ivana	● ----	
22	sob.	Timotej	● korenina	
23	ned.	Filip	● korenina	
24	pon.	Jernej	● cvet	
25	tor.	Ludvik	● plod	
26	sre.	Viktor	● list	
27	čet.	Jože	● list do 10 ^h , ----, cvet od 18 ^h	
28	pet.	Avguštin	● plod	Konec presajanja ob 15 ^h
29	sob.	Janez	plod	
30	ned.	Roza	korenina	
31	pon.	Rajko	korenina	

Podatki so vzeti z dovoljenjem iz Setvenega priručnika Marije Thun za leto 2020, ki ga v Sloveniji izdaja založba Ajda, Vrzenec, www.zalozba-ajda-vrzenec.si

SEPTEMBER – KIMAVEC

Čas za presajanje je od 12. 9. ob 9. uri do 24. 9. ob 20. uri.

Če delamo z rastlinami ob pravem času, bo pridelek večji, rastline pa bolj zdrave.

1	tor.	Tilen	plod do 16 ^a , cvet od 17 ^a	
2	sre.	Štefan	plod	8 ^o ☉
3	čet.	Dora	list	
4	pet.	Zalka	list	
5	sob.	Lovrenc	list	
6	ned.	Zaharija	----, plod od 11 ^a	
7	pon.	Marko	plod	
8	tor.	Marija	-----	
9	sre.	Peter	----, korenina od 15 ^a	
10	čet.	Nikolaj	korenina	
11	pet.	Milan	korenina do 9 ^a , cvet od 10 ^a	
12	sob.	Gvido	● cvet	Začetek presajanja ob 9 ^a
13	ned.	Filip	● cvet do 13 ^a , list od 14 ^a	
14	pon.	Rasto	● list do 14 ^a , plod od 15 ^a	
15	tor.	Nikodem	● plod	vrnitev Primorske k matični domovini
16	sre.	Ljudmila	● plod	
17	čet.	Franciška	● plod do 10 ^a , korenina od 11 ^a	13 ^a ●
18	pet.	Irena	● -----	
19	sob.	Suzana	● korenina	
20	ned.	Svetlana	● korenina do 11 ^a , cvet od 12 ^a	
21	pon.	Matej	● cvet do 17 ^a , list od 18 ^a	
22	tor.	Mavricij	● list	
23	sre.	Slavojko	● list do 10 ^a , ----	
24	čet.	Nada	● plod	Konec presajanja ob 20 ^a
25	pet.	Gojmir	plod do 17 ^a , ----	
26	sob.	Justina	-----	
27	ned.	Damijan	----, korenina od 13 ^a	
28	pon.	Venčeslav	korenina do 10 ^a , cvet od 11 ^a	
29	tor.	Mihael	cvet	
30	sre.	Sonja	cvet do 12 ^a , list od 13 ^a	

Dan za plod – je pravi dan za setev, nego in spravilo vseh naših žit pa tudi naših plodovk, kot so paradižnik, paprika, fižol, grah, kumarice, buče in bučke, leča, soja pa tudi jagode, vse sadno drevje in jagodičevje.

OKTOBER – VINOTOK

Čas za presajanje je od 9. 10. ob 16. uri do 22. 10. ob 3. uri.

1	čet.	Julija	list	23 ^a ☉
2	pet.	Bogumil	list	
3	sob.	Terezija	----, cvet od 10 ^a do 16 ^a , plod od 17 ^a	
4	ned.	Franc	plod	
5	pon.	Marcel	plod do 17 ^a , korenina od 18 ^a	
6	tor.	Vera	korenina	
7	sre.	Marko	korenina	
8	čet.	Brigita	korenina do 17 ^a , cvet od 18 ^a	
9	pet.	Abraham	● cvet	Začetek presajanja ob 16 ^a
10	sob.	Danijel	● cvet do 13 ^a , plod od 14 ^a	
11	ned.	Milan	● list	
12	pon.	Maks	● list do 11 ^a , plod od 12 ^a	
13	tor.	Edvard	● plod	
14	sre.	Veselko	● plod	
15	čet.	Terezija	● korenina	
16	pet.	Jadвига	● korenina do 13 ^a , ----	22 ^a ●
17	sob.	Marjeta	● ----, korenina od 14 ^a	
18	ned.	Luka	● cvet	
19	pon.	Etbin	● plod do 16 ^a , list od 17 ^a	
20	tor.	Irena	● list do 13 ^a , ----	
21	sre.	Urška	● plod	
22	čet.	Vendelin	● plod	Konec presajanja ob 3 ^a
23	pet.	Severin	plod do 11 ^a , korenina od 12 ^a	
24	sob.	Rafael	korenina	
25	ned.	Darija	dan suverenosti	korenina do 15 ^a , cvet od 16 ^a
26	pon.	Lucijan	cvet	
27	tor.	Sabina	cvet do 11 ^a , ----	
28	sre.	Simon	-----	
29	čet.	Ida	list	
30	pet.	Marcel	list do 10 ^a , cvet od 11 ^a	
31	sob.	Bolfenk	dan reformacije	plod 16 ^a ☉

NOVEMBER – LISTOPAD

Čas za presajanje je od 5. 11. ob 22. uri do 18. 11. ob 12. uri.

1	ned.	dan spomina na mrtve	plod	
2	pon.	Dušanka	korenina	
3	tor.	Silva	korenina	
4	sre.	Drago	korenina	
5	čet.	Zahar	● cvet	Začetek presajanja ob 22
6	pet.	Lenart	● cvet	
7	sob.	Engelbert	● list	
8	ned.	Bogomir	● list	
9	pon.	Teodor	● plod	
10	tor.	Andrej	● cvet do 9 ^a , plod od 10 ^a	
11	sre.	Martin	● korenina	
12	čet.	Emil	● korenina	
13	pet.	Stanislav	● korenina	
14	sob.	Nikolaj	● ----	
15	ned.	Polde	● cvet do 12 ^a , list od 13 ^a	6 ●
16	pon.	Jerica	● list	
17	tor.	Gregor	● list do 15 ^a , plod od 16 ^a	
18	sre.	Roman	● plod	Konec presajanja ob 12
19	čet.	Elizabeta	plod	
20	pet.	Srečko	korenina	
21	sob.	Marija	korenina	
22	ned.	Cilka	cvet	
23	pon.	Klemen	cvet	dan Rudolfa Maistra
24	tor.	Janez	cvet do 9 ^a , list od 10 ^a	
25	sre.	Katarina	list	
26	čet.	Konrad	list do 16 ^a , cvet od 17 ^a	
27	pet.	Vigil	plod	
28	sob.	Jakob	plod	
29	ned.	Radivoj	korenina	
30	pon.	Andrej	----	11 ○

● mlaj   ---- z rastlinami se ne dela

○ ščip   ● čas za presajanje

Ajda

DECEMBER – GRUDEN

Čas za presajanje je od 3. 12. ob 4. uri do 15. 12. ob 23. uri in od 30. 12. ob 10. uri do 31. 12. ob 24. uri.

1	tor.	Marijan	----	
2	sre.	Blanka	----	
3	čet.	Franc	● cvet	Začetek presajanja ob 4
4	pet.	Barbara	● cvet do 9 ^a , list od 10 ^a	
5	sob.	Savo	● ----	
6	ned.	Miklavž	● cvet do 9 ^a , plod od 10 ^a	
7	pon.	Ambrož	● plod	
8	tor.	Marija	● plod do 12 ^a , korenina od 13 ^a	
9	sre.	Valerija	● korenina	
10	čet.	Smiljan	● korenina	
11	pet.	Danijel	● list do 10 ^a , korenina od 11 ^a	
12	sob.	Aljoša	● cvet do 10 ^a , ----	
13	ned.	Lucija	● ----, list od 11 ^a	
14	pon.	Dušan	● list do 9 ^a , ----	18 ●
15	tor.	Kristina	● list do 10 ^a , plod od 11 ^a	Konec presajanja ob 23
16	sre.	Albina	plod	
17	čet.	Lazar	korenina	
18	pet.	Teo	korenina	
19	sob.	Urban	cvet	
20	ned.	Julij	cvet	
21	pon.	Tomaž	list	
22	tor.	Mitja	list	
23	sre.	Viktorija	list	
24	čet.	Eva	cvet do 11 ^a , plod od 12 ^a	
25	pet.	božič	plod	
26	sob.	Štefan	plod do 11 ^a , korenina od 12 ^a	dan samostojnosti in enotnosti
27	ned.	Janez	korenina	
28	pon.	Živko	plod do 9 ^a , korenina od 10 ^a do 12 ^a , ----	
29	tor.	David	korenina do 10 ^a , cvet od 11 ^a	
30	sre.	Evgen	● cvet	Začetek presajanja ob 10 5 ○
31	čet.	Silvester	● cvet do 15 ^a , list od 16 ^a	

Jože Košnjek

DECEMBER 2018

Sanjski dan slovenskega smučanja

Pregled dogodkov v lanskem decembru, v katerem so dobile župane tudi občine, v katerih je bil potreben drugi krog volitev, in v katerem smo se spomnili stote obletnice smrti Ivana Cankarja in dvestote obletnice nastanka znamenite božične pesmi Sveta noč, začnjam s športom. Upravičeno. V torek in sredo, 18. in 19. decembra, sta bila sanjska dneva slovenskega alpskega smučanja. V torek je Ilka Štuhec v svojem prvem

Žan Kranjec, ponos gorenjskega smučanja

nastopu po dvajsetmesečnem zdravljenju poškodbe zmagala v smuku v Val Gardeni. Naslednji dan je zmagala še v superveleslalomu. Sanjski dan slovenskega smučanja je z zmagom v veleslalomu v Saalbachu dopolnil še Žan Kranjec. To je bila njegova prva zmagala v svetovnem pokalu. Dvojna slovenska zmagala v alpskem smučanju se je pred tem zgodila le enkrat, ko sta na isti dan zmagala Špela Pretnar in Matjaž Vrhovnik. Prvi dan decembra je minilo 37 let

Obnovljen vrtec Škratek Svit so odprli otroci ob pomoči ravnateljice Hedvike Rosulnik in župana Aca Franca Šuštarja.

Prejemniki priznanj Planinske zveze Slovenije (od leve): Marjan Ručigaj, Klavdij Mlekuž, Miro Štebe in Anton Nastran

od nesreče slovenskega letala na Korziki, v kateri je umrlo 180 potnikov in članov posadke. V New Yorku je v 94. letu starosti umrl 41. predsednik Združenih držav Amerike Georg Herbert Walker Bush. Njegov sin Georg Bush mlajši pa je bil 43. predsednik Združenih držav Amerike. Ekonomist Boštjan Vasle je bil izvoljen za petega guvernerja Banke Slovenije v samostojni Sloveniji, Gorenjec Izток Purič za ministra za kohezijo v vladi Marjana Šarca, Bogdan Gabrovec pa v drugem mandatu za predsednika Olimpijskega komiteja Slovenije. Francijo so pretresali tudi nasilni protesti »rumenih jopičev«, zaradi cunamija, ki je bil posledica izbruha vulkana Krakatau, pa je v Indoneziji umrlo več kot tristo ljudi.

Bojanova odličja v muzeju

Za spoštovanja vredno potezo se je odločil najuspešnejši slovenski alpski smučar Bojan Križaj, ki se je rodil 3. januarja 1957 v tržiški smučarski družini. Vsa svoja najpomembnejša odličja iz bogate športne kariere, v kateri je dosegel osem zmag v svetovnem pokalu in 33 uvrstitev na zmagovalni oder, mali kristalni globus za skupno zmago v slalomu ter srebrno kolajno s svetovnega prvenstva je podaril domačemu Tržiškemu muzeju. „Verjamem, da dobiva muzej s tem nove razsežnosti. To še zdaleč ni povečevanje samega sebe, še manj pa smučarski pogreb,“ je ob tem dejanju povedal Bojan Križaj. Z zgodovino, sicer precej starejšo od Križajevih kolajn, nas povezuje uvrstitev klekljanja čipk na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine in predlog, da postane Stara Sava na Jesenicah z lepo ohranjenimi fužinarskimi objekti spomenik državnega pomena. Stara Sava je od leta 1984 dalje spomenik lokalnega pomena.

Večji vrtec, nova klinika in hotel

Pregled pomembnejših gorenjskih dogodkov v lanskem decembru nadaljujemo v Vodichah, kjer so odprli prenovljen in povečan vrtec Škratek Svit. Novih prostorov so bili veseli tudi člani Medobčinskega društva invalidov Kranj, saj so dosedanji prostori merili le 16 kvadratnih metrov. V škofjeloški Aleji zaslužnih Ločanov so odkrili doprsni kip dr. Frana Jesenka, botanika, genetika in pobudnika za ustanovitev Triglavskega

Bojan Križaj ob opremi, s katero je tekmoval v zadnji tekmovalni sezoni

narodnega parka. Dr. Jesenko je 12. Ločan, ki so mu postavili obeležje v Aleji zaslužnih. Na Bledu so odprli sodoben hotel Rikli Balance. Njegov predhodnik je bil Golf hotel. Novi hotel nadaljuje tradicijo dr. Arnolda Riklji, ki je v 19. stoletju Bled postavil med najbolj znana naravna zdravilišča. Naložba v hotel je bila pet milijonov evrov. Farmaceutski velikan Kuehne + Nagel je začel ob letališču na Brniku graditi naj-

večje Novartisovo skladišče v Evropi. V poslovni coni v Šenčurju pa je družina Fabijan zgradila novo kliniko, v kateri dela okrog trideset zdravnikov različnih specialnosti. Nova družinska klinika je nadaljevanje 25-letne zdravniške tradicije te družine, ki letno poskrbi za okrog deset tisoč pacientov.

Tovarno Elan v Begunjah je kupil finski-luksemburški sklad KJK. Ta sklad je že prisoten v Sloveniji.

- Med prejemniki priznanj Planinske zveze Slovenije so tudi Gorenjci: **Klavdij Mlekuž** (PD Dovje - Mojstrana), **Anton Nastran** (PD Železniki), **Marjan Ručigaj** (PD Iskra) in **Miro Štebe** (PD Trzin).
- Tržičani so naziv častnega občana podelili slikarju **Vinku Hlebšu** za uspešno likovno ustvarjanje. Vinko Hlebš je svoja dela predstavil na 86 samostojnih in 150 skupinskih razstavah. V Radovljici pa so za častnega občana izbrali pevodjo, glasbenega pedagoga in skladatelja **Egija Gašperšiča**. Radovljica je imela doslej tri častne občane: **Slavka Avsenika**, **Uroša Kreka** in **dr. Ceneta Avgušlina**.
- **Mojca Trnovec** iz gostilne Mihovec v Zgornjih Pirničah je bila izbrana za obrtnico leta. Mihovčeva gostilna ima 160-letno tradicijo. **Franci Ažman** iz Lesc pa je prejel priznanje kot najstarejši obrtnik. Za samostojno pot se je odločil leta 1967.
- Plavalec **Darko Đurić** je bil že drugič izbran za športnika invalida leta. Na evropskem prvenstvu v plavanju je osvojil zlato in srebrno kolajno. Smučar **Jernej Slivnik** pa je bil izbran za najboljšega mladega športnika invalida.
- V Škofji Loki so Severjeve nagrade podelili poklicnima igralcema **Nini Valič** in **Vojku Belšaku**, ljubiteljskima igralcema **Damjanu Pernetu** in **Maši Kavčič** ter študentoma igre **Maticu Valiču** in **Gregorju Podričniku**. V kranjskem Prešernovem gledališču so podelili nagrado julija, ki jo podeljuje gledališče v sodelovanju s časopisom Gorenjski glas. Nagrada se imenuje po muzi pesnika Prešerna, prejel pa jo je **Miha Rodman**.

JANUAR 2019

Požar v jeseniški bolnišnici

Pregled najbolj odmevnih januarskih dogodkov, zlasti na Gorenjskem, začnemo na koncu meseca, v torek, 29. januarja, ko je v negovalnem oddelku jeseniške bolnišnice, domnevno zaradi napake enega od bolnikov, izbruhnil požar. Dve ma bolnikoma ni bilo pomoči, tretji pa je bil hudo ranjen, vendar so bile poškodbe tako hude, da je v ljubljanskem Kliničnem centru umrl. Osebe bolnišnice je med požarom delovalo trezno, zrelo in uigrano, sicer bi bile lahko posledice še hujše. Požar pa je tudi opozoril na problem starih bolnišnic, ki jih je težko opremiti s sodobnimi varovalnimi napravami. Januar je bil tudi v znamenju zaostrovanja razmer v gorenjskih zdravstvenih domovih. V kranjskem niso več vpisovali novih pacientov. Razmere so se v kasnejših mesecih še zaostrovale. Ker so začeli v urgentne ambulante vedno pogosteje prihajati bolniki, ki niso potrebovali nujne pomoči, so v sedmih urgentnih ambulantah Osnovnega zdravstva Gorenjske začeli zaračunavati storitve, ki niso nujne. Takih obiskov je bilo tudi do petdeset odstotkov, kar je škodovalo ljudem, ki so pomoč res potrebovali. Čakalnice je začela polniti tudi gripa. Precej ljudi še vedno zavrača cepljenje.

Stečaj Gorenjskega tiska in Tomosa

Z zemljevida nekdanj slavni slovenski podjetji sta bili izbrisani dve podjetji: Gorenjski tisk iz Kranja in Tomos iz

Požar v jeseniški bolnišnici je zahteval troje življenj.

Nekdanj sloveče grafično podjetje Gorenjski tisk je le še zgodovina.

Kopra. Tomos je bil ustanovljen leta 1959 in je v najboljših letih izdelal letno več kot šestdeset tisoč motornih koles. Nam bližje, v Kranju, pa se je po več kot sedemdesetih letih poslovil Gorenjski tisk, nekdanj hvaljeno ime med ponudniki tiskarskih in drugih grafičnih storitev. Sicer pa so vlada in gospodarski analitiki za letos napovedali ugodno gospodarsko rast in hkrati začeli iskati možnosti, kako rešiti Mercator. Pojavila se je tudi

ideja, naj Slovenija enostavno odkupi Mercator od naslednikov propadlega Agrokorja. Vlada je končno sprejela 1,2 milijarde evrov vreden investicijski program za drugi železniški tir.

Železniki varnejši pred vodo

Prebivalce Železnikov je razveselila vest, da bo vlada sofinancirala protiplovnostno zaščito v Železnikih. Projekt je vreden 34 milijonov evrov, od katerih

Karolina z mamico Andrejo

Dermotov jez bodo porušili in tristo metrov višje zgradili novega.

jih bo 18 prispeval evropski kohezijski sklad. Protipoplavna zaščita bo izvedena v dveh fazah. Je pa nujna, saj so poplave v zadnjih štiridesetih letih kar sedemkrat huje prizadele kraj, zadnjič leta 2007. Žal je novembra zaradi pritožbe domačinke projekt zastal. Dobra novica je prišla tudi iz Kranjske Gore, kjer je po 13 letih ob jezeru Jasna zaživel nov gostinski objekt. Bližja je tudi gradnja krožne kabinske žičnice do vrha Vitranca, saj je vlada sprejela uredbo o koncesiji za gradnjo. Za začetek gradnje bo potrebno še gradbeno dovoljenje. Na

Linhartovem trgu v Radovljici je keramik Urban Magušar uredil manufakturno, keramiko in ogledno delavnico kot primer gorenjskega podeželskega lončarstva. Na Brdu so podelili priznanja najuglednejšim delodajalcem. Med prejemniki sta tudi podjetje Jelovica hiše iz Preddvora in Fraport Slovenija s sedežem na Zgornjem Brniku. Spodbudna je bila tudi vest, da se je na Gorenjskem brezposelnost znižala na 5,2 odstotka. Januar je tudi mesec, v katerem še posebno dejavni športniki v zimskih panogah. Smučarskim skakalcem sprva ni šlo

Nov gostinski objekt ob kranjskogorski Jasni. Investitor Dominik S. Černjak iz družbe Alpe Adria Turizem s kranjskogorskim županom Janezom Hrovatom in ministrom za gospodarstvo Zdravkom Počivalškom.

posebej dobro, potem pa so se popravili, v smuku in superveleslalomu pa se je odlično odrezala Ilka Štuhec.

Dovoljenje za novo telovadnico

V Zavodu svetega Martina v Srednji vasi v Bohinju so praznovali deset let delovanja. V domu prebiva tudi najstarejša Bohinjka Angela Hodnik, ki je praznovala 104. rojstni dan. V Beogradu, kjer je delala, je preživela tudi bombardiranje aprila 1941. Angela je prispevala tudi nekaj del svojega brata, slikarja Valentina Hodnika. Njegovo razstavo so odprli v Muzeju Tomaža Godca. Sto let je dočkala tudi Doroteja Vidmar s Trate pri Škofji Loki. Nova telovadnica v Stražišču pri Kranju je dobila uporabno dovoljenje.

- V letu 2019 sta se na Gorenjskem prvi rodili deklci. V kranjski porodnišnici je **Andreja Dolinar** sedem minut po polnoči rodila prvorojenko **Karolino**, v jeseniški porodnišnici pa so čakali dlje. Šele ob desetih zvečer je **Mojca Drašak** rodila **Neco**.
- Blejsko jezero je zaradi cianobakterij rdeče zacvetelo. To je znak porušenega biološkega ravnotežja.
- Društvo Projekt Človek, ki ima eno od terapevtskih skupin tudi v Sopotnici v Poljanski dolini, je prejelo priznanje za delo na področju socialnega varstva. Mlada oblikovalka **Katja Kastelic** iz Trboj je prejela priznanji za oblikovanje knjig.
- Jeseničane je znova motil smrad z deponije Mala Mežakla.
- Predsednik vlade **Marjan Šarec** je sprejel odstop ministra za kulturo **Dejana Prešička**, ki naj bi zlorabil svoj položaj in izvajal pritiske na zaposlene.
- V Ljubljani je v 91. letu starosti umrl **Urban Koder**, ki je bil po poklicu zdravnik, vendar se je popolnoma posvetil glasbi. Pisal je šansone in glasbo za filme in risanke. Napisal je znamenito skladbo za film Cvetje v jeseni.
- Na Jesenicah je v 99. letu starosti umrla spoštovana Jeseničanka **Stanka Geršak**, ki je vse življenje delovala v športu, kulturi in na drugih področjih življenja Jeseničanov in Jeseničanov.

FEBRUAR 2019

Lepotec z Jezerskega

Pregled najbolj odmevih dogodkov v mesecu februarju začnemo na Jezerskem. Tam je sredi meseca podjetnik Marjan Batagelj, lastnik Postojnske jame, obnovil hotel Planinka in v njem uredili vrhunski butični hotel Vila Planinka, ki se čudovito ujema z jezerskim razkošjem v naravi. Novi lastnik, ki je v obnovo hotela vložil skoraj štiri milijone evrov, želi med drugim na jezersko znova vrniti zdraviliški turizem, ki je bil za ta kraj značilen že od 16. stoletja dalje. V Kranju sta kranjski župan Matjaž Rakovec in direktor podjetja Riko iz Ribnice Janez Škrabec podpisala

Kranjski župan Matjaž Rakovec, minister za kohezijo Iztok Purič in direktor Rika Janez Škrabec so podpisali pogodbo za naložbo v kranjsko komunalo.

pogodbo za izvedbo komunalne infrastrukture na območju Britofa in Predoselj v okviru projekta Gorki. Dela bodo vredna blizu deset milijonov evrov, več kot dva tisoč ljudi pa bo dobilo boljše pogoje bivanja. V Šolskem centru Škofja Loka so odprli nov učni izdelovalni laboratorij za področje energetike, lesarstva in strojništva. V Škofji Loki je poklicno izobraževanje staro že 130 let,

v centru pa se izobražuje polovica vseh vajencev v Sloveniji. Na Jesenicah so uredili prvo sončno elektrarno na večstanovanjskem objektu s toplotno črpalko za ogrevanje sanitarne vode. Kamniški hotel Malograjski dvor je dobil novega lastnika in je začel sprejemati prve goste. Hotel je kupilo podjetje Sicom Hoteli in se po novem imenuje MD. Savske elektrarne so začele na Savi Dolinki graditi malo elektrarno Borovlje. Obsežen projekt bo vreden kar 2,7 milijona evrov. Gasilci z Brega ob Savi so dobili novo vozilo.

V Kranju štirikrat dvojčki

Za kranjsko porodnišnico sta bila 5. in 6. februar posebna dneva. V dveh dneh so se rodili štirje dvojčki: Tilen in Tia, Ula in Taja, Adam in Brina ter Vid in Julija. Mamice dvojčkov so bile sočasno v bolnici. Dvojčka so položili skupaj in zgodilo se je, da sta rokici položila drug na drugega, kot da bi se zaščitila ... V radovljiškem Domu dr. Janka Benedika je Albina Žilič iz Radovljice praznovala stoti rojstni dan. Njen pokojni soprog je bil radovljiški zdravnik dr. Marjan Žilič. V Selcih so praznovali 240-letnico šolsstva, saj je v kraju leta 1778 začela delovati ljudska šola. Odprli so tudi bukvarnico.

Prešernovo praznovanje v Vrbi

Šola v Selcih je bil stara 240 let.

Štirje pari dvojčkov v kranjski porodnišnici

Junaki belih strmin

Februar je bil mesec uspehov naših smučarjev. Deskar Žan Košir iz Trziča je po letu 2015 znova zmagal na tekmi za svetovni pokal. Smučarski skakalec Timi Zajc, veliki up našega skakalnega športa, je na tekmi v Oberstdorfu dosegel prvo zmago v svetovnem pokalu. Na pohorski tekmi alpskih smučark Zlata Lisica je bila najboljša Američanka Mihaela Shiffrin, naša najboljša pa je bila mlada Meta Hrovat z osmim in enajstim mestom v veleslalomu in slalomu. Mladi slovenski biatlonec Aleks Cisar je bil prvo ime mladinskega svetovnega prvenstva v biatlonu v Osrblieju na Slovaškem. Član kranjskega Triglava je osvojil dve zlati kolajni. Na svetovnem prvenstvu v alpskem smučanju v Areju na Švedskem je že drugič zapored v smuku zmagala Ilka Štuhec. Njen

uspeh je dopolnil Štefan Hadalin s srebrno kolajno v kombinaciji. Žal se je po prvenstvu Ilka Štuhec poškodovala in je morala končati tekmovanja. Izjemen uspeh sta na svetovnem prvenstvu v nordijskem smučanju v Seefeldu v Avstriji dosegli tekačici Katja Višnar in Anamarija Lampič, ki ta bili srebrni v klasičnem ekipnem sprintu. To je bila tretja kolajna v teku na smučeh. Pred tem je dve osvojila Petra Majdič. Slabše od pričakovanj so tekmovali smučarski skakalci.

Častili smo Prešerna

Februar je bil tudi mesec kulture – zaradi našega največjega pesnika dr. Francea Prešerna. Praznična je tudi vest, da je postala naprodaj hiša, ki stoji tik ob pesnikovi rojstni hiši. Lokalna skupnost je dobila priložnost za odkup in ureditev pogojev za urejen dostop obiskovalcev

Plavanje v mrzlem Blejskem jezeru

Vrbe. Na praznični dan je v Vrbi govoril etnolog in publicist dr. Janez Bogataj, v Kranju pa državna sekretarka na ministrstvu za gospodarstvo Eva Štravs Podlogar. Prešernovi nagradi pa sta na slovesnosti v Cankarjevem domu prejela kostumografinja Bjanka Adžić Ursulov in Filip Robar Dorin, ustvarjalec na področju filmske umetnosti. V prazničnih dneh je v zbirki Znameniti Podbrežani izšla monografija o Mimi Malenšek ob stoti obletnici letnici njenega rojstva. Letos februarja je bila tudi stota obletnica nastanka zgodbe Josipa Vandota o junaškem pastirčku Kekcu. Ta še vedno ostaja v zavesti naših otrok.

- Škofjeloški gasilci so na dvorišču podjetja Knauf Insulation preprečili ognju, da bi se razširil na jeklenke z različnimi plini, v nekaterih predelih Gorenjske pa je v začetku februarja znova divjalo neurje. Na Grintavcu se je smrtno ponesrečila planinka. Policisti so razbili mrežo preprodajalcev heroina in kokaina. Požar je izbruhnil med Prešernovim sejmom v Kranju. Na krvavškem smučišču je umrl deskar.
- **Aleksander Čeferin** je bil znova izvoljen za predsednika Evropske nogometne zveze UEFA.
- Umrla je članica nekdanje znane glasbene skupine Agropop **Barbara Šerbec - Šerbi**. Poslovil se je tudi legendarni smučarski skakalec **Matti Nykänen**. Star je bil 55 let in se je v življenju srečeval s številnimi težavami.
- Zaradi sporne makete drugega tira je odstopil minister za okolje **Jure Leben**.

Vila Planinka na Jezersko privablja tudi najzahtevnejše in v naravo zaljubljene goste.

MAREC 2019

Upor družinskih zdravnikov

Polna čakalnica v Kranjskem zdravstvenem domu

Opozorila zdravnikov družinske medicine na preobremenjenost, slabo organiziranost in kopico administrativnega dela ter tudi na prenizke plače so v začetku meseca prerasla v pravi – upor. Na Gorenjskem so bili najbolj ostri v Zdravstvenem domu Kranj, kjer je več kot dvajset družinskih zdravnikov napovedalo prekinitev delovnega razmerja. Nekateri med njimi morajo skrbeti za dva tisoč in več pacientov, kar je neob-

vladljivo. Vrag je odnesel šalo in vrh zdravstva z novim ministrom Alešem Šabedrom, ki je nasledil obolelega Sama Fakina, se je moral resno lotiti problema in zagotoviti čim manj moteno zdravstveno varstvo. Prenova porodnega bloka v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo v Kranju, ki bo zagotavljala kakovostnejšo oskrbo mamc in dojenčkov, ter odprtje dveh splošnih ambulant v Škofji Loki in nakup nove-

ga rentnega pa kažejo lepši obraz našega zdravstvenega sistema.

Nov lastnik bohinjskih hotelov

Kriptomilijonar Damian Merlak je od Zmaga Pačnika kupil propadajoče hotele Zlatorog in Bohinj v Ribčevem Lazu, apartotel Bohinj v Stari Fužini in Ski hotel na Voglu. Novi lastnik naj bi za hotele plačal 8,4 milijona evrov in napoveduje uspešno poslovanje hotelov, tudi najbolj propadajočega Zlatoroga. Na brniškem letališču je Fraportova letalska akademija odprla sodoben center za usposabljanje, velik 1500 kvadratnih metrov in vreden šest milijonov evrov. Marec je bil srečen mesec tudi za prebivalce naselja Podreber v Naklem. Gorenjska gradbena družba je s podrtjem dimnika v stari asfaltni bazi napovedala dokončno selitev v novo bazo v Gači in konec polstoletnih neprijetnosti s hrupom in smradom v okolici. Srbska banka AIK v lasti poslovneža Miodraga Kostića je uspela s prevzemno ponudbo Gorenjske banke in svoj lastniški delež povečala na devetdeset odstotkov. Podjetji Duol in Lotrič Meroslovje sta sodelovali pri opremitvi pilotnega rastlinjaka za vzgojo paradižnikov v Egiptu. Lotričevi so poskrbeli za celoten sistem meritev. Po več letih je uspel dogovor, po katerem bosta država in Občina Žirovnica kupili Ribčevo domačijo ob Prešernovi hiši v Vrbi. S tem bo olajšan dostop do hiše, do cerkve svetega Marka in do znamenite lipe. S področja kulture je tudi vest, da so bili na 49. Tednu slovenske drame v Kranju nagrajeni igralci Branko Završan, Mirjam Korbar in Vladimir Jurc, lektorica Tatjana Stanič in kostumografinja Marija Vidau.

Praznik Jesenic in Planice

Gorenjska je imela marca dva posebna jubilaranta. Dvajsetega marca je minilo devetdeset let, odkar so Jesenice leta 1929 dobile mestne pravice. Ta dan je tudi občinski praznik Jesenic. Jesenice je iz trga v mesto povišal kralj Aleksander Karadžordžević, ki so mu Jeseničani leta 1936 pred narodno šolo odkrili doprni kip. Na Koroški Beli je bil dobrodelni koncert za nova okna v osnovni

Slovenski skakalci, člani ekipe na planiški sobotni tekmi, skupaj z Robijem Kranjcem, legendo slovenskega smučarskega skakanja

šoli. Nastopil je tudi Adi Smolar, ki je pel skupaj z učenci. V Planici se je začel tradicionalni praznik pod Poncami, ki je bil nekaj posebnega. Pred petdesetimi leti je bila zgrajena prva letalnica. Prvi polet je 6. marca leta 1969 opravil Miro Oman in poletel 135 metrov, uradno odprtje pa je bilo 21. marca. Letošnjo tekmo je spremljalo veliko ljudi. Najboljši je bil Japonec Rjoju Kobajaši, ki je z 252 metri postavil nov planiški rekord. Uspešni so bili tudi naši. Domen Prevc je bil v nedeljo drugi, ekipa v postavi Anže Semenič, Peter Prevc, Domen Prevc in Timi Zajc pa je bila v soboto na ekipni tekmi tretja. Letos se je v Planici od tekmovanj poslovil Robi Kranjec.

Dvojna smrt v Radovljici

Na Vurnikovem trgu v Radovljici se je zgodila tragedija. V stanovanju so našli mrtvo občinsko svetnico Nevenko Osterc in njenega partnerja Zdravka Blagojevića iz Kranja. Šlo naj bi za umor in samomor. V gorah nad Mojstrano je umrl planinec, v Kranju kolesar, na Krivčevi domačiji v Davči, tisoč metrov visoko, je požar uničil gospodarsko poslopje, delavnico in hlev. Stanovanjska hiša je na srečo zaradi požrtvovalnih gasilcev

Hotel Zlatorog v Bohinju čaka z novim lastnikom boljše čase.

Gasilci, krajanji Davče in sorodniki pomagajo Krivčevim, ki jih je prizadel požar.

Razstava o zgodovini Jesenic v Kosovi graščini. Pripravila sta jo Aljaž Pogačnik in Marko Mugerli.

ostala cela. Gospod Tine in žena Milka Kejžar ter otroci so bili deležni solidarne pomoči. Svet je pretresla tragedija etiopskega Boeinga, ki je s 157 potniki strmo-glavil v Keniji, in krvavi pokol na sicer varni Novi Zelandiji.

- Priznanja Civilne zaščite so prejeli tudi **Gorenjci: Jože Derlink**, PGD Dovje, Kranj Primskovo in Žiri, **Jože Klinar**, **Marko Kavčič**, **Peter Torkar**, **Marija Štirn** in štab CZ Medvode.
- Na svetovnih igrah specialne olimpijade v Abu Dabiju so kolajne osvojili tudi Gorenjci **Nik Jerković**, **Uroš Bernik** in **Simona Gaser**.
- Institut Jožef Stefan, ki mu rečejo tudi »možgani slovenskega naroda«, je praznoval sedemdeset let delovanja. V njem je zaposlenih 991 vrhunsko izobraženih ljudi. Leta 1949 je začel delovati kot Institut za miroljubno uporabo jedrske energije. Njegov predhodnik je leta 1946 ustanovljeni Fizikalni institut.
- Nobelov nagrajenec iz leta 2016, profesor fizike **Duncan Haldane**, je zaprisedel kot državljan Republike Slovenije. Njegov stari oče je bil iz Srednje vasi pod Dobrčo, mama pa **Ljudmila Renko** iz Borovelj.
- Za častnega občana občine Kamnik je bil posmrtno imenovan **Stane Simčič**.

APRIL 2019

Ukročena Kamniška Bistrica

Gorenjska pa je, tako pove naslov, od aprila dalje varnejša pred vodo. V Šmarci v kamniški občini so predali uporabi protipoplavne ukrepe ob Kamniški Bistrici. Država je za ureditev več kot dva kilometra dolgega odseka prispevala več kot milijon evrov. Del ukrepov je bila tudi zgraditev rekreacijske poti. Gradnjo zaščite bodo nadaljevali nizvodno proti Domžalam. V Kamniku so obnovili in ustrezno opremili eno od najbolj obremenjenih cest v občini – cesto med Podgorjem in Kamnikom. Škofjeloško podjetje Optiweb, ki ga je ustanovil Miha Lavtar, se je preselilo v nove prostore. Na Jesenicah so obnavljali cesto skozi mesto in urejevali strugo nevarnega hudournika na Koroški Beli. Splošna bolnišnica je pripravila vse potrebno za 6,8-milijonsko naložbo v energetsko sanacijo objektov. Od tega bo 1,7 milijona prispeval evropski kohezijski sklad. V Bitnjah so začeli graditi krožišče, ki bo imelo kar 38 metrov premera. Obvoznico v Kranju so odprli za promet, za tovorni promet pa so zaradi zahtevne obnove zaprli Delavski most. Zaradi nevarnega padanja skal so zaprli cesto proti Ljubelju. Najnevarnejši del bodo zavarovali z varovalnim zidom, ki bo trajno zagotovil varen promet. Na strmem terenu nad kamnolomom Brezovica nad Kropo je izbruhnil gozdni požar.

Zdravniki zaostri stavo

Zdravniki družinske medicine so zaostri stavo. Posebno kritično je bilo v

Odprtje protipoplavnega nasipa in rekreacijske poti ob Kamniški Bistrici

Pogumni Primskovljani, ki so ujeli roparja, s predstavnikoma gorenjskih policistov

Zdravstvenemu domu Kranj, v katerem je 23 zdravnikov od 34 napovedalo odpoved delovnega razmerja, večina pa je začela koristiti tudi lanske letni dopust. Vodstvu je skupaj z ministrstvom uspelo obvladovati razmere. Nezadovoljnim zdravnikom družinske medicine so se pridružili tudi nekateri pediatri. Na področje zdravstva je bila vezana tudi vest, da je okrožno sodišče v Kranju z vmesno odločbo odločilo, da je odškodninska

tožba danes šestletne deklice Gaje in njenih staršev zoper Bolnišnico za ginekologijo in porodništvo Kranj utemeljena. Odškodninski zahtevek je vreden približno milijon evrov. Sodba še ni pravnomočna.

Potica in čokolada

Radovljica je bila znova sladka. Osmi festival čokolade je znova privabil v Linhartovo mesto veliko ljudi. Za letoš-

Nagrajeni v Kranju: Darja Dominkuš, Nejc Gazvoda in Ana Obreza

Radovljica je bila aprila v znamenju čokolade.

nji festival so spekli in nato tudi razdelili 97 kilogramov težko Gorenjino čokolado z lešniki. Na festivalu velikonočnih potic na Otočcu je med 54 primerki zmagala Podbreška potica z nadevom iz suhih tepk in jabolčnih krhljev, ki jo je spekla Marija Štaut. Pravi, da si je peko treba vzeti čas in potico peči z ljubeznijo in potrpežljivostjo. Mojstrica floristike dr. Sabina Šegula in strokovnjak za hortikulturo Peter Ribič z Biotehničnega centra Naklo sta kot edina tujca znova smela sodelovati pri velikonočnem krašenju bazilike sve-

tega Petra. To čast sta dobila že osmič. Uporabila sta slovenske orhideje iz Premurja.

Čebelarju Janši slovenska plošča

Gorenjski rojak in čebelar svetovnega slovesa Anton Janša ima odslej v dunajskem parku tudi slovensko spominsko ploščo. Doslej je nanj spominjala le nemška, postavljena leta 1934. Plošča je postavljena v bližini nekdanjega cesaričinega vrta, v katerem je čebelaril Anton Janša. V Mošnjah so začeli obnavljati cerkev svetega Andreja. Na Bledu so za

Obnova ceste skozi Jesenice in struge na Koroški Beli

občinski praznik imenovali dva nova častna občana: Mirka Vovka, navdušenega športnika in turističnega delavca, in glasbenika ter gospodarstvenika Franca Podjeda. Bled praznuje 10. aprila, ko je bil pred 1015 leti, to je leta 1004, prvič omenjen. V Naklem so odprli večjo in obnovljeno knjižnico, ki ima že več kot tisoč članov.

V Kranju je bil aprila končan 49. Teden slovenske drame, v katerem se je v 12 dneh zvrstilo 15 predstav. Nagrado Slavka Gruma je prejel avtor Nejc Gazvoda za delo Tih vdih, ki ga je uprizorilo Mestno gledališče ljubljansko. Nagrado za mladega dramatika je prejela Ana Obreza, za najboljšo predstavo pa predstava Slovenskega mladinskega gledališča z naslovom še ni naslova.

- Osrednji dogodek v svetu je bil požar, ki je uničil znamenito pariško katedralo Notre Dame, ki je eden od najpomembnejših objektov francoske in svetovne kulturne dediščine. Temeljni kamen zanjo je bil položen leta 1153, gradnja pa je potekala do leta 1250. Francozi so odločili, da jo bodo obnovili.
- Okrog dvesto nekdanjih in sedanjih zaposlenih v Gorenjskem tisku se je poslovilo od tiskarne Gorenjski tisk storitve. S tem je bilo konec 131-letne tiskarske tradicije v Kranju.
- Na Jesenicah so počastili deseto obletnico padca meteorita na Mežaklo, kjer sta ga našla **Bojana Kranjc** in **Jožef Pretnar** iz Spodnjih Gorij.
- Iskra ISD je Društvu paraplegikov Gorenjske namenila donacijo, s katero so ti svojemu članu **Gašperju Črnilcu** kupili športni voziček za igranje tenisa.
- Kranjsko sodišče je na zaporno kazen obsodilo povzročitelje smrti jeseniškega brezdomca **Matevža Potočnika Muzge**.
- Trije pogumni Primskovljani so ujeli roparja, ki je sredi belega dne oropal žensko.
- Kranjčan **Primož Zupan** je v Ljubljani ugrabil avtobus mestnega prometa, vendar je po prijemu umrl.
- **Anka Čebulj** iz Lesc je prejela Jesenkovo nagrado za najboljšo diplomantko doktorskega študija na Biotehnični fakulteti, kjer raziskuje fiziološke motnje jabolk.

MAJ 2019

Sodobna orodjarna na Trati

Pregled majskih dogodkov začenjamo na Trati v Škofji Loki, kjer je podjetje LTH Castings končalo petdeset milijonov vredno naložbo v visoko tehnološko orodjarno. To je doslej največja naložba te družbe, ki je med največjimi evropskimi tlačnimi livarnami aluminija s svojo orodjarno in vliva predvsem dele za avtomobilsko industrijo. V zadnjih desetih letih je podjetje vložilo v opremo 280 milijonov evrov, od teh samo v zadnjih treh letih 134. Begunjski Elan je dobil novega lastnika – sklad KJK Management s sedežem v Luksemburgu. Elan bo del proizvajalcev športne opreme, vodstvo tovarne v Begunjah pa je ostalo nespremenjeno. Obrtno-podjetniška zbornica na Jesenicah je praznovala 65 let delovanja. Gorenjska regionalna gospodarska zbornica je podelila tri zlata, pet srebrnih in dve bronasti priznanji najboljšim inovatorjem v regiji. Zlata priznanja so prejeli Mediainteractive Franc Dolenc iz Škofje Loke, Domel iz Železnikov in Iskratel iz Kranja. Končno so začeli graditi kolesarsko stezo med Bledom in Bohinjem.

Obletnica vzpona na Everest

Maja pred štiridesetimi leti, leta 1979, se je Slovenija, takrat še pod jugoslovansko zastavo, končno uvrstila med dežele z vrhunskimi alpinističnimi dosežki. V ponedeljek, 13. maja, ob 13.51 po nepal-

Nova orodjarna podjetja LTH Castings na Trati

skem času sta mlada kranjska alpinista – danes že pokojni Nejc Zaplotnik in Andrej Štremfelj – po takrat še nepremaganem zahodnem grebenu dosegla vrh 8848 metrov visoke najvišje gore na svetu. »Stala sva tam za vse fante, ki niso mogli na vrh,« je po zgodovinskem vzponu povedal Andrej Štremfelj. Vodja 25-članske odprave Tone Škarja pa jima je na njuno vprašanje z vrha, kaj naj storita sedaj, odgovoril: »Tako dol, fanta!« Dva dni kasneje so vrh dosegli še hrvaški član odprave Stipe Božić, Stane

Prva Slovenca na Everestu: Andrej Štremfelj in Nejc Zaplotnik

Belak - Šrauf in šerpa Ang Phu, ki pa je med sestopom zdrsnil v smrt. Veselje zaradi osvojitve vrha ni bilo tako sproščeno, kot bi bilo sicer.

Lionsi so pomagali

Dobrodelnost ima med vrednotami Slovencev še vedno visoko mesto. To so dokazali tudi člani Lions kluba iz Škofje Loke, ki so iz izkupička od dobrodelnega koncerta na Trati podelili 11 donacij pomoči potrebnim posameznikom oziroma družinam. Med odmevnejše dogodke letošnjega maja smo vpisali željo doma-

Organist Gregor Voje ob znamenitih orglah v Crngrobu

činov iz Crngroba po obnovitvi skoraj tristo let starih baročnih orgel, začetek projekta Prostofer v občini Kranjska Gora in regijsko preverjanje znanja ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa, na katerem so bili najboljši člani ekipe Rdečega križa iz Škofje Loke. Društva upokojencev Škofja Loka je bilo staro sedemdeset let, občina Komenda dvajset let, jezero Črnava v Preddvoru šestdeset let (zgradili so ga v soteski potoka Bistrica in poimenovali po temnem smrekovem gozdu), Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora pa kar 145 let! Leta 1874 je namreč začela igrati Kovaška godba. Jubilanti so bili tudi Gasilsko društvo Moste, kjer so zgradili nov dom (devetdeset let), Dom upokojencev Naklo (deset let) in znana pevska skupina Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja (petdeset let). Pravijo, da je peti v tem zboru, ki je izšel iz zbora kranjske Gimnazije, resnično privilegij.

Novi evropski poslanci

Maj je bil tudi čas volitev poslancev v Evropski parlament, v katerem ima Slovenija osem sedežev. Udeležba je bila slaba, manj kot tridesetodstotna. V naslednjem mandatu nas bodo v Evropskem parlamentu zastopali Milan Zver, Romana Tomc in Franc Bogovič na skupni listi SDS in SLS, Tanja Fajon in Milan Brglez z liste Socialnih demokratov, Irena Joveva in Klemen Grošelj z Liste Marjana Šarca in Ljudmila Novak, kandidatka Nove Slovenije. Posebnosti volitev sta med drugim neuspeh kandidata Nove Slovenije Lojzeta Peterleta in stranke Levica.

Jeseničanka Irena Joveva in Moravčanka Ljudmila Novak sta novi poslanki v Evropskem parlamentu.

Gašenje požara v zbirnem centru v Suhadolah

Prejemniki donacij Lions kluba z njegovo predsednico Jožico Rejec

- Zagorelo je v Publikusovem centru za odpadke v Suhadolah pri Komendi. Okolje in zdravje ljudi nista bila ogrožena.
- Nekateri višje ležeče dele Gorenjske je v začetku meseca pobelil sneg. V Planini pod Golico ga je padlo 35 centimetrov. Leta 1979 ga je bilo ta čas še več – 43 centimetrov.
- Naši kolesarji so navduševali na Dirki po Italiji, še zlasti **Primož Roglič** in **Jan Polanc**. Roglič je bil na koncu tretji, kar je bil do tedaj največji uspeh Slovencev na tritedenskih dirkah. Na Giru je bil tudi **Grega Bole** z Bleda.
- Našim hokejistom na prvenstvu v Kazahstanu ni uspela vrnitev v najkakovostnejšo skupino. Ostajajo v skupini B.
- Število beguncev, ki skušajo prestopiti mejo s Hrvaško, se je povečalo. Štirje od njih so v Dragatušu v Beli krajini ukradli osebni avto in ugrabili njegovega lastnika. Ujeli so jih na italijanski meji.
- Naš nogometni sodnik **Damir Skomina** je bil izbran za glavnega sodnika na najpomembnejši tekmi v ligi prvakov – finalu med Liverpoolom in Tottenhamom, ki ga je v začetku junija v Madridu z 2 : 0 dobil Liverpool. Skomina je prejel najvišje ocene.
- Alpinista **Janez Svolfšak** iz Škofje Loke in **Miha Zupin** sta na Aljaski preplezala pet prvenstvenih smeri in opravila tri prve pristope na vrh.

Kmetje proti divjadi in državi

Letos je bilo na Gorenjskem že blizu petdeset napadov volkov na drobnico in govejo živino.

Kmetom in rejcem drobnice v gozdnatih delih Slovenije je prekipelo. Volkovi so vedno pogostejše in v vedno večjem številu začeli napadati drobnico in tudi govede, kar je bilo pred tem značilno za medveda. Zahtevali so ukrepanje države, saj naj bi bilo število divjadi v Sloveniji nenormalno visoko, izredni odstrel in plačevanje odškodnin za škodo zaradi napada zveri. Sicer bodo, je bilo slišati, vzeli pravico in zakon v svoje roke. Motilo jih je, da tisti, ki ščitijo divjad, ne nosijo nobene odgovornosti

za škodo. Država se je lotila načrtnejšega reševanja problema sobivanja divjadi in ljudi. Poleg divjadi je bil lubadar – tudi zaradi toplega vremena – še naprej velika nadloga narave oziroma gozdov. Smrt Indijke med raftanjem na Savi med Šobcem in Globokim in ponovni skalni podor za bistrojem Školjka v Podljubelju, ki je ogrozil življenje stanovalcev, sta bili manj zaželeni gorenjski novici meseca junija, v Sloveniji pa je odmeval skrivnosten napad na mariborsko sodnico.

Na Primskovem že 140 let deluje gasilsko društvo.

Hranilnik električne energije

V Kranju so sklenili obnoviti staro Osnovno šolo Simona Jenka, za kar bodo potrebovali okrog šest milijonov evrov. V Zbiljah so se začeli pripravljati na rekonstrukcijo ceste Zbilje–Žeje–Obrtna cona, kar bo ena največjih naložb v občini Medvode. Eden od najbogatejših Slovencev Damian Merlak je v sodelovanju s podjetnikom Romanom Bernardom iz Most začel na Jesenicah graditi okrog 15 milijonov evrov vreden hranilnik električne energije, ki bo eden največjih v Evropi. Odprli so ga oktobra. V Mengšu so začeli graditi težko pričakovano športno dvorano, ki naj bi bila zgrajena prihodnje leto, v Komendi pa nadaljevali zahteven komunalni projekt. V Bohinjski Bistrici

Odprtje ceste v Bohinjski Bistrici

so odprli obnovljen polkilometrski odsek državne ceste skozi Bohinjsko Bistrico. V Medvodah so na zadnji šolski dan odprli novo igrišče ob osnovni šoli, ki ga bodo v popoldnevih in konec tedna lahko uporabljali tudi drugi občani.

Praznovanja, jubileji ...

V Virmašah so praznovali stoletnico gasilstva v kraju. Prvo brizgalno so kupili leta 1904, društvo pa so ustanovili leta 1919. Ob tej priložnosti so obnovili dom. Varstveno-delovna centra v Mengšu in Radovljici za osebe z motnjami v duševnem razvoju, ta se je prej imenoval Zavod Matevža Langusa, sta praznovala štirideset let delovanja. Turistično društvo Kranjska Gora je praznovalo 115 let delovanja, Gasilsko društvo na Primskovem v Kranju pa je bilo staro 140 let. Ob

Damian Merlak in Roman Bernard, soinvestorja in solastnika na uradnem odprtju baterijskega hranilnika električne energije na Slovenskem Javorniku

tej priložnosti so dobili novo gasilsko vozilo. Praznovali so tudi gasilci v Mengšu, v Gozdu v kamniški občini, na Bregu ob Savi in v Kamni Gorici, kjer je bilo društvo staro 120 let. Pred 120 leti so kraj prizadeli požari in poplave in krajanji so začeli tudi sami skrbeti za svojo varnost. Jubilant – šestdesetletni – je bil tudi Judo klub Žiri. Praznovala sta dva muzeja: Čebelarski v Radovljici je bil star šestdeset, Loški muzej iz Škofje Loke pa osemdeset let.

V Radovljici so bili tradicionalni Vurnikovi dnevi. Podelili so tudi nagrade študentom arhitekture in urbanizma. Prejeli so jih Miha Gašperin iz Radovljice, Nina Zupanc iz Novega mesta in Ana Erjavc z Golnika. V Škofji Loki je bil Tek štirih mostov. Bil je dobrodelne narave za otroke s hematološkega in onkološkega

Župan Tine Radinja, predsednik Borut Pahor in organizator teka Ivo Čarman med otroki

Direktor Marmorja Branko Selak izročja papežu Frančišku kopijo članka v Gorenjskem glasu o njegovem obisku v Virmašah leta 1971.

oddelka Pediatrične klinike v Ljubljani. Glavni organizatorji so bili Valerija in Ivo Čarman ter Urška Kolenc. Na Visokem v Poljanski dolini so pod vodstvom Andreja Šubica uprizorili Visoško kroniko v poljanskem narečju.

Gorenjski dar papežu

Gorenjska in z njo tudi Gorenjski glas sta bila del odmevnega dogodka, ko je podjetje Marmor s Hotavelj darovalo marmornati podstavek za doprsni kip papeža Frančiška, ki ga je izdelal kipar Mik Simčič. Ob podaritvi podstavka in kipa papežu je bil v Vatikanu tudi direktor Marmorja s Hotavelj Branko Selak, ki je ob tej priložnosti izročil papežu tudi kopijo članka v Gorenjskem glasu o njegovem obisku pri Golarjevih v Virmašah leta 1971. Golarjevim je takrat še jezuitski pater Bergoglio prinesel pismo sina Andreja, ki je bil v Argentini.

- Slovenija je navdušeno pozdravila naše kolesarje, ki so navduševali na Dirki po Italiji. **Primož Roglič** je bil skupno tretji, v rožni majici pa je dva dni vozil tudi **Jan Polanc** iz Britofa. Skupno je bil 14.
- Komunalno podjetje Jeko Jesenice je skupaj s komunalnimi podjetji iz zgornjega dela Gorenjske zbralo 16 ton odpadnega olja iz gospodinjstev.
- V Kamniku je zaživel sistem izposoje koles Kamkolo.
- **Polde Taler** iz Gorij se je odločil prehoditi vso našo nekdanjo skupno državo. Pot je začel na Triglavu in jo je končal v Ohridu.
- Na Breznici so odprli nov pastoralni dom na mestu nekdanjega skoraj dvesto let starega „farovža“.
- Policisti **Žiga Ažman**, **Miroslav Vamberger**, **Amir Kazič** in **Andraž Klemenc** ter občani **Matic Novak**, **Robert Golc** in **D. P.** so prejeli priznanja policije za hrabra dejanja pri reševanju ljudi in imetja.
- V Kranjski Gori je umrl častni občan, pisec, raziskovalec in fotograf **Vid Černe**. Rojen je bil leta 1926.

JULIJ 2019

Gradbišča ob letališču

Julija je bilo v Sloveniji in po svetu kljub počitniškemu času kar nekaj zanimivih in pomembnih dogodkov. Večino Evrope in tudi Slovenijo je zajela vročina z neurji in tudi gneča na cestah. Zastopniki najvplivnejših evropskih držav so se uspeli dogovoriti, da bo nova predsednica Evropske komisije nemška obrambna ministrica Ursula von der Leyen, kar je bilo za manj obveščene presenečenje. Za predsednika evropskega parlamenta je bil znova izvoljen Italijan, tokrat David Maria Sassoli. Za komisarja iz Slovenije je premier Marjan Šarec kljub nekaterim nasprotovanjem uspel s kandidaturom izkušenega diplomata Janeza Lenarčiča. Novi britanski premier je postal kontroverzni londonski župan in kasnejši zunanji minister Boris Johnson.

Ostanki obrambnega zidu in slovanskih grobov v Cerkljah

gočil pred mostom čez Savo zgraditi nov kamp z okoli tristo mest. Kamp bo sodobno urejen. V dolini proti Dolini in Jelendolu so začeli urejati cesto, poškodovano v lanskem neurju.

Osupljiva najdba v Cerkljah

V Cerkljah so med gradnjo komunalne infrastrukture v središču kraja našli ostanke slovanskega grobišča iz desetega ali enajstega stoletja in obrambni zid

s skeleti pokojnih. Najdišče na tem mestu je bilo za arheologe presenečenje, saj niso računali, da so tu že v tem času živeli ljudje.

V Kropi so praznovali praznik kovačev v spomin na 2. julij leta 1729, ko so posvetili cerkev Matere Božje, ki ji domačini pravijo kar Kapelica. Kovači iz povojne generacije, ki so gradili UKO, odhajajo. Živa sta le še Franc Kordež in France Koselj. Danes v kova-

Kovač Davorin Bratuš v vigenjcu Vice

Med pomembnejšimi dogodki na Gorenjskem najprej omenjam začetek gradnje novega potniškega terminala na Brniku, ki bo zgrajen do leta 2021 in bo stal 21 milijonov evrov. Na njem bodo lahko na uro poskrbeli za 1250 potnikov, saj bo okenc 22, linij za varnostne preglede pa bo pet. Družba Iskra Mehanizmi Lipnica se je prav tako odločila za tridesetmilijonsko naložbo v brniški poslovnici. Poslovanje se je povečalo, tako da bo ostala tudi sedanja lokacija v Kamniku. Radovljiški občinski svet je sprejel prostorski dokument, ki bo omo-

Orožnova koča na planini za Liscem je bila zgrajena pred 125 leti.

Ivan Cajzek, Holger Schaeffers in Zmago Skobir simbolično začenejo gradnjo novega terminala na brniškem letališču

čnici UKO kujejo še štirje. Včasih so v Kropi kovali 127 vrst žeblicev. Najkrajše, coklarje imenovane, so kovali ženske in otroci.

Julija so obnovili staro vojaško cesto med Podpulfrcu in Breznico pod Lubnikom, v Komendi so začeli urejevati pokopališče, na nove dosežke pa so bili ponosni tudi gorenjski gasilci. Še posebej v Voklem in na Homcu, kjer je bilo društvo staro devetdeset let. Mladinke Gasilskega društva Zbilje pa so zmagale na mladinskih gasilskih olimpijskih igrah v Švici in s tem ponovile dosežek predhodnic izpred desetih let, ki so zmagale v Ostravi. V Domžalah so za častna občana izbrali osemdesetletnega Petra Primožiča in Jožeta Pogačnika, ki je s

103 leti najstarejši Domžalčan. Častna občana občine Medvode pa sta Jožef Šiler in Janez Šušteršič.

Jubilej Orožnove koč

Orožnova koča na Planini pod Liscem v osrčju bohinjskih gora je praznovala 125. obletnico odprtja. Zgraditev koč je bila odgovor na nemško poseganje po naših gorah. Idejo zanjo je dal Josip Ravhekar, v njej pa je prvo leto prespalo 25 planincev. Med vojno je bila požgana, leta 2006 pa postavljena na starih temeljih. Koča se imenuje po Francu Orožnu, tedanjem predsedniku slovenskih planincev. V Lučinah so po 110 letih dobili nove orgle, ki imajo 1072 piščali. Na križišču odcepa ceste za Belo na Kokrici so postavili

- Z Gorenjskega so trije diamantni maturantje: **Eva Jug** (Gimnazija Škofja Loka), **Jan Krajnik** (Gimnazija Kranj) in **Tim Kmecl** (Gimnazija in srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik).
- Združene države Amerike so ime novale novo veleposlanico v Sloveniji. To je **Lynda Blanchard**, rojena v Alabami, matematičarka, milijonarka in mati sedmih otrok.
- Trije ameriški astronauti – **Neil Armstrong**, **Buzz Aldrin** in **Michael Collins** – so 21. julija leta 1969 v vesoljskem vozilu Apollo 11 odleteli na Luno. Na njeno površino je prvi stopil Neil Armstrong, za njim pa še Buzz Aldrin.
- **Ivanka Šušteršič** iz Seničice v občini Medvode je prejela državno nagrado za dosežke v prostovoljstvu in za njegovo promocijo.
- **Metka Kavčič**, najstarejša Tržičanka in tudi Gorenjka, je bila stara 105 let, Kaničanka **Izabela Hribar** pa 101 leto. Rojena je bila leta 1908 v Sarajevu.
- Merkur je prodal 15 prodajnih centrov po Sloveniji, od teh dva na Gorenjskem. Ob tem si je zagotovil dolgoročni najem.
- Direktor Splošne bolnišnice Jesenice **Janez Poklukar**, ki je jeseniško bolnišnico vodil pet let, je bil imenovan za generalnega direktorja Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana.

Mlade zbiljske gasilke ob vrnitvi domov

novi znamenje svetega Roka. Tu je do leta 1975 stala kapelica, ki so jo ob gradnji ceste na Brdo porušili. Pobudnica za postavitev znamenja je bila Marjeta Cvirn. Izdelovanje pleten in vožnja z njimi sta bila vpisana v register nesnovne kulturne dediščine. Takšni prevozi se opravljajo samo na Blejskem jezeru in segajo v 12. stoletje. Na Bledu sta potekala dva festivala, Festival Bled in Festival Okarina, najstarejši festival etno glasbe v Sloveniji.

Jubilant je tudi Planinsko društvo Kranj. Redni občni zbor Kranjske podružnice Slovenskega planinskega društva je bil 14. junija 1894, vendar so potrebna državna potrdila prejeli šele pet let kasneje, tako da je datum ustanovitve 12. julij 1899. Prvi načelnik podružnice je bil Janko Majdič.

AVGUST 2019

Umrl je Ivan Oman

Zadnje slovo od kmeta in politika Ivana Omana na škofjeloškem pokopališču

Gorenjce je razveselila vest, da naj bi vlada v proračunu za leto 2020 zagotovila denar tudi za dolgo načrtovano in obljubljeno modernizacijo gorenjske železnice z vsemi podvozi in podhodi, tudi v Žirovnici in Lescah, kjer imajo s tem največ težav. Modernizacija je bila nato v usklajevanju predloga proračuna črtana, nato pa ponovno vnesena. Kako bo z njeno usodo, bo odločalo glasova-

nje v državnem zboru. Turistična sezona je tudi na Gorenjskem dobro kazala. Hoteli, kampi in zasebne sobe so bili polni.

V Radovljici so za praznik občine podelili njeno veliko plaketo zdravniku, politiku in človeku, ki se je vsa leta zavzemal za napredek in prepoznavnost občine, Avguštinu Mencingerju. Praznovali so tudi v Kranjski Gori, kjer so priznanja

Prejemniki spominskih zahval ob jubileju Loškega muzeja

izročili Miroslavu Smoleju, Darinki Tarmar in Zvonku Jerebu, zlati grb pa Simonu Oblaku. Občina praznuje v spomin na 7. avgust leta 1895, ko je župnik Jakob Aljaž postavil znameniti stolp na vrhu Triglava. Praznovali so tudi v Bohinju v spomin na osvojitve Triglava pred 241 leti. Priznanje je prejela diamantna maturantka Tjaša Smukavec. V Osnovni šoli Koroška Bela so končno vgradili nova okna, pri čemer je pomagala tudi dobrodelnost. Praznično je bilo tudi na Kališču, kjer so 2. avgusta leta 1959 odprli takratni Dom Kokrškega odreda, sedanji Dom na Kališču. V občini Vodi-

Gozdarji so letos na Gorenjskem označili za posek okrog 230 tisoč kubičnih metrov lubadark.

ce so začeli uresničevati eno od največjih komunalnih naložb v zgodovini občine. V Kranju so gradili novi krožišči v Bitnjah in na Primskovem, država in občina pa sta se z lastnikoma nepremičnin ob Prešernovi rojstni hiši Janezom Arkom in Tanjo Pangerc dogovorili za nakup. Občina in država bosta prispevali 320 tisoč evrov. V Cerkljah so arheologi nadaljevali izkopavanje sredi vasi. Med drugim so našli 65 slovanskih grobov izpred približno tisoč let, obrambni stolp proti turškim vpadom in nekatere najdbe iz zadnjih dveh stoletij. V Škofji Loki so praznovali sedemdeset let tamkajšnjega

Nova okna in zadovoljen ravnatelj Osnovne šole Koroška Bela Rok Pekolj

muzeja, ki ima poleg devetih stalnih zbirk v Škofji Loki še tri na Visokem in eno v Dražgošah. Letos mineva tudi 25 let, odkar so v bližini Snovika v Tuhinjski dolini postavili pilotni bazen s termalno vodo. Dvom o uspešni prihodnosti uporabe te vode se je spremenil v uspešnico. V načrtu imajo gradnjo dveh hotelov, olimpijskega bazena in kampa. Gasilsko društvo Kamniška Bistrica je bilo staro devetdeset let. Gasilci so dobili novo vozilo, primerno za gašenje gozdov v težje dostopnih legah. Gasilsko društvo v Vogljah pa je bilo staro 120 let.

V Bohinju je bila končana skoraj deset let trajajoča poravnava v pravnem postopku, v katerem je družina Bremec iz Srednje vasi v Bohinju zahtevala od občine štiristo tisoč evrov odškodnine zaradi odgovornosti občine za zemeljski plaz, ki je decembra leta 2008 uničil hišo in dva apartmaja.

Volkovi, lubadar in hrošči

Pod geslom Slovenija ne bo zverinjak so kmetje, še zlasti rejci goveda in drobnice, zaostriili zahteve za odstrel volkov in

medveda, ki sta začela povzročati vedno večjo škodo. Njihove zahteve pogosto niso uslišane, zadnja leta pa odloke ministrstva o odstrelu preprečujejo odločbe sodišča.

Nadaljeval se je napad lubadarja, še posebno na blejskem in kranjskem območju. Gozdarji so do avgusta letos označili za posek okrog 320 tisoč kubičnih metrov dreves – lubadark. V nekaterih vaseh v okolici Kranja pa so bili deležni prave invazije koloradskih hroščev, ki so iz bližnjih trav in njiv silili po fasadah, spomenikih na pokopališčih, po tlakih.

- V gorah se je pripetilo več nesreč kot pretekla leta. Več kot tristo ponesrečenih so rešili, za dvajset pa ni bilo pomoči.
- V devetdesetem letu starosti je umrl kmet in politik, zagovornik samostojnosti Slovenije in ustanovitelj prve politične stranke v Sloveniji **Ivan Oman**. Z vsemi državnimi častmi so ga pokopali na pokopališču v Škofji Loki.
- Tržaški pisatelj **Boris Pahor** je bil star 106 let. Kljub visoki starosti je še vedno bistrega, pronicljivega, kritičnega uma.
- Kranjčan **Aleš Česen**, sin znanega alpinista Toma Česna, in **Luka Stražar** iz Ljubljane sta prejela najvišje svetovno priznanje v alpinizmu – zlati cepin. Skupaj z Britancem Livingstonom sta kot prva preplezala 2400 metrov visoko smer na gori Latok I in dosegla njen vrh.
- Partizan, politik, poslanec in kmet iz Komende **Nande Vode** je bil star sto let. Rodil se je kot nezakonski sin in odraščal na Vodetovi domačiji v Komendi. Sto let je bila stara tudi **Ana Nastran**, rojena v Megušnici. Sedaj prebiva v Centru slepih, slabovidnih in starejših v Škofji Loki. V Kranju pa se je v klub stoletnikov vpisal **Ivo Miklavčič**, ki se je rodil v Borštnikovi hiši v Cerkljah.
- Umrl je znani smučarski skakalec in olimpijec **Marjan Pečar**, ki je slovel po popolnem slogu. Rojen je bil v Mojstrani, živel pa je v Tržiču.

Podpis pogodbe o nakupu nepremičnin v Prešernovi rojstni hiši

SEPTEMBER 2019

Zlomljena krila Adrie

Letalska družba Adria Airways, ustanovljena leta 1961, je končala v stečaju.

Septembra je vedno več letal edinega slovenskega letalskega prevoznika Adria Airways ostajalo na tleh. Konec te letalske družbe, ki je nastala leta 1961 kot Adria Aviopromet, je bil neizbežen tudi zato, ker je bilo v javnosti in politiki vedno več tistih, ki so menili, da je kakršno koli nadaljnje vlaganje v to družbo negospodarno. Vsi dosedanji vložki niso rodili sadov. Bili so tudi predlogi, da bi država zagotovila nov denar in ohranila podjetje pri življenju.

V Radovljici so zgradili nov prizidek k zdravstvenemu domu. Gradnja je bila vredna 1,9 milijona evrov. Ob letališču Brnik je nastalo novo gradbišče. Center Cargo-Partner je začel graditi 25 tisoč kvadratnih metrov veliko skladišče za dvajset tisoč palet. V občini Kranj so končali dobrih šest milijonov evrov vredno energetske prenove 22 stavb v lasti občine, večinoma vrtcev in šol. Letni prihranek bo štiristo tisoč evrov. V Cerkljah bodo nadaljevali vlaganje v infras-

Ovčarski bal je bil znak za začetek oživljanja zimskega in tudi poletnega rekreacijskega središča Zatrnik.

trukturo. Ob železniški postaji v Bohinjski Bistrici so uredili novo avtobusno postajo s kolesarnico in informacijsko točko. To je prispevek k trajnostni mobilnosti, povezovanju železnice, avtobusa, kolesarjenja in pohodništva. Istočasno je na mestu nekdanje gostilne Črna prst, v katero so zahajali tudi člani avstro-ogrske kraljevske družine, družina Čokl zgradila nov butični hotel za odrasle Sunrose 7 – brez televizije, telefona in digitalnih naprav. Jeseniška Fakulteta za zdravstvo Angela Boškin je dobila nove prostore za študij fizioterapije. Dijaki Šolskega centra Kranj so v okviru Tedna mobilnosti izdelali unikatno polnilno postajo za električna vozila.

Gorskokolesarski učni center na Pristavi, kjer se začena turna karavanška kolesarska pot

Oživljeni Zatrnik

Po dvajsetih letih so na Zatrniku ob cesti na Pokljuko znova organizirali Ovčarski bal in s tem napovedali ožvitev nekdanj priljubljenega smučišča. Osem lastnikov zemljišč je ustanovilo gospodarsko družbo RTC Zatrnik, katere direktor je Aleš Zalar. K sodelovanju bodo povabili še druge lastnike, ki jih je več kot trideset, in drugimi zainteresiranimi. Najprej bodo uredili smučišče za otroke. V Šenčurju so začeli obnavljati Blagnečo hišo, ki je kulturni spomenik. Na Pristavi v jeseniški občini so odprli gorskokolesarski učni center kot del 132 kilometrov dolge karavanške kolesarske poti

Davo Karničar v družbi sestre Irme in bratov Izidorja in Drejca

Nov hotel v Bohinjski Bistrici ter nova avtobusna postaja s kolesarnico in informacijsko točko sta pomembni pridobitvi Bohinja.

od Korenskega sedla do Jezerskega. Čipkarski šoli Žiri in Železniki sta bili vpisani v Unescov seznam nesovne kulturne dediščine. V Žireh so počastili 130. obletnico ustanovitve požarne brambе. Septembra so za šport navdušeni Gorenjci uživali ob navdušujočem nastopu naših odbojkarjev na evropskem prvenstvu, na katerem so po porazu s finalu s Srbijo s 3 : 1 osvojili srebro. Drugič v zgodovini slovenske odbojke. Na Kolesarski dirki po Španiji Vuelta sta bila odlična Primož Roglič in gorenjski

rojak Tadej Pogačar s Klanca pri Komeni. Na tekmi za svetovni pokal v športnem plezanju v Kranju tokrat ni zmagala Janja Garnbret, ampak sta bili odlični v finalu Lučka Rakovec in Mia Krامل.

Slovo Dava Karničarja

Nepredstavljivo je, da alpinistu Davu Karničarju, ki je dosegel vrh in smučal z najvišjih gora sveta, vzame življenje v domačem gozdu. Tako so zapisali in razmišljali mnogi ob smrti slovenskega alpinista in smučarja, ki je opravil nad

1500 alpinističnih tur in smučal z najvišjih vrhov celin, leta 2000 tudi z Everestom. Z bratom Drejcem sta leta 1995 smučala z Anapurne, še prej pa z Eigerja in Matterhorna. Kljub vsemu je ostal klen Jezerjan, zaljubljen v svoj kraj in naravo okrog njega.

Med drugimi manj prijetnimi dogodki meseca septembra so nadaljevanje napadov volkov na drobnico, kar je zaostrovalo protest kmetov, in protest Vodičanov, ki že nekaj let čakajo na cesto obvoznico. Na Jesenicah so upali, da bo konec smradu z odlagališča Mala Mežakla.

Pod Rodico so odkrili pravi jamski raj. Našli so kar deset vhodov v podzemne jame, med katerimi sta dve še posebej globoko. Prva je na globini 330 metrov druga pa je 402 metra globoko in je dolga 1861 metrov.

- V Vodicaх so za častnega občana imenovali filozofa, bibličista, prevajalca in profesorja na Teološki fakulteti **dr. Marjana Peklaja**.
- Radio Sora iz Škofje Loke je praznoval štirideset let oddajanja. Prvič se je oglasil 11. septembra leta 1979.
- Obiskovalci gora so za naj planinsko kočо izbrali Dom na Kofcaх, za najbolj priljubljeno visokogorsko postojanko pa Kočo na Prehodavciх.
- V Žireh so se spomnili svojega rojaka ljubiteljskega slikarja **Ivana Gluhodedova**. Njegovi znanci pravijo, da je bil zanimiv, hudomušen in tudi nežen mož.
- Radovljičani so praznovali sedemdesetletnico Ljudske univerze.
- V Ločnici pri Medvodah so se spomnili 175. obletnice izida Prešernove Zdravljice in njenega ponatisa leta 1944 v partizanski tiskarni Trilof in Donas. Aprila leta 1944 so v tej tiskarni natisnili tudi prvo številko Gorenjskega glasa. Septembra istega leta sta izšli še dve. V Radovni pa so se spomnili 75. obletnice požiga tega kraja. V ognju je umrlo 24 domačinov, starih od 7 mesecev do 81 let.
- Na Tromeji nad Ratečami na naši strani in Podkloštrom na koroški strani je bilo že 40. tradicionalno srečanje Treh dežel.

OKTOBER 2019

Stotica škofjeloške zadruge

Oktober je v Sloveniji mineval v znamenju zelo uspešne akcije zbiranja pomoči za zdravljenje dečka Krisa iz Kopra, ki se je rodil z redko gensko boleznijo spinalno mišično atrofijo, za katero zdravilo le v Združenih državah Amerike. Kris je novembra že prejel zdravilo. Oktobrski del kvalifikacij za nastop naših nogometašev na evropskem prvenstvu je bila polomija in naših znova ne bo na velikem tekmovanju. V Mariboru je bila zaradi odstranjevanja 250 in 500 kilogramov težkih bomb iz druge svetovne vojne zaradi varnosti ljudi izvršena največja evakuacija po drugi svetovni vojni. Zelo nevarno delo je uspelo in ljudje so se vrnili na svoje domove.

Oktober je bil tudi mesec enega naših najuspešnejših športnikov – telovadca Mira Cerarja, ki je 28. oktobra dopolnil osemdeset let. Osvojil je tri olimpijske kolajne, od teh dve zlati, sedem kolajn na svetovnih prvenstvih, med katerimi jih je bilo pet zlatih, in 15 kolajn na evropskih prvenstvih, od katerih jih je bilo devet zlatih.

Na Gorenjskem je mesec oktober zaznamoval spomin na pesnika Simona Jenka, ki se je pred 150 leti (27. oktobra leta 1835) rodil na Podreči in zelo mlad umrl 18. oktobra 1869 v Kranju. V njegovi rojstni vasi in v Kranju so organizirali Jenkove dneve, hodili po Poti Jeprškega učitelja in podelili Jenkovo nagrado. Pre-

Direktor zadruge Mitja Vodnjov, vodja Loške mlekarne Cecilija Lukančič Valič, nekdanja direktorica Anica Frelih in predsednik zadruge Dušan Pintar

jela jo je pesnica, plesalka in koreografinja Kaja Teržan za pesniško zbirko Krog.

Skakalnice, igrišča, park in hotel

V Žireh so po več letih gradnje odprli nov nordijski smučarski center, vreden skoraj dva milijona evrov. V Velesovem imajo od oktobra dalje enega od najsodobnejših pokritih nogometnih igrišč z umetno travo. Naložbo, vredno osemsto tisoč evrov, je večinsko financirala Občina Cerklje. Novi športni park so gradili tudi v Goraj-

tah pri Svetem Duhu. Odprli so igrišče z umetno travo, četrto te vrste na Gorenjskem. Zgradili bodo še igrišče z naravno travo in pomožni športni objekt z garderobami. Na Bledu so oktobra končali uredjanje Grajskega parka, ki je bil doslej neurejen, prizadelo pa ga je tudi neurje. V njem lahko uživajo obiskovalci, ki čakajo na ogled gradu ali pa si zaželejo počitka po ogledu gradu. Nekdanji hotel Jelovica na Bledu je po novem obnovljeni Hotel Rose. Pred dvema letoma je nekdanjo Jelovico kupilo podjetje Rikli, katerega lastnik je Otmar Zorn.

Kmetijska zadruga Škofja Loka je bila stara 120 let. Leta 1899 je bila namreč v Škofji Loki ustanovljena Mlekarstva zadruga Škofja Loka. Zadruga ima 460 članov, v njenih obratih je zaposlenih 220 delavcev, 30 pa je pogodbenih. Letno odkupi 15 milijonov litrov mleka, od katerih jih dva milijona predela v svoji mlekarni, šeststo govedi in osemdeset tisoč kubičnih metrov lesa. V Šmartnem v Tuhinjski dolini so obnovili podružnično šolo, ki je največja podružnična šola v kamniški občini.

Gorenjska gazela Agromehaniki

Podjetje Agromehanika je bilo izbrano za najhitreje rastoče in bonitetno odlično podjetje, zato je prejelo gorenjsko gazelo

Odprtje novega skakalnega središča v Žireh

Kolesarska asa Tadej Pogačar in Luka Pibernik po vrnitvi z Dirke po Španiji

Najmodernejša CNC-stružnica v podjetju Damatech na Jesenicah

za leto 2019. Med nominiranci so bili tudi Tinex iz Šenčurja, Migi iz Trziča in Fine Culinar iz Dorfarj. Na Trati v Škofji Loki je družba LTH Castings odprla učni center, v katerem bo potekalo šolanje mladih za tehnične poklice. Partner je Šolski center Škofja Loka, s katerim podjetje uspešno sodeluje. Elektro Gorenjska je na brniškem letališču odprlo razdelilno postajo, ki je glavni električni napajalni vir za letališče, za rastočo poslovno cono in tudi za občino Cerklje, Krvavec in v primeru težav tudi za Komendo. To je nov primer dobrega sodelovanja med občino in letališčem. Na Jesenicah je podjetje Damatech ob desetletnici delovanja predstavilo najnovejšo naložbo v halo za CNC-obdelavo in najmodernejšo CNC-stružnico za

Veselje ob odprtju pokritega nogometnega igrišča v Velesovem

- Svet Splošne bolnišnice Jesenice je za novega direktorja izbral **Tomaža Glažarja**. Potrditi ga mora še vlada. Zamenjali so tudi predsednika sveta **Dušana Krajnika**.
- Na ljubljanskih Žalah so odkrili kip pred 112 leti rojenega gorenjskega rojaka z Belce **dr. Miha Potočnika**. Bil je starosta slovenskega planinstva, alpinizma in gorskega reševanja. Bil je tudi ustavni sodnik in predsednik Planinske zveze Slovenije.
- Občine Kranj, Jezersko, Naklo, Preddvor, Škofja Loka in Šenčur so se dogovorile za nakup modernega vozila za gašenje in reševanje z višin.
- V Kropi so odkrili spominsko ploščo rojaku, etnologu, antropologu in humanistu **dr. Zmagu Šmitku**, rojenemu leta 1949.
- Komenda in okolica sta navdušeno sprejeli kolesarska junaka **Tadeja Pogačarja** s Klanca in **Luko Pibernika** s Suhadol, ki sta odlično tekmovala na Dirki po Španiji.
- Na vzrejnem pregledu v Lipici so za najlepšega žrebička izbrali žrebe iz vzrejne hiše Barbana, ki jo ima družina Peternej iz Globokega.
- Agrarni skupnosti Meščanska korporacija Kamnik je bil v naravi vrnjen planinski dom v Kamniški Bistrici, ki ga bo imelo še naprej v najemu Planinsko društvo Ljubljana matica. V sklepni fazi je tudi vračanje Plečnikovega dvorca.
- Juliana Trail je pohodniška pot okrog Triglava, ki so jo odprli na Jesenicah. Poteka po sedmih občinah in je dolga 270 kilometrov, razdeljena pa je na 16 etap. Z večine poti je viden Triglav. Čeprav vrhovi niso del poti, je vzponov in spustov za 7800 metrov.
- Družba Rod **Janeza Narata** in **Aleša Ocepka** je po skupini Triglav nova lastnica Golf Arboretuma Volčji Potok.

obdelovanje jeklenih profilov velikih dimenzij. Damatech nadaljuje železarsko tradicijo na območju Stare Save. Sredi oktobra je podjetje NGEN iz Most pri Žirovnici, njegova lastnika sta Damian Merlak in Roman Bernard, tudi uradno odprlo največji baterijski hranilnik električne energije v širši regiji.

NOVEMBER 2019

Brez denarja za gorenjsko železnico

Gorenjci smo bili očitno prezgodaj navdušeni, ker je bila temeljita, devetdeset milijonov evrov vredna obnova gorenjskega kraka železnice s podvozi in nadvozi vključena v državni proračun za prihodnji dve leti. Po razpravi in glasovanju je bila ta naložba izločena iz proračuna, kar je še posebno v krajih ob progi povzročilo precej razočaranja, še zlasti zato, ker povsod ni zagotovljena potrebna varnost. Letošnji november je bil mesec, ko se je svet spomnil tridesete obletnice padca Berlinskega zidu in ko so se v Sloveniji pojavili interesi, ki bi na pogorišču Adrie zgradili novo letalsko podjetje. Med interesi sta bila tudi podjetnika Ivo Boscarol in Joc Pečecnik. Vlada je kljub razvezi z Levico uspela s proračunom za leti 2020 in 2021, čeprav jim je grozil veto državnega sveta. Hudo bolni deček Kris pa je v začetku novembra skupaj z mamo in očetom odpotoval na zdravljenje v Združene države Amerike. V njegovem primeru smo se Slovenci izkazali za izjemno solidaren narod. Poslovnež Miodrag Kostić, tudi lastnik Gorenjke banke, je s svojim zasebnim letalom zagotovil prevoz v Ameriko in nazaj.

Ceste in športna dvorana

Novembra so se na Gorenjskem zvrstili dogodki, ki bogatijo in tudi lajšajo naš vsakdanjik. Gasilska zveza Gorenjske je

V Prešernovi rojstni hiši v Vrbi so postavili obnovljeno razstavo o pesniku, ki na sodobnejši način prikazuje njegovo življenje.

Za gorenjski del železnice v državnem proračunu ni denarja.

Nova športna dvorana je največja naložba v zgodovini Občine Gorenja vas - Poljane.

praznovala deset let delovanja. Združuje deset občinskih gasilskih zvez s 127 gasilskimi društvi in 4500 operativnimi gasilkami in gasilci. V Škofji Loki so se odločili ustanoviti javno komunalno podjetje, ki bo postopoma prevzelo tudi zaposlene pri sedanjem koncesionarju Loški komunali. Na Jesenicah so tudi uradno odprli hranilnik električne energije. V Žireh so zgradili novo krožišče, ki je začetek gradnje obvozne ceste pro-

ti Logatcu. V Naklem so odprli obnovljeno in varnejšo Glavno cesto. V Mengšu so po več letih gradnje dokončali obvoznico okoli mesta, ki ne bo več obremenjeno s tranzitnim prometom. Pri osnovni šoli v Gorenji vasi v Poljanski dolini so dali v uporabo novo športno dvorano, vredno štiri milijone evrov. Stara telovadnica je bila zgrajena leta 1971. Nova dvorana je največja naložba v zgodovini Občine Gorenja vas - Polja-

Mengeška obvoznica je bila dolgoletna zahteva krajanov.

ne. Kranj se od novembra naprej ponaša z naj sodobnejšo lekarno. Gorenjske lekarne so za njeno obnovo prispevale devetsto tisoč evrov. Pacientom prijaznejše so tudi vse druge lekarne v okviru Gorenjskih lekarn. Posebnega darila pa je bila deležna Občina Preddvor. Na njenem računu se je znašlo 4,7 milijona evrov, kar je več od letnega proračuna občine. Domnevajo, da je to davek od prometa nepremičnin. Na Ledinah na Sorškem polju je na svojem zemljišču dr. Rajko Bernik zgradil Hubertovo kapelo. Svetnik Hubert, sicer grof, je zavetnik lovcev.

Radovljiška upravna enota bo znova odločala o vračilu dela nepremičnin v dolini Triglavskih jezer Nadškofiji Ljubljana v naravi. Odločanje o tem traja že 25 let.

Prva stavka poštarjev

Vsaka stvar se enkrat zgodi prvič – in tako je bilo tudi s stavko poštarjev. Na srečo je trajala le dober dan, tako da občani njenih posledic nismo posebej občutili. V Vodichah so znova protestirali, ker še nič ne kaže na skorajšnji začetek gradnje obvoznice. Ker še ni zgrajene južne obvoznice, vladajo na Bledu

nevzdržne prometne razmere. V Suhadolah še ne vedo, ali bodo zaprli bližnje smetišče ali ne, prav tako pa tudi v Železnikih ne vedo, ali bodo začeli izvajati protipoplavne ukrepe ali ne. Da bi jih pospešili, so ustanovili civilno iniciativo. Radovljičani z novo knjižnico nimajo sreče. Zaradi slabega tesnjenja jo zaliva voda. Nad Belco se je znova sprožil zemeljski plaz, vendar tokrat ni ogrozil naselja in potoka.

- Podjetje Polycom iz Dobja v Poljanski dolini je bilo izbrano za Delovo podjetniško zvezdo v letu 2019.
- Letošnja luna je dvigovala morje do rekordnih višin. Na merilni postaji v Kopru je bila letos gladina morja celo sedemdeset centimetrov nad obalno črto. Sicer pa je morje najbolj naraslo leta 1969, in to za 88 centimetrov.
- Letos novembra je minilo 120 let od rojstva legendarnega telovadca **Leona Štuklja** (1898–1999). Svojci so njegovo zupuščino podarili Dolenjskemu muzeju v Novem mestu, kjer je bil Štukelj rojen.
- Slovenski gasilci, med katerimi so bili tudi Gorenjci, so bili znova med najboljšimi na svetovnem gasilskem tekmovanju v Ameriki Firefighter Combat Challenge. S svetovnega prvenstva pa so se s kolajnami vrnili tudi gorenjski balinarji **Aleš Borčič**, **Davor Janžič** in **Dejan Tonejc**.
- V Železnikih je bila dobrodelna tombola za pomoč tetraplegiku **Aljoši Habjanu**, društvo Slojenčki pa je kranjski porodnišnici podarilo aparat za pomoč pri dihanju. Donacij je bilo deležnih vseh 14 slovenskih porodnišnic.
- **Marija Mežek** iz Kranja, ki živi v domu v Šmartnem pri Cerkljah, je bila stara sto let. To starost je dočkala tudi **Francka Leskovar** s Hrušice, ki je ob tej priložnosti izdala pesniško zbirko Potovanje s soncem.
- Na jeseniških Čufarjevih dnevih je občinstvo najbolj navdušila domača skupina GTČ Jesenice, ki je pod vodstvom **Gabra Terseglava** zaintrigirala igro Za zmeraj.

Obnovljena lekarna v Kranju

Maja Ahačič, prejemnica nagrade za življenjsko delo v šolstvu

Odbor za podeljevanje nagrad Republike Slovenije na področju šolstva je nagrado za življenjsko delo na področju osnovnega šolstva letos podelil tudi vodji Podružnične šole Podljudelj Maji Ahačič. Njeno delo v šolstvu zaznamuje štirideset let izjemno plodnega in zavzetega pedagoškega dela. Učiteljski poklic po njenih besedah s svojo razgibanostjo in potrebo po nenehnem učenju omogoča tudi osebno rast, če si seveda pripravljen sprejeti spremembe, se nenehno učiti in rasti. V tem primeru ta poklic nudi tudi veliko osebnega zadovoljstva, je prepričana. Z delom na Podružnični šoli Podljudelj je začela takoj po diplomi, in sicer v kombiniranem oddelku petnajstih učencev, prav njej pa gre tudi zasluga, da šola deluje še danes. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja so se namreč pojavile zamisli o ukinitvi šole v Podljudelju, a je vztrajala pri svoji viziji razvoja in smiselnosti šole v lokalnem okolju, skrbela za njeno obnovo in širitev. Pozneje je ostareli stavbi inšpekcijska služba spet grozila z zaprtjem, a ji je uspelo prepričati krajevno skupnost in občino o pomenu ohranjanja šole, število učencev pa se je z leti občutno povečalo. Šola je prav po njeni zaslugi danes središče kulturnega življenja v kraju, kjer povezuje in vključuje različne generacije.

Franci Ažman, najstarejši obrtnik leta

Franci Ažman iz Lesc je svoje podjetje AFM ustanovil pred več kot petdesetimi leti, ko je iz Nemčije pripeljal svoj prvi tovornjak in z njim iz leškega Žita v Bohinj in na Jesenice razvažal kruh. Med obrtnike se je podal leta 1967, ko je se začel ukvarjati z avtoprevozništvom ter z Gostiščem Tulipan ohranil družinsko tradicijo gostinstva.

V desetletjih trdega dela sta skupaj z zdaj že pokojno soprogo Mimi ustvarila veliko in uspešno podjetje, ki ima danes več kot šestdeset zaposlenih, vajeti v njem pa postopoma prevzemata njuna otroka. Še vedno jima rad pomaga; delno je upokojen, status obrtnika pa ohranja in prav vsak dan se še odpravi v pisarno. Že od vsega začetka je bil vključen tudi v delovanje radovljiške obrtne zbornice. Najprej kot vodja sekcije, kasneje pa je bil kar 13 let tudi njen predsednik. Kot član upravnega odbora Obrtne zbornice Slovenije je v njem bil predstavnik vseh gorenjskih občin, tri mandate je bil tudi član občinskega sveta Občine Radovljica. Pravi, da je zmeraj predvsem rad delal in da je še vedno tako. Delo je enostavno njegov način življenja. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije mu je konec lanskega leta prav za dolgoletno trdo in uspešno delo ter prispevek k razvoju obrti in podjetništva pri nas podelila naziv najstarejši obrtnik leta.

Marjan Batagelj, slovenski poslovnež, ki je na Jezerskem odprl prestižni hotel Vila Planinka

Marjan Batagelj, ugledni slovenski poslovnež, predsednik uprave Postojnske jame in letošnji slovenski podjetnik leta, je pred dvema letoma kupil propadajoči hotel Planinka na Jezerskem. V obnovo so vložili okoli 3,7 milijona evrov, letos zgodaj spomladi pa so obnovljeni hotel Vila Planinka odprli. »Najlepše občutke daje narava: gore, vode in z njimi povezana doživetja. Vila Planinka bo tako luksuzen butični hotel, ki se v največji možni meri ravna po jezerskem okolju in izraža pristnost tamkajšnje okolice,« je Marjan Batagelj napovedoval v času obnove. Tako tudi ureditev hotelskih sob, v katerih ni elektronskih in klimatskih naprav, izhaja iz lokalnih posebnosti, namesto da bi bile oštevilčene, pa so poimenovane po rastlinah in živalih, značilnih za Jezersko. Ekipa Marjana Batagelja, ki je petzvezdični hotel namenil petičnejšim gostom, ki cenijo naravo, mir in posebna doživetja, se le obnove lotila nadvse tenkočutno, upošteva pri tem ohranjanje narave in spoštovanje kulturne dediščine, šeg in navad ljudi. Sodobni trendi turizma pa gradijo prav na umiku iz civilizacije in iskanju skritih in nepokvarjenih kotičkov, kakršno je tudi Jezersko: majhno, butično in povezano z naravo.

Drago Bunčič, prejemnik Bloudkove nagrade za življenjsko delo

Radovljčan Drago Bunčič je bil sprva bil padalec, nato pilot motornih letal, najbolj znan pa je kot trener uspešnih leških padalcev in naše padalske reprezentance. Tekmovalno kariero je končal leta 1977, nato pa je začel šolati prvo generacijo padalcev na čelu z Mojco Svetina in Daretom Svetino. S sistematičnim delom so se začeli uspehi takratne generacije, od Benamina Šmida, Dušana Intiharja in Branka Mirta do Romana Božiča, Darka Svetine, Bogdana Juga in drugih. Takratna reprezentanca Jugoslavija je prvič nastopila na svetovnem prvenstvu leta 1982, leta 1984 pa je v Franciji že osvojila srebrno medaljo v skokih na cilj. Uspehi so se nadaljevali, leta 1990 je bil Branko Mirt svetovni prvak v skokih na cilj. S srebrno medaljo je bila ekipa uspešna leta 1994 na svetovnem prvenstvu na Kitajskem. V tem času sta bila Irena Avbelj in Roman Pogačar tudi svetovna prvaka v paraskiju. Naši tekmovalci v paraskiju so bili nato ves čas v svetovnem vrhu. Ekipi so se pridružili Senad Salkič, Roman Pogačar, Borut Erjavec in nekateri drugi. Od leta 1994 se je začelo obdobje nove generacije, ki je v svetovnem vrhu še sedaj in dosega nove uspehe. Naši padalci so pod vodstvom Draga Bunčiča na največjih tekmovanjih osvojili kar petdeset zlatih, trideset srebrnih in 34 bronastih medalj.

Marta Cerar Leskošek, najstarejša kamniška obrtnica in urarka

Marta Cerar Leskošek je najstarejša kamniška obrtnica, ena redkih izučenih ženskih urark pri nas in tudi urarska mojstrica, od letos pa še častna članica Kluba mojstrov Slovenije. Družinska obrt Urarstvo Cerar, ki jo vodi že skoraj šestdeset let, je oktobra praznovala stoletnico. Je prijazna, skrajda vedno nasmejana gospa z nadvse prepoznavnim vedrim smehom in spretnimi prsti, ki jo pozna praktično vsak Kamničan. Po nižji gimnaziji v Kamniku se je vpisala v kovinarsko obrtno srednjo šolo v Celje, kjer je program za urarje obiskovala kot edina ženska v svoji generaciji. Samostojno je družinsko obrt začela voditi po očetovi smrti, leta 1963. V svoji urarski delavnici popravlja vse vrste ur: žepne, ročne, budilke, stenske, kmečke, namizne, kukavice ... In kar nekaj primerkov visoke starosti se je v trgovini ohranilo do danes. Kljub temu da je spomladi dopolnila že 85 let in se je po moževi smrti pred skoraj petimi leti iz Kamnika preselila v Ljubljano, njena urarska delavnica v središču Kamnika ne sameva. Še vedno jo trikrat tedensko odpre in v njej z vso ljubeznijo, strastjo in znanjem popravlja najrazličnejše ure. In tako bo – kot pravi – do konca.

Aleš Česen, vrhunski alpinist, prejemnik zlatega cepina

Med letošnjimi prejemniki zlatega cepina, najvišjega priznanja za alpinistične dosežke na svetu, je tudi Kranjčan Aleš Česen, ki se je skupaj z Ljubljančanom Luko Stražarjem in Britancem Tomom Livingstonom avgusta lani kot prvi povzpel na karakorumski sedemtisočak Latok I s severne strani. To je bil že osmi zlati cepin za Slovence in drugi za Aleša Česna, s čimer se uvršča med najuspešnejše alpiniste na svetu. Prvega je prejel leta 2015 skupaj z Markom Prezljem in Luko Lindičem za prvenstveni vzpon v severni steni Hagshuja v indijski Himalaji. Ocenjevanje alpinističnih dosežkov je nehvaležno, prav tako primerjave, pa vendar: »Če primerjam svoja nagrajena vzpona, torej vzpon v steni Hagshuja in lanski vzpon v Latoku, lahko mirno rečem, da je bil vzpon v Latoku "vreden" kak razred več. Šlo je za sicer podobne tehnične težave, vendar v bistveno večji steni na bistveno višji nadmorski višini. Po drugi strani pa je bil vzpon na Hagshu še bolj avanturističen, ker tam ni še nihče nikoli plezal, v Latoku pa je pred nami poskušalo že okoli trideset odprav,« je ob odmevnem uspehu povedal Aleš Česen.

Dora Domajnko, inženirka leta

Januarja se je z nazivom inženirka leta okitila Dora Domajnko iz komenskega podjetja RLS merilna tehnika. Organizatorji sicer prvega izbora za inženirko leta v ospredje ne postavljajo inženirskih dosežkov posameznic, temveč njihov potencial, zgled in navdih mlajšim generacijam. Dora Domajnko, najmlajša med desetimi nominirankami, je doktorska študentka elektrotehnike, žirijo pa je prepričala s strokovnostjo, vsestranskostjo in zavzetostjo. Zase pravi, da opravlja sanjski poklic. »Večkrat si kdo misli, da mora študirati kaj umetniškega, če je kreativen, sicer ne bo mogel razviti svojega potenciala – vendar to ni nujno res. Veliko tega lahko izživiš tudi skozi inženirski poklic,« nam je povedala v pogovoru za Gorenjski glas in dodala, da je v inženirskih poklicih dovolj prostora tudi za ženske, ki jih zanima naravoslovje. V nasprotju s številnimi mladimi je odhod v tujino ne zanima, veliko izzivov tako profesionalno kot zasebno najde tudi doma, kjer pravi, da se dobro počuti. Poleg dela v razvoju komenskega podjetja najde čas tudi za druge stvari. V mlajših selekcijah je bila odlična kajakašica na divjih vodah, šport pa ji je še danes blizu, prav tako kot tudi glasba. Igra namreč harmoniko v folklorni skupini ter zasedbi Via Entropia, v kateri igrajo irski punk.

Peter Florjančič, izumitelj in svetovljan

Peter Florjančič je letos praznoval sto let. Svoje življenje, ki je bilo resnično filmsko oziroma kar pravljичno, je posvetil inovatorstvu, ki ga spremlja že od rane mladosti. Opisujejo ga kot pogumnega, radovednega in samosvojega človeka, svetovljana po duši in drznega v dejanjih. Rodil se je 5. marca 1919 na Bledu, kasneje je živel in ustvarjal v številnih krajih po Evropi in ZDA. V mladih letih je bil športnik, glasbenik in igralec, kasneje avanturist in podjetnik, predvsem pa je bil in ostaja inovator svetovnega formata. Med drugim se mu ženske lahko zahvalijo za elegantno pršenje parfuma in enostavno nanašanje laka na nohte, fotografi so mu bili hvaležni za plastične okvirčke za diapozitive, podjetniki pa za stroj za brizganje plastike. Po poklicu je tekstilni tehnik in njegov prvi uspeh je bil povezan prav s statvami. Te so omogočale tkanje tudi invalidom, zato so statve po drugi svetovni vojni doživele velik uspeh, za Florjančiča pa pomenile poklicno in finančno prelomnico. Njegov opus vključuje številne nenavadne, nevsakdanje in zabavne patente, včasih pa je bil s svojimi idejami celo pred časom. Že leta 1957 si je zamislil avtomobilske zračne blazine, za katere pa tržišče še ni bilo pripravljeno. Od približno štiristo izumov jih je kar 43 prišlo do faze izdelave.

Lojze Fuchs, ljubitelj čmrljev

Lojzetu Fuchsu s Pristave pri Trziču so bili čmrlji, te debeluškaste žuželke, ki prijetno brenčijo, so živih barv in imajo gosto dlako, že dolgo všeč. Tako zelo, da je pred domačo hišo pred petimi leti uredil prvi čmrljnjak, še prej pa se o življenju čmrljev poučil. Danes ima na domačem vrtu večji čmrljnjak z več panji, lepo poslikanimi, v njih je uredil vse potrebno za čmrlje družine. Čez zimo, ko v panjih ni čmrljev, te pripravi na novo; jih očisti in vanje da mah, suho travo, še najraje pa ovčjo volno, v kateri oplojena matica spomladi lahko naredi gnezdo. V Sloveniji imamo 35 vrst čmrljev, vsaka vrsta ima svoj prostor in v enem panju gnezdi samo ena družina. Čmrlj, kot pove Fuchs, je sicer še bolj priden kot čebela; iz panja poleti tudi v hladnejšem vremenu in ko je veter in dež. Poudarja tudi, kako koristni v naravi so čmrlji; določene rastline lahko oprashi samo čmrlj. Čmrlji »delavci« sicer živijo dva meseca, nekateri pa živijo vse do konca oktobra. »Čmrlj tudi piči, ampak samo tedaj, če je neposredno ogrožen; na primer, da bi ga po nesreči stisnil. Pik ne boli toliko kot čebelji, čmrlj pa po piku ne umre.« Lojze Fuchs izjemno uživa že ob opazovanju življenja čmrljev, njihovega brenčanja, že sami misli, kako koristni so v naravi. Tako zelo, da za postavitev čmrljnjakov navdušuje tudi ljudi okrog sebe.

Slavica Gorišek, gospa, ki že pol stoletja spremlja Planico

Med tistimi, ki se konec marca vsako leto odpravijo v Planico, je tudi gospa Slavica Gorišek iz Radovljice, vdova pokojnega inženirja Lada Goriška. S hčerko se zadnja leta v Planico odpravita na dan, ko skakalci začnejo preizkušati letalnico in v dolini pod Poncami še ni takšne gneče kot ob koncu tedna. Ko je pokojni soproj skupaj z bratom Janezom načrtoval in nato nadzoroval gradnjo skakalnice, je skupaj z njimi in otrokoma vse konce tedna preživljala v Zgornjesavski dolini ter poslušala pogovore bratov Gorišek, ki sta, kadarkoli sta bila skupaj, razpravljala, načrtovala in sanjala o Planici. Še dobro se spomni odprtja nove letalnice pred petdesetimi leti in napetosti, ki je vladala med gledalci, ko se je Miro Oman prvič spustil po novi velikanki. Vse od takrat je vsako pomlad v Planici, kjer tudi dvajset let po soprogovi smrti še vedno navdušeno spremlja tekmovanje, zlasti v slikovitih sončnih dneh, ko se še posebno rada odpravi v dolino pod Poncami. Pravi, da bi bil soproj vesel novega nordijskega centra in živahnega dogajanja v dolini, sama pa se vsakokrat posebej veseli tudi uspehov slovenskih smučarskih skakalcev, ki jih ves čas spremlja tudi po televiziji, posebno pri srcu pa ji je že dolgo Peter Prevc. Sicer pa odločno pravi, da si čestitke zasluži prav vsak, ki se upa spustiti po letalnici.

Rado Kočevar, legendarni alpinist

Enaindevetdesetletni Rado Kočevar z Jesenic se je v zgodovino slovenskega alpinizma vpisal kot predstavnik alpinistov prve povojne generacije. Plezalnno pot je začel leta 1946, skupaj z ostalimi izvrstnimi plezalci so se lotevali smeri pete in šeste težavnostne stopnje, ki so bile za tiste čase na meji možnega. Slovel je kot zelo močan, trden, zanesljiv in predan plezalec, plezal pa je tako doma kot v tujini, zlasti v Centralnih Alpah. Zadnji evidentirani vzpon je opravil leta 1972, po končani alpinistični poti pa je ostal dejaven kot gorski reševalec, alpinistični inštruktor, gorski vodnik in planinski predavatelj. Potem ko je leta 2010 o njem nastal dokumentarni film z naslovom Tista lepa leta, je v letu 2019 pri Planinski zvezi Slovenije izšla še knjiga Tista lepa leta: Spomini Rada Kočevarja. Avtorja sta Rado Kočevar in Mojca Volkar Trobevšek. »Ta zgodba je polna malih korakov, velikih odločitev, trdega dela, tovarštva, pristne ljubezni do gora in sočloveka ter neomajne vztrajnosti, ki so iz Rada ustvarili vrhunskega plezalca in vrhunskega človeka,« je zapisala soavtorica. Rado Kočevar je lani ob devetdesetletnem življenjskem jubileju prejel tudi priznanje Planinske zveze Slovenije za življenjsko delo na področju alpinizma. Tudi v visoki starosti je ohranil športnega duha, vsako jutro telovadi, vozi sobno kolo, še vedno smuča in kolesari.

Janez Kožuh, kmet

Janez Kožuh s Svetega Florijana nad Škofjo Loko skupaj z ženo Emo gospodarja na Okršlanovi kmetiji, na kateri se ukvarjajo z rejo goved, predelavo mleka in sadja, gozdarstvom, čebelarstvom in turistično dejavnostjo. Kmetija obsega 54 hektarjev zemljišč, od tega je štirideset hektarjev gozda, preostalo so kmetijska zemljišča. Redijo okrog trideset goved, med njimi je polovica krav. Večino mleka prodajo Loški zadrugi, del ga doma predelajo v mlečne izdelke. V gozdu vsako leto posekajo od petdeset do sto kubičnih metrov hlodovine in pripravijo okrog sto »kubikov« drv. Čebelarstvo ima na kmetiji že več stoletno tradicijo. Čebele imajo predvsem za to, da oprahujejo sadno drevje v dva hektarja velikem travniškem sadovnjaku. Del sadja še na star način posušijo v sušilnici, večino pa ga namenijo za žganje, ki ga kuhajo v sodobni računalniško vodeni žganjekuhi. Iz domačega sadja in sadja, ki ga kupijo od sosedov, izdelujejo petnajst vrst žganja in likerjev. Temelje za turistično dejavnost so postavili, ko so na mestu stare hiše zgradili novo stavbo, v kateri je tudi prostor s šestdesetimi sedeži za zaključene družbe. Janez je oče petih sinov. Letos je na predlog Loške zadruge prejel priznanje Zadrugne zveze Slovenije za prispevek k razvoju zadrugištva, osem let pa je bil tudi predsednik krajevne skupnosti Zminec.

Robert Kranjec, smučarski skakalec

Na finalu svetovnega pokala v smučarskih skokih na Letalnici bratov Gorišek v Planici se je konec marca od kariere smučarskega skakalca poslovil Robert Kranjec, eden najboljših letalcev na svetu. Zadnji polet Kranjčana v karieri je bil njegov rekordni – 212. preko dvestotice. Na tekmi svetovnega pokala je prvič nastopil 13. marca 1998 v norveškem Trondheimu, na zmagovalni oder je prvič stopil v Ruki na Finskem 26. novembra 2005. Skupno je osvojil sedem posamičnih zmag v svetovnem pokalu, osemkrat se je veselil z ekipo. Na zmagovalnem odru je stal 28-krat, največkrat, 14-krat, je bil tretji, šestkrat je končal kot drugi. Ima medalje z vseh največjih tekmovanj. Svetovni prvak v poletih je postal leta 2012 v Vikersundu, ko je poletel tudi do osebne rekorda – 244 metrov. Z istega prvenstva ima tudi bronasto medaljo z ekipne tekme. Bronaste ga odličja se je veselil tudi na olimpijskih igrah v Salt Lake Cityju leta 2002. Bil je tudi član ekipe, ki je s svetovnega prvenstva leta 2011 prinesla bronasto medaljo. Osvojil je tudi dva mala kristalna globusa za zmago v skupnem seštevku svetovnega pokala v poletih. Najboljši je bil leta 2010 in 2012, še dvakrat je v tem seštevku končal na drugem mestu. Tudi po koncu kariere ostaja v smučarskih skokih. Je trener in izdelovalec dresov v A-reprezentanci.

Fanika Križaj, pevka, besedna ustvarjalka, motivacijska govornica

Fanika Križaj iz Strahinja je izdala svojo drugo knjigo Rojstvo metulja, v kateri bralcu prek navdihujočih zapisov daje poseben vpogled v izkušnjo svoje osebnostne in duhovne transformacije. V iskrenih izpovedih bralcu pripoveduje navdihnjene zgodbe, ga tolaži in mu svetuje. Knjiga je namenjena vsem, ki so pripravljene pogledati vase, ki želijo spremeniti sebe oziroma okoliščine, v katerih živijo, in potrebujejo spodbudo. Namenjena je vsem, ki ljubijo življenje in želijo živeti strastno. Skratka vsem tistim, ki iščejo odgovore na življenjska vprašanja in ki jih njena knjiga enostavno pokliče. Že lani pa je izšel njen knjižni prvenec Izpovedi srca. Lahko bi rekli, da v obeh knjigah spoznamo Faniko Križaj v tisočerihih odtenkih.

Kot majhna deklica je sanjala o tem, da bo nekoč pela in navduševala ljudi. Danes to počne – poje in piše avtorske skladbe in knjige. Sicer diplomantka Fakultete za organizacijske vede je širše občinstvo spoznalo kot pevko že leta 2010 v oddaji Slovenija ima talent. Leta 2016 je posnela prvo avtorsko skladbo S tabo letim v sodelovanju s Simonom Jovanovičem. Januarja letos je med poslušalce ponesla čustveno balado Topiše me, za katero je prispevala tako glasbo kot besedilo. Tudi pesmi iz knjige Izpovedi srca so uglasbene.

Mag. Metka Lokar, prejemnica mednarodne Pretnarjeve nagrade

Kranjčanka Metka Lokar, lektorica in učiteljica na Fakulteti za evropske jezike in kulture na Pekinški univerzi za tuje študije na Kitajskem, je prejemnica 16. mednarodne Pretnarjeve nagrade 2019, ki je osrednja slovenska kulturna zahvala tistim, ki si po svetu prizadevajo za seznanjanje s slovenskim jezikom, literaturo in kulturo. Poučevanje, navduševanje, tkanje in spoznavanje slovenskega jezika v nesamoumevnem zanimanju kitajskega sveta zahteva od slovenske učiteljice svojevrstno vztrajnost, pogum, pronicljivost, znanje in ljubezen do popolnoma različnih jezikov, literatur in kultur najmanj dveh narodov. Metka Lokar je slovenistka in umetnostna zgodovinarica. Leta 1997 je na Filozofski fakulteti v Ljubljani diplomirala iz sodobne slovenske književnosti in sodobne likovne umetnosti, oboje pa leta 2006 povezala v magistrskem delu o konkretni in vizualni poeziji. Zaposlila se je na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik Filozofske fakultete v Ljubljani, potem nekaj let delala na Inštitutu za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU. Od 2013 živi na Kitajskem in v okviru lektorata Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik poučuje slovenščino na Fakulteti za evropske jezike in kulture na Pekinški univerzi za tuje študije, eni najstarejših kitajskih jezikoslovnih univerz.

Saša Mandžić, inovator

Saša Mandžić je jeseniški inovator, ki se ukvarja predvsem z možnostmi uporabe obnovljivih virov energije, zlasti sonca. Začel je z inovacijami na področju solarnih luči in tudi v nekaterih gorenjskih mestih, denimo na Jesenicah, so tovrstne luči že del javne razsvetljave. Posebej zanimiva inovacija pa je solarno avtobusno postajališče z ogrevanimi klopami, polnilci za mobilne telefone in ekranom za obvestila, ki jih napaja sonce prek solarnih panelov na strehi postajališča. Postajališče je v letu 2018 zaživelo tudi v praksi, v Domžalah. V letu 2019 pa je Mandžić skupaj s sodelavci tehnologijo solarnega avtobusnega postajališča prenesel še na področje navtike. Izdelali so prvo stoođstotno solarno električno plovilo, ki ga lahko poganja izključno energija sonca. Čoln, ki je neslišen in okolju prijazen, ima na strehi nameščene solarne plošče, ki s pomočjo sonca proizvajajo električno energijo, ki poganja plovilo. To je prva tovrstna barka na solarni pogon v Sloveniji in celo Evropi, saj je sončna energija doslej na plovilih služila samo kot pomoč pri pogonu, stoođstotno solarnega plovila pa ni še nikjer v Evropi. Plovilo je za javnost poskusno zaplulo po reki Ljubljanici. Mandžić s sodelavci pa že gleda tudi v prihodnost, tokrat se podajajo na področje zimskih športov, eden od naslednjih projektov naj bi bile tako solarne sani.

Avguštin Mencinger, zdravnik, športnik, vodič po Radovljici

Radovljičan Avguštin Mencinger je bil več kot trideset let zdravnik veslačev in nordijskih tekmovalcev, na treh olimpijskih igrah je bil zdravnik olimpijske reprezentance. Že 27 let je predsednik organizacijskega odbora za smučarske teke diplomatov, politikov in gospodarstvenikov na Pokljuki. Bil je poslanec prvih demokratičnih volitev v Sloveniji in od osamosvojitve do lani član občinskega sveta v Radovljici. Že desetletja predano skrbi za oživljanje starega mestnega jedra in obnovo sakralne kulturne dediščine v domačem mestu. Tako je sodeloval pri obnovi cerkve svetega Petra, na njegovo pobudo je bila leta 2007 urejena kapela, posvečena Edith Stein. Je velik podpornik Festivala Radovljica, prek Kulturnega društva Sotočje organizira koncerte, razstave, predavanja, izlete. Že več let je prostovoljec pri vodenju turistov po Radovljici, nad katero mu uspe navdušiti tako domače kot tuje obiskovalce. S svojim odnosom in ljubeznijo do kulturno-zgodovinskih biserov v domačem okolju ter z lastnim prispevkom za njihovo ohranitev in promocijo je pravi ambasador Radovljice, zato mu je Občina Radovljica za delovanje na področju kulture in turizma, ohranjanja sakralne dediščine in prispevek k prepoznavnosti Radovljice ob občinskem prazniku podelila veliko plaketo občine.

Damian Merlak, vlagatelj

Damian Merlak se zadnjih nekaj let uvršča na lestvico najbogatejših Slovencev, njegovo premoženje je ocenjeno na 124 milijonov evrov. V medijih je najpogosteje poimenovan kot kriptomilijonar, saj je bogastvo ustvaril kot soustanovitelj ene največjih borz s kriptovalutami na svetu Bitstamp. Triinšestdesletni Kranjčan, ki je zadnja leta živel na Malti, zdaj pa naj bi se selil v Dubaj, je konec leta 2018 svoj delež v podjetju prodal in se posvetil kripto borzi Tokens.net ter naložbam v različna področja.

Začel je že pred leti z vlaganjem na področju kmetijstva, pozornost širše javnosti pa je vzbudil v začetku leta 2019, ko se je podal na področje turizma. V Bohinju je kupil štiri propadajoče objekte, tudi znameniti hotel Zlatorog, in se z ekipo lotil obnove. V samo treh mesecih je že zaživel prenovljeni Aparthotel Triglav.

Kot vlagatelj pa se je Merlak s področja turizma usmeril tudi na področje obnovljivih virov energije. Je velik ljubitelj vozil znamke Tesla, skupaj z Romanom Bernardom, podjetnikom iz Most pri Žirovnici, je ustanovil podjetje NGEN, ki je na Jesenicah postavilo prvi hranilnik električne energije oziroma največjo baterijo v regiji. Slovesno odprtje je bilo oktobra, investicija je vredna kar 15 milijonov evrov.

Ob tem je Merlak že napovedal: »Še več pride prihodnje leto ...«

Dr. Tomaž Simetinger, prejemnik zlatega znaka Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti

Prejemnik enega od dveh zlatih znakov JSKD je dr. Tomaž Simetinger, donedavnega prvi mož Zavoda za turizem, šport in kulturo Kamnik. Simetinger, koreograf, etnolog in kulturni antropolog, si je zlato priznanje pridobil za dolgoletno uspešno strokovno delo na področju folklorne dejavnosti. S folkloro se je začel ukvarjati, ko se je pridružil folklorni skupini v domači Črni na Koroškem. Kasneje je postal član Akademске folklorne skupine France Marolt, kjer je bil med letoma 2010 in 2016 umetniški vodja. Tam je tudi začel ureničevati vizijo, ki je odločilno vplivala na vzpostavitev novih smernic folklornega delovanja pri nas, s čimer se je folklorna dejavnost začela odmikati od konceptov t.i. živega muzeja, na polje uprizoritvene dejavnosti. Znak je dobil kot priznanje za odmevne dosežke in uresničevanje misije, postaviti folklorno dejavnost ob bok drugim plesno-umetniškimi praksam pri nas, so zapisali v obrazložitvi. Kljub mladosti, velja Simetinger za enega najbolj produktivnih in ustvarjalnih koreografov. Sodeloval je z desetimi folklornih in drugih plesnih skupin in ustvaril več kot sto koreografij in celovečernih predstav. Poleg tega o plesni kulturi predava tudi na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana ter na Filozofski fakulteti.

Prof. dr. Marko Noč, prejemnik Zoisove nagrade

Marko Noč je specialist kardiologije, vaskularne medicine in intenzivne medicine. Je predstojnik KO za intenzivno interno medicino v UKC Ljubljana, član Evropske akademije znanosti in umetnosti ter izredni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Je prejemnik najvišje državne Zoisove nagrade za vrhunske znanstvene dosežke na področju intenzivne interne medicine v letu 2018. Živi v Ljubljani, po rodu je Gorenjec; pokojni oče je bil iz Zabreznice, mama izhaja iz jeseniške družine Mencinger. Treniral je alpsko smučanje in se uvrstil v jugoslovansko reprezentanco v smuku, ki se je pripravljala na nastop na OI v Sarajevu leta 1984. Poškodba kolena mu je rešila dilemo, ali naj smuča ali začne študij medicine. Največ se ukvarja z obravnavo kritično bolnih srčnih bolnikov, dela interventne kardiološke posege tako pri teh bolnikih kot tudi bolnikih, ki niso neposredno življenjsko ogroženi. Je pobudnik za namestitev javno dostopnih defibrilatorjev za laike v Sloveniji. S kolegi v UKC Ljubljana so bili eni prvih na svetu, ki so razvili mrežo za interventno kardiološko zdravljenje akutnega srčnega infarkta. Razvili so metode za zdravljenje srčnega zastoja s takojšnjo koronarno intervencijo in podhlajevanjem. Uvedli so tudi izventesni krvni obtok, s katerim lahko pomagajo bolnikom s popolno odpovedjo pljuč in srca.

France Pibernik, literarni zgodovinar in pesnik

Pisatelj, esejist, urednik, pripovednik, profesor in še bi lahko dodajali v življenjepisu uglednega Kranjčana, ki šteje častitljivih 91 let in se že več kot šestdeset let posveča slovenskemu jeziku, literaturi in kulturi. Rodil se je leta 1928 v Suhadolah pri Komendi, v Kranju pa živi od leta 1958, ko se je kot profesor slovenščine zaposlil na tamkajšnji gimnaziji. Ob učiteljevanju se je že zgodaj začel ukvarjati z literaturo, kot poznavalec in hkrati tudi sam ustvarjalec. Prvo pesniško zbirko Bregovi ulice je izdal že leta 1960, zadnja z naslovom Slovenski spevi je izšla ob njegovi devetdesetletnici. Napisal, uredil in izdal je več kot osemdeset knjig s pesniškega, literarno-publicističnega in literarno-zgodovinskega področja. Intenzivneje se je posvetil zbiranju gradiva in raziskovanju življenja, dela ter tragične smrti Franceta Balantiča, izdal monografijo o njem, kasneje pa se je posvetil še številnim zamolčanim avtorjem, med drugim Jožetu Udoviču, Ivanu Hribovšku, Francetu Kunstlju, Karlu Mavserju in drugim. V zadnjih dvajsetih letih se je spet posvetil pesniškemu ustvarjanju, skupaj s profesorjem Francem Drolcem je pripravil tudi več dvojezičnih izdaj Prešernove poezije z naslovom Pesmi. Prav lepa slovenska beseda je tista, ki Pibernika vse življenje spremlja – in on tako skrbno ravna z njo.

Tadej Pogačar, cestni kolesar

Tadej Pogačar je veliki up slovenskega kolesarstva. Za njim je prva profesionalna sezona, v kateri je presenetil vse, pravi, da tudi sebe in domače. Dvajsetletni kolesar s Klanca pri Komendi se je celo sezono brez težav boril z najboljšimi kolesarji na svetu in že postal del njih. Osem zmag in tretje mesto na Dirki po Španiji je njegova rezultatska bilanca letošnje sezone. V domači občini so mu kar dvakrat pripravili sprejem, po dveh največjih dosežkih: najprej konec februarja, ko je bil najboljši na dirki po portugalski pokrajini Algarve, nato pa še ob koncu sezone, po izjemnem nastopu na Vuelti. Kolesar ekipe UAE Emirates, v katero je prestopil iz ekipe Ljubljana Gusto Xaurum, je Dirko po Španiji končal na skupno tretjem mestu in bil najboljši mladi kolesar. »Letošnja sezona je bila zame res zelo uspešna, tega ni nihče pričakoval. Že sedaj živim svoje sanje. Nikoli si nisem mislil, da bom dosegel kaj takšnega. So pa bile želje vedno visoke, prav tako tudi cilji – in za zdaj jih kar dosegam,« so besede Tadeja Pogačarja. V svet kolesarstva ga je zvalil njegov prvi trener Miha Koncilija, sledil je svojemu bratu. Pred tem je treniral nogomet. Že od samega začetka je na kolesu kazal, da ima v sebi nekaj več – in to vedno bolj prihaja do izraza. Tudi v prihodnji sezoni bo vozil v dresu ekipe UAE Emirates.

Mag. Erika Povšnar, prejemnica zlatega znaka Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije

Kranjčanka Erika Povšnar je prejela zlati znak Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, za prispevek k razvoju zdravstvene vzgoje in promocije zdravja na področju primarne zdravstvene dejavnosti in uspešno implementacijo dobrih praks. Študirala je zdravstveno nego, njena prva služba je bila v Kliniki Golnik. Potem se je zaposlila v Zdravstvenem domu Kranj. Ob delu v patronažni službi je opravljala zdravstvenovzgojno delo v okviru Šole za starše. Leta 2000 je sprejela izziv vzpostavitve zdravstvenovzgojnega centra v ZD Kranj, danes znanega kot Center za krepitev zdravja. V tem obdobju je zaključila študij pedagogike in andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Je med pobudnicami ustanovitve Sekcije medicinskih sester v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji ter strokovna vodja skupine Pot k okrepanju – organizirane samopomoči bolnic z rakom dojke. Predava na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin na Jesenicah. Je članica izvršnih odborov Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske ter Društva za zdravje srca in ožilja – podružnice Gorenjska, kot terapevtka sodeluje v klubih zdravljenih alkoholikov.

Miha Rodman, dramski igralec

»Miha je pes, je oče, je mama ali otrok v judovski družini. Miha je nemški homoseksualec, agent gestapa, pasji vodnik, vodja taborišča. Miha je tudi ruski vojak, ukrajinsko dekle, italijanski carinik in sam Bog ... Šestindvajset različnih vlog. Vsaka v galeriji šestindvajsetih, ki jih Miha odigra v slovenskem in angleškem jeziku, je osmišljena z uvodnim in zaključnim čustvenim in mimičnim akordom,« preberemo v utemeljitvi žirije za nagrado julija, ki jo je Miha Rodman prejel za monodramo Judovski pes, ki jo je uprizoril v sezoni 2017/2018. Julijo Prešernovo gledališče podeljuje skupaj z Gorenjskim glasom in je poklon najboljšemu igralcu ansambla Prešernovega gledališča v pretekli sezoni po mnenju gledalcev in strokovne žirije. Z izjemno igro v Judovskem psu ni prevzel le domačega občinstva, navdušeno so mu ploskali tudi na Češkem, v Izraelu, na Indijski podcelini in v New Yorku. Miha Rodman, rojen leta 1986 v Ljubljani, je na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo diplomiral leta 2010. Po uspešnem letu »svobodnega umetnika«, ko je sodeloval z več slovenskimi gledališči, je v sezoni 2011/2012 postal član igralskega ansambla Prešernovega gledališča. V teh letih je nanizal več odličnih vlog, na kranjskem odru pa tudi v prihodnje nadaljuje svoje igralsko poslanstvo.

Branko Selak, gospodar kamnitega zaklada pod Blegošem in veteran med direktorji

Poljanska dolina slovi po svojih umetnikih, zlasti po slikarjih in pisateljih. Tako ni čudno, da ima Občina Gorenja vas - Poljane v svojem grbu čopič in pero. Ob poudariti umetnikov pa neupravičeno spregledujemo dela, ki so jih k blaginji ljudi pod Blegošem prispevali ustvarjalci iz drugih poklicev, učitelji, zdravniki, športniki, predvsem pa gospodarstveniki. Med zadnjimi je ena najbolj opaznih osebnosti Branko Selak (roj. 1947). Ko je leta 1980 prevzel vodenje družbe Marmor Hotavlje, je imel 33 let, zdaj jih ima 72, pa je še vedno njen prvi mož. Pod njegovim vodstvom so hotaveljski kamnarji izvršili velika naročila. Pred desetimi leti jih je hudo prizadela gospodarska kriza, mnogih od že opravljenih del jim bankrotirani naročniki niso plačali. Zdaj so spet na konju. To se vidi iz njihovih del: hotaveljčan krasi fasade markantnih zgradb, vgrajen je v njihove interjerje in v navadnim očem prikrito opremo luksuznih jaht. Krasijo tudi hrame, v katerih častijo Boga, njihova so vsa zunanja in notranja kamnarska dela v hramu svetega Save v Beogradu. Letos spomladi pa je bil Selak v delegaciji, ki jo je v Vatikanu sprejel papež Frančišek. Podstavek iz hotaveljčana nosi papežev kip, Selak pa je svetemu očetu izročil tudi ponatis članka v Gorenjskem glaslu, ki spominja na njegov zasebni obisk na Gorenjskem v letu 1971.

Blaž Setnikar, dramski igralec

Julijo za igralske dosežke, ki jo podeljuje Prešernovo gledališče v sodelovanju z Gorenjskim glasom ob mnenju strokovne žirije in glasovih publike, je v sezoni 2018/2019 prejel Blaž Setnikar, ki navdušuje s svojo igralsko prezenco in neizmerno energijo, ki jo vnaša v dodeljene mu igralske like. V pretekli sezoni je bil posebno prepričljiv v vlogi Marka v priredbi izbranih besedil Ivana Cankarja Ob zori režiserja Žige Divjaka. V obrazložitvi k nagradi med drugim izvemmo: »V igralskem kolektivu 'za tekočim trakom' nas je še posebej osupnil in navdušil Blaž Setnikar, ki je s pretanjenim poslušom za sleherni detajl v pripovedi ministranta Marka iz Križevega pota stopnjeval napetost in sočutno prizadetost v dvorani. V njegovem Marku ni bilo nikakršne patetike, ampak pretresljivost. Izjemna, popolna stvaritev! Blaž Setnikar z liki, ki jih oživlja, opozarja nase, odkar je od leta 2015 član Prešernovega gledališča.« Na kranjskem odru je navdušil pred tremi leti v drami Helverjeva noč v naslovni vlogi Helverja, v tej sezoni pa svojo uspešno pot nadaljuje v drami Strahovi. Sicer Blaža odlikujejo različni talenti: je dober risar, ima izpit za čoln, uporabo orožja, treniral je karate in jiu-jitsu, skočil je s padalom, igra kitaro in klavir, a si ne predstavlja, da bi počel kaj drugega, kot bil igralec.

Blaž Šparovec, zmagovalec prestižnega tekmovanja Carla Nielsena

Klarinetist Blaž Šparovec je konec marca zmagal na prestižnem mednarodnem tekmovanju, ki ga v danskem mestu Odense že skoraj petdeset let organizirajo v spomin na skladatelja Carla Augusta Nielsena. Petindvajsetletni Blaž Šparovec, prejemnik številnih mednarodnih nagrad, med drugim pa tudi zmagovalec slovenskega izbora za tekmovanje Evrovizijski mladi glasbeniki na Dunaju leta 2012, je otroštvo in zgodnjo mladost preživel na Dobrem Polju pri Brezjah. Po študiju klarineta pri profesorju Andreju Zupanu na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana je študij nadaljeval na Univerzi za umetnost v Berlinu v razredu Françoisa Bende. Uspešen študij mu je odprl nova vrata tudi za nadaljevanje kariere v tujini.

Trenutno tako živi in dela v Kölnu, kjer je solo klarinetist v Gürzenich-Orkestru Köln. Orkester domuje v Kölnski filharmoniji, kjer igrajo koncerte, in v tudi v operi, kjer igrajo kot operni orkester. Obenem poučuje pa na Univerzi za umetnost v Berlinu in je aktiven v različnih komornih zasedbah in kot solist. Prihodnjo pomlad ga bomo spet lahko slišali tudi v Sloveniji, ko bo z ljubljanskimi filharmoniki nastopil na koncertu v Cankarjevem domu.

Marinka Štern, dobitnica Boršnikovega prstana

Letošnje najvišje igralsko priznanje Boršnikov prstan je za življenjsko delo prejela po rodu Jezerjanka Marinka Štern. V svoji ustvarjalno bogati karieri je blestela v velikih in malih vlogah v vrsti legendarnih predstav, ki so vzpostavile ime in sloves slovenskega sodobnega gledališča, kot ga je od Dominika Smoleta do Dušana Jovanovića in njegovih naslednikov utelešalo Slovensko mladinsko gledališče. Da gre za vrhunsko igralko izjemnega spektra, ki je bila na svoji poklicni poti predana igralskim kreacijam od davnih začetkov vse do danes, so med drugim zapisali v obrazložitvi nagrade. »Vedno sem morala igrati karakterje, ki jih izberejo drugi, pa se vendar potem najprej obrnem vase, poiščem ta počutja in občutja pa kakšne temne plati, ki jih zasebno nikomur ne povem, ampak jih potem na odru pogumno pokažem,« je med drugim povedala ob nagradi na Boršnikovem odru. Kot je vedno rada poudarila, si je že kot deklica želela postati igralka: »Moji teti sta študirali v Ljubljani. Mama me je peljala k njima na obisk, onidve pa mene v gledališče.« Štiri desetletja je bila zvesta Slovenskemu mladinskemu gledališču, rada pa pove, da bo svojemu poklicu ostala zvesta do konca svojih dni. Čeprav je uradno v pokoju, jo bomo zagotovo še videli na gledališkem odru.

Andrej Šubic, režiser in scenarist

Pred dvema letoma smo k Andreju Šubicu zapisali splošni zdravnik in kulturnik. Prvo je njegov poklic, ki ga v zasebni praksi opravlja v Škofji Loki, kjer živi; udejstvovanje v kulturi postaja njegovo »prostočasno poslanstvo«. Po rodu Poljanec iz Hotovlje se zadnja leta pogosto vrača v svoj kraj – z razlogom. Z igralsko skupino Kulturnega društva dr. Ivan Tavčar Poljane že nekaj let pripravlja uprizoritve Tavčarjevih literarnih del v poljanskem narečju, nekatera izmed njih so izšla tudi v knjižni izdaji. Je tudi spiritus agens različnih dogodkov, povezanih s pisateljem poljanskih korenin, ki jih vsako leto pripravljajo v Poljanah. Ob letošnji stoletnici Visoške kronike je bil tako pobudnik gostovanja ansambla SNG Drama Ljubljana s to predstavo v okolju posvetva na Visokem, kjer se roman dogaja. Jubilej je obeležil tudi z uprizoritvijo Visoške kronike v poljanskem narečju, ki jo je pripravil z domačo igralsko ekipo. Andrej Šubic je pripravil dramatisacijo besedila, predstavo je režiral, v njej pa tudi igra lik Polikarpa Kalana. Vse predstave v juniju so bile razprodane, polne dvorane pa poljansko Visoško kroniko spremljajo tudi na jesenskih ponovitvah po obeh dolinah in, če se vrnemo v stare čase, po celotnem škofjeloškem gospostvu.

Ivanka Šušteršič, nagrajena prostovoljka

Ivanka Šušteršič s Seničice je prostovoljka že skoraj trideset let. Za svoje delo je prejela že kar nekaj priznanj, letošnje leto pa še najvišje državno priznanje za izjemne dosežke na področju prostovoljstva, njegove promocije in razvoja, ki jih vsako leto podeljuje Odbor Republike Slovenije za podelitev državnih priznanj na področju prostovoljstva. Prostovoljstvo ji je bilo položeno že v zibelko. Po izobrazbi je diplomirana pravnica. Ko se je pripravljala za upokožitev, ki je prišla leta 1991, je v glavi delala bilanco, kaj je naredila v teh tridesetih letih delovne dobe. V svojem slogu poudari, da nič kaj posebnega, kar bi bilo »za v večnost«. Ponudila se ji je priložnost za obiskovanje tečaja o Karitas na Teološki fakulteti, za tri tedne je na izobraževanje nato odšla še v Francijo. Teoretično se je podkovala, kako pristopiti k ljudem, kako odkriti problem, kako izpeljati projekt ... To je bilo zanjo vse novo, ji je pa veliko pomagalo. Po vrnitvi iz Francije se je vključila v Slovensko karitas, prišli so begunci in začela je opravljati prostovoljno delo v Župnijski karitas Preska. Ostala je na vseh treh koncih: na slovenski, škofjijski in župnijski Karitas. Ta širina ji veliko pomeni. In v vseh teh letih je spoznala številne težke zgodbe ... Zaveda se, da vse to njeno delo ne bi bilo mogoče brez podpore družine, še posebno moža, za kar mu je izjemno hvaležna.

Mojca Trnovec, obrtnica leta

Mojca Trnovec iz Gostilne Mihovec v Zgornjih Pirničah je bila konec minulega leta razglašena za obrtnico leta 2018. V 16 letih je šlo to priznanje prvič v ženske roke. Leto 2018 je bilo za Mihovčeve prav posebno, saj je Mojčin oče Jernej Petač na Dnevih slovenskega turizma prejel priznanje za življenjsko delo v gostinstvu. Mojca Trnovec je Gostilno Mihovec, ki jo je pred tem vodil oče Jernej ob pomoči mame Mihaele, prevzela pred devetimi leti. Njena obrtniška pot poteka praktično že celo življenje. Po osnovni šoli se je vpisala na srednjo gostinsko šolo v Ljubljano. Nadgradnja so dodatna izobraževanja, ki se jih še vedno udeležuje. Njene glavne skrbi so kuhinja, oblikovanje ponudbe in organizacija dela, zato je izjemno vesela, da ji ob strani stoji prav vsa družina, ki poprime za delo, vsak na svojem koncu. Njihova gostilna je edina v Sloveniji, ki je v času vegetacije samooskrbovana z vso zelenjavo in žiti. Mojca Trnovec se ves čas trudi, da njihova kulinarčna ponudba sledi trendom, a se zaveda, da je to za razvoj gostinstva in turizma na podeželju premalo. Turisti iščejo neklasična doživetja, avtentične zgodbe, višjo kakovost, butičnost, inovativnost in predvsem lokalnost. Načrti so usmerjeni v projekte, ki jim bodo vse to tudi zagotavljali. Gostilna Mihovec nosi tudi znak Gostilna Slovenija.

Zala Urh, mednarodna šahovska mojstrica

Zala Urh z Brega ob Savi je na letošnjem mladinskem svetovnem šahovskem prvenstvu v Mumbaju v Indiji dokazala, da sodi med najboljše mlade šahistke na svetu. Na največjem tekmovanju za mlade šahiste in šahistke se je uvrstila na tretje do šesto mesto. Njena uvrstitev pomeni tudi drugi najboljši slovenski rezultat na svetovnih prvenstvih v mladinski ženski kategoriji. Kot pravi Zala Urh, je šah začela igrati v prvem razredu osnovne šole na Orehku. Šahovski krožek je vodil Vid Gazvoda, ki mlade zna navdušiti za šah. V petem razredu je šla v srednjo šahovsko šolo k Antonu Prazniku. Vpisala se je tudi v Šahovski klub Stari Mayer in še sedaj je v tem klubu. Poleg uspeha na svetovnem mladinskem prvenstvu je v Indiji dosegla tudi zadnjo potrebno normo za naslov mednarodne mojstrice. Sicer pa je 17-letna dijakinja tretjega letnika naravoslovnega oddelka Gimnazije Kranj letos v Španiji osvojila tudi drugo mesto na svetovnem mladinskem prvenstvu v pospešenem šahu. Na državnem prvenstvu med članicami je letos osvojila tretje mesto. Kot pravi sama, bo drugo leto tekmovala tudi še v konkurenci do 18 let, nato si želi biti čim uspešnejša med članicami, kjer na največjih tekmovanjih nastopajo le še vrhunske šahistke. Prav tako upa, da si bo v naslednjih letih priborila naslov šahovske velemojstrice.

Bronja Žakelj, pisateljica

Knjižni prvenec Belo se pere na devetdeset Bronje Žakelj, žirovske rojakinje, ki živi v Ljubljani, je že kmalu po izidu septembra lani postal vseslovenska uspešnica. Zanj je prejela tudi Delovo nagrado kresnik za najboljši roman in je tako postala šele tretja avtorica, ki je prejela to nagrado. Bronja Žakelj je po izobrazbi diplomirana novinarka, a njeno veselje do pisanja je ostalo nekje med vrsticami revijalnega tiska in v redakcijah dnevnega časopisja, zato si je prvo službo poiskala v marketingu, nato pa v bančništvu. A ljubezen do pisanja nikoli ni čisto zamrla in tako je nastal avtobiografski roman, ki predstavlja osebno izpoved o odraščanju, soočanju z izgubo in ukradenem žalovanju, težki boleznijo in številnih preizkušnjah, ki jih ji je življenje postavilo na pot. Potem ko je za rakom umrla njena mama, se je s to težko boleznijo že pri dvajsetih letih morala spopasti tudi sama. Lani se je rak pri njej ponovil, a so ga še pravočasno odkrili in ga ji je znova uspelo premagati. A čeprav v knjigi opisuje številne težke življenjske preizkušnje, je sama ne doživlja kot knjige izgub, ampak kot poklon življenju, pojasnjuje in ob tem priznava, da je sprva domnevala, da roman nikogar ne bo zanimal, zato jo je odziv bralcev še toliko bolj presenetil.

Anamarija Lampič in Katja Višnar, srebrni smučarski tekačici

Anamarija Lampič iz Valburge in Katja Višnar z Bleda sta na nordijskem svetovnem prvenstvu v avstrijskem Seefeldu poskrbeli za zgodovinski uspeh. V ekipnem sprintu v klasični tehniki sta postali svetovni podprvačkinji. To je prva medalja v ekipni preizkušnji za Slovenijo. Najprej sta svoj nastop rutinirano opravili v polfinalu, v katerem sta v drugi polfinalni skupini zasedli tretje mesto ter se uvrstili v finale svetovnega prvenstva, med deset najboljših na svetu. Tekli sta izjemno in na koncu zaostali le za Švedinjama. To je bila tretja slovenska tekaška medalja na svetovnih prvenstvih. Za Lampičevo in Višnarjevo je bil to seveda uspeh kariere. Bili sta presrečni. »Srebrna medalja je res noro presenečenje. Mislim, da sva si s Katjo to obe zaslužili. Ne samo midve, ampak cela ekipa. Vsi smo je veseli, je motivacija za naprej,« je bila prva izjava Lampičeve, Višnarjeva pa je dodala: »Super dan je za nami. Z Ano sva tega uspeha neizmerno veseli. To je uspeh za celo ekipo, za tekmovalke, s katerimi delamo skupaj in se trudimo. Vedeli smo, da nam lahko uspe z dobrimi smučmi, dobro dnevno formo in taktiko. Blizu sva bili tudi zmagi. Zelo sem ponosna na naju in na vse, ki nama pomagajo. Res izjemen dan!«

Liza Habjan, diamantna maturantka

Po vpogledu v izpitno dokumentacijo in ugovoru na izračun točk pri maturitetnem predmetu slovenščina se je med diamantne maturante uvrstila tudi Liza Habjan. Maturirala je na Gimnaziji Škofja Loka, zdaj pa študira farmacijo. Pozimi veliko smuča, rada tudi pogleda kakšen dober film ali serijo.

Eva Jug, diamantna maturantka

Diamantna maturantka Gimnazije Škofja Loka Eva Jug je prepričana, da je mogoče veliko doseči, če poznaš svoje zmožnosti. Študij nadaljuje na fakulteti za računalništvo in informatiko. Rada bere, riše in se ukvarja s športom, zadovoljstvo ji prinaša tudi prostovoljstvo.

Tim Kmecl, diamantni maturant

Tim Kmecl, 18-letnik iz Domžal, je na letošnji maturi dosegel vse točke in postal diamantni maturant. Štiri leta je obiskoval gimnazijski oddelek Gimnazije in srednje šole Rudolfa Maistra Kamnik, odločil pa se je za študij računalništva in matematike.

Jan Krajnik, diamantni maturant

Jan Krajnik je z odliko maturiral na Gimnaziji Kranj, zdaj pa študij nadaljuje na ljubljanski pravni fakulteti. Poleg učenja je že v srednji šoli našel čas tudi za igranje klavirja in petje, pisanje pesmi, igranje tenisa in kolesarjenje, rad tudi plava in se potaplja.

Marko Štirn in Jana Lampe, pomagata najrevnejšim prebivalcem Ruande

Sredi poletja sta pozornost slovenske javnosti zbudila Christophe Rukundo in Jean Damascene Kwizero iz Ruande, ki sta se na Zgornjem Brniku učila izdelovati opeko, s čimer bi na preprost način najrevnejšim slojem prebivalstva v njuni domovini pomagali izboljšati življenjske pogoje. Za uspeh projekta sta v precejšnji meri zaslužna Jana Lampe iz Slovenske karitas, sicer doma iz Gorij, in Marko Štirn, direktor podjetja Damahaus Prestige z Zgornjega Brnika. Brniško podjetje je razvilo opeko, poceni in enostavno rešitev za gradnjo hiš za tamkajšnje prebivalce, sodelovalo v procesu učenja obeh prostovoljcev, prispevalo dve od skupno petih stiskalnic za opeko in ponudilo znanje tamkajšnjim prebivalcem. Po besedah Jane Lampe iz Slovenske karitas, ki že vrsto let sodeluje pri različnih humanitarnih projektih v Afriki, jim bodo s pomočjo projekta omogočili kakovostnejšo gradnjo, delavci bodo za svoje delo plačani, del ustvarjenega dobička pa se bo vrnil v lokalno skupnost. S pomočjo tovrstnih projektov ljudi učijo, da si znajo sami izboljšati kakovost življenja, hkrati pa izhajajo iz njihovih potreb, saj le to obrodi sadove. S tem jim omogočajo, da se lahko razvijajo in delujejo doma in niso prisiljeni zapustiti svojih domov.

Občina Jesenice

Župan
Blaž Račič

Občina Jesenice
Cesta železarjev 6
Jesenice

OBČINSKI SVETNIKI:

Janez Marinčič, Vera Pintar, Žiga Pretnar, Tomaž Tom Mencinger in Maja Otovič (SD), Marta Smodiš, Miha Rebolj, Edina Džamastagić in Boštjan Žigon (SMC), Maja Križnar, Jernej Udir, Marko Plečnik in Žarko Štrumbli (SDS), Miha Rezar, Adis Medić, Almin Gorinjac in Gregor Čop (LMS), Vlado Mlinarec, Alma Rekić, Iztok Pergarec in Boris Grilc (Levica), Veronika Vidmar, Uroš Lakić in Jure Krašovec (ZBJ), Stanko Sedlar in Borut Stražišar (DeSUS), Maja Razingar (NSi) in Marko Zupančič (SLS)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Častni občan: Peter Papić
Plakete Občine Jesenice: Martina Valant, Anton Justin, Andrej Černe
Plakete župana: Anže Pogačar, prostovoljci programa Starejši za višjo kakovost življenja doma Društva upokojenecv Jesenice, podjetje KOV
Priznanje župana za izjemne dosežke v času šolanja: Ana Smolej, Nina Hrovat, David Bertalanič, Žiga Dvoršak in Kaja Novosel

Leto 2019 je zaznamovalo praznovanje devetdesete obletnice pridobitve mestnih pravic. Dvajsetega marca 1929 je namreč kralj Aleksander dotedanji trg Jesenice povišal v mesto.

V letu 2019 je bila po dolgoletnih prizadevanjih Stara Sava proglašena za kulturni spomenik državnega pomena. Nadaljevala se je obnova Ruardove graščine, in sicer so se izvajale obsežne raziskave objekta z namenom konservacije in prezentacije čim bolj avtentičnega stanja, v register nesovne kulturne dediščine so vpisali streljanje z možnarji, katerega nosilec je Kulturno društvo Možnar Koroška Bela, Neformalno skupino pritrkovalcev s Koroške Bele in Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora.

Na področju šol se je nadaljevala energetska sanacija stavbe Osnovne šole Toneta Čufarja, v Osnovni šoli Koroška Bela so zamenjali del dotrajanih oken, v Vrtcu Jesenice so v enoti Angelce Ocepek na Tavčarjevi 3/a obnovili razdelilno kuhinjo in uredili prostore za razvojni oddelek v enoti Cilke Zupančič, na Koroški Beli pa je bila zamenjana hišna toplotna postaja.

Odrpli so novo otroško igrišče Katja na Kejžarjevi ter začeli obnavljati otroško igrišče Pod gozdom ter urediti otroško igrišče Biba na Plavžu.

Na komunalnem področju se je zaključila gradnja komunalne infrastrukture v naselju Murova, na Cesti bratov Stražišarjev in delu Ceste Toneta Tomšiča. Obnovljena je bila kanalizacija na Hrušici pri Republikli, v križišču pri Splošni bolnišnici Jesenice in na Cesti Cirila Tavčarja.

V celoti je bila dokončana dovozna cesta do odlagališča Mala Mežakla, rekonstruirana cesta od Zdravstvenega doma do Splošne bolnišnice Jesenice in pod cerkvijo v Planini pod Golico. Začela se je rekonstrukcija Prešernove ceste.

Dokončan je bil prvi odsek vodovoda Planina pod Golico, izvedena pa je bila tudi cestna razsvetljava na odseku Javorniškega nabrežja, na Ulici Franca Benedičiča in na Cesti Toneta Tomšiča.

Nadaljevala so se prizadevanja za rešitev problema lahke frakcije na Mali Mežakli. Na Koroški Beli so se nadaljevale aktivnosti za zmanjšanje poplavne ogrože-

nosti, tako se je zaključila sanacija regulacije struge potoka Bela, zgradili so dve novi zaplavni pregradi nad vasjo in uredili dovozno cesto. Nadaljujejo se tudi preiskave zaledja Koroške Bele ter izvajanje in vzdrževanje monitoringa na plazovih Urbas in Čikla.

Na Blejski Dobravi so s pomočjo CLLD sredstev evropske kmetijske politike dokončali ureditev vaškega jedra in ga tudi uradno odprli. Uredili so tudi stezo za pešce ob občinski cesti pri PC Črna vas.

Na Pristavi nad Javorniškim Rovtom so obnovili nekdanji Kurirski dom in v njem uredili Gorskokolesarski učni center, zaživel pa sta tudi turnokolesarska pot Trans Karavanke in nova daljinska pohodniška pot Juliana, ki obe vodita tudi skozi jeseniško občino. V Javorniškem Rovtu so obnovili naravoslovno in rudarsko učno pot, na Mežakli pa uredili razgledišče Špica in postavili informacijsko tablo, ki označuje mesto padca meteorita.

V podjetju SIJ Acroni so praznovali 150 let Kranjske industrijske družbe, ki pomeni začetek industrijske proizvodnje jekla na Slovenskem.

Jesenice so dobile največji hranilnik energije v tem delu Evrope, ki ga je postavilo podjetje NGEN, in prvo sončno elektrarno na večstanovanjskem objektu na Ulici Gustla Štravsca 1.

Okroglo obletnico so praznovali Ljudska univerza Jesenice (60 let), Strelsko društvo Triglav Javornik - Koroška Bela (70 let), Čebelarsko društvo Jesenice (100 let Čebelarske podružnice Jesenice in 90 let Čebelarske podružnice Dobrava - Vintgar), Medobčinsko društvo invalidov Jesenice (50 let), Območna obrtno-podjetniška zbornica Jesenice (50 let) in Farno kulturno društvo Koroška Bela (20 let).

Ob 25. obletnici pobratenja z nemškimi Nagoldom so nemški prijatelji poskrbeli za veliko čast in po Jesenicah poimenovali glavni trg v Nagoldu.

Občina Kranjska Gora

V letošnjem letu so temeljito obnovili še vas Dovje in dokončno uredili središče Kranjske Gore. Ponosni na novo igrišče za golf in ferato v Gozdu - Martuljku.

Občina Kranjska Gora je v zadnjih letih intenzivno vlagala v obnovo infrastrukture po vseh krajih v Zgornjesavski dolini. Predvsem za kanalizacijske sisteme in vodooskrbo je bilo namenjenih kar okoli tri milijone evrov. V letošnjem letu so tako uredili še infrastrukturo na Dovjem, kjer so v sklopu obnove sanirali tudi cesto in oporne zidove. Komunalna infrastruktura je bila urejena tudi na celotnem delu spodnjega Podkorena, pred vasjo Rateče pa so postavili nov oporni zid. Že lani zaključeno urejanje središča Kranjske Gore so leto zaokrožili še z ureditvijo parka na območju, kjer je bilo v preteklosti igrišče za minigolf. Ena od najpomembnejših letošnjih pridobitev v Kranjski Gori pa je prav gotovo novo golfsko igrišče, ki je bilo odprto tik pred začetkom poletne sezone in katerega urejanje je delno sofinancirala tudi občina. Prvo golfsko igrišče je kranjskogorski klub, ki je letos praznoval dvajset let, sicer odprl že leta 2001, vendar je bilo s tremi luknjami bolj vadbišče kot igrišče. S širitvijo na devet

igralnih polj pa zdaj dosega vsaj minimalni standard igrišča za golf, v klubu pa že razmišljajo tudi o tem, da bi ga razširili še za nadaljnjih devet polj. Igrišče so uredili na nekoč degradiranem območju, ob njem pa uredili tudi sprehajalno pot, ki vodi vse do Gozda - Martuljka. Z novo pridobitvijo kranjskogorski turizem lahko računa na nov segment gostov, igrišče pa predstavlja tudi obogatitev turistične ponudbe v zunajsezonskem času.

V Gozdu - Martuljku pa so sredi poletja odprli novo ferato, poimenovali so jo Jermn, ki so jo uredili v neposredni bližini pred dvema letoma odprte ferate Hvodnik na robu vasi. Gre za tretjo ferato v Zgornjesavski dolini, prvo so pred nekaj leti uredili v neposredni bližini Slovenskega planinskega muzeja, po ocenah upravljavec jo je doslej preplezalo že več kot petdeset tisoč planincev. Jermn je najzahtevnejša med vsemi tremi.

Kranjska Gora je vse leto beležila izjemen obisk turistov in dnevnih obiskovalcev, k čemur so pripomogle številne športne, kulturne in zabavne prireditve, ki so bile organizirane tako na občinskem kot tudi na mednarodnem nivoju. Planica in Vitranc privlačita športne navdušence iz najbolj oddaljenih koncev sveta, Ruska kapelica ostaja eden najpomembnejših simbolov miru v tem delu Evrope, letošnje, že štirideseto tradicionalno srečanje na Tromeji nad Ratečami pa je svetel zgled sodelovanja in prijateljstva med narodi, ki bivajo na treh straneh državnih mej.

Posebno pozornost je občina tudi v letošnji poletni sezoni namenila aktivnostim za umirjanje prometa v dolini Vrata. Tokrat so projekt razširili na tri najbolj obremenjene poletne konce tedna v avgustu, ko so obiskovalcem ene izmed najlepših alpskih dolin v Triglavskem narodnem parku zagotovili dodatna brezplačna parkirišča ter brezplačen avtobusni prevoz do Aljaževega doma.

Župan
Janez Hrovat

Občina Kranjska Gora
Kolodvorska ulica 1b
Kranjska Gora

OBČINSKI SVETNIKI:

Žiga Židan, Blaž Lavtižar, Katarina Štravs, Ena Girandon, Jože Dovžan, Branislava Vovk, Marko Kopač, Klavdija Gomboc (Alpska lista Janeza Hrovata); Bogdan Janša, Sonja Kavalarič, Jelica Majer in Gregor Miklič (SDS); Janja Dolhar, Izidor Podgornik (SD); Tjaša Prusnik (SMC) in Uroš Kopavnik (N.Si)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Simon Oblak (zlati grb Občine Kranjska Gora), Darinka Tarman, Miroslava Smolej in Zvonko Jereb (priznanja Občine Kranjska Gora)

Trak pred novim golfskim igriščem so poleti prerezali župan Janez Hrovat, državna sekretarka Eva Štravs Podlogar in predsednik Golf kluba Kranjska Gora Grega Benedik.

Jermn, urejen tik ob ferati Hvodnik na robu Gozda - Martuljka, je najzahtevnejša ferata v Zgornjesavski dolini.

Občina Gorje

Župan
Peter Torkar

Občina Gorje
Zgornje Gorje 6b
Zgornje Gorje

OBČINSKI SVETNIKI:

Janez Kolenc (Milena Pretnar in skupina volivcev), Pavel Jakopič (Majda Šturm in skupina volivcev), Ivan Ratek (Mojca Ratek in skupina volivcev), Janez Poklukar (SDS), Urban Jan (Vinko Jan in skupina volivcev), Primož Pretnar (Borut Kunstelj in skupina volivcev), Dominik Piber (Doroteja Piber in skupina volivcev), Edvard Torkar (Jadranka Torkar in skupina volivcev), Zdenka Repe (Marija Repe in skupina volivcev), Danijela Mandeljč (Branko Banko in skupina volivcev) in Anja Bunderla (Mitja Dolinar in skupina volivcev)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Posthumno so naziv častni občan podelili Jožetu Antoniču. Planinsko društvo Gorje je prejelo zlati zvon Občine Gorje, plakete občine pa so prejeli Jurček Žvan, Drago Stojc in Branko Banko. Za uspeh na splošni maturi so Anji Mandeljč podelili priznanje Občine Gorje.

Ob dnevu državnosti so odprli prenovljeno cesto v Vintgar.

Soteska Vintgar je iz leta v leto bolj obiskana, kar je zaradi obilice pločevine povzročalo nezadovoljstvo pri tamkajšnjih prebivalcih. K ureditvi razmer so letos prispevali s prenovljeno cesto do Vintgarja, ki so jo odprli ob dnevu državnosti.

Cesta je po novem širša in varnejša ter prijaznejša tako do domačinov kot obiskovalcev soteske. Pri obnovi ceste sta združila moči Občina Gorje in Turistično društvo (TD) Gorje. Obremenitev s prometom so se v TD Gorje letos trudili zmanjšati tudi z ureditvijo parkirišča pri podjetju Lip Bled, kjer je prostora za 160 osebnih vozil.

Tekaška sekcija Športnega društva Gorje je v januarju že devetič uspešno izpeljala dobrodelni koncert Zvezde na snegu, katerega namen je zbiranje sredstev za njihove nadobudne smučarske tekače in biatlonce. V februarju se je urejala struga potoka Buden skozi vas Krnica. Dela je izvedlo Vodnogospodarsko podjetje po pogodbi za odpravo posledic neposredne škode na objektih vodne infrastrukture zaradi poplav in močnega vetra, ki je nastala med 11. in 13. decembrom 2017 na območju porečja zgornje Save.

V aprilu so zaznamovali devetdesetletnico Planinskega društva Gorje. Ustanovni občni zbor za podružnico v Gorjah sta organizirala Ogris Krišpin in takratni občinski tajnik Franc Razinger, prvi predsednik pa je postal Jakob Jan - Repečnekov. Društvo danes upravlja Dom Planika in kočjo na Doliču. Kot vsako leto pa je bil živ tudi tradicionalni Jurjev smenj. V nedeljskem sprevedu

se je predstavilo 172 konj, ki jih je spremljalo 30 godbenikov in 17 narodnih noš.

S pomočjo sredstev javnega zavoda Triglavski narodni park (TNP) je občina uredila dva podzemna ekološka otoka v Zgornjih in Spodnjih Gorjah. Na obeh lokacijah so postavili štiri podzemne zabojnike, namenjene ločenemu zbiranju embalaže, papirja, stekla in biorazgradljivih kuhinjskih odpadkov. V septembru je občina začela tudi obnovo ceste v vasi Poljšica v dolžini 450 metrov, sočasno pa poteka tudi obnova in dograditev preostale komunalne infrastrukture.

Iz občine Gorje je odjeknila tudi novica, da bodo na Zatrniku spet smučali. Oživljanje Zatrnika je naznanil Ovčarski bal, ki so ga obudili po dvajsetih letih. Ob tej priložnosti so predstavili tudi pobudo za vzpostavitev turistično-rekreacijskega centra Zatrnik, ki med drugim vključuje obnovo nekdanj priljubljenega smučišča v tem kraju.

Tretjo soboto v septembru so se na slovesnosti pri spomeniku Roka v dolini reke Radovne poklonili žrtvam požiga vasi pred 75 leti in s tem obudili spomin na žalostno noč 20. septembra leta 1944, ko je v 12 hišah zgorelo 24 domačinov.

Potem ko je ob letošnjem občinskem prazniku Jože Antonič posmrtno postal častni občan občine Gorje, so oktobra odkrili tudi obeležje na njegovi domači hiši. V Gorjah so ponosni tudi na svojo sokrajanko Stelo Fon, dijakinjo četrtega letnika Biotehniškega centra Naklo, ki je na letošnjem izboru osvojila lento mis turizma Slovenije 2019 in se tako udeležila tudi svetovnega izbora za mis turizma.

V Osnovni šoli Gorje so se sredi novembra razveselili darila TNP v obliki visoke grede, interaktivnega zemljevida in dostopa do spletne platforme Triglavska zakladnica.

Občina Bohinj

Tudi leto 2019 je bilo v Bohinju polno investicij in gradbišč, trajnostna usmeritev bohinjskega turizma pa žanje odmevna mednarodna priznanja. Bohinjci s smelimi načrti gledajo v prihodnost.

Tudi letos v Bohinju ni manjkalo infrastrukturnih investicij, od gradnje kanalizacije v Češnjici, ureditve vaškega jedra in infrastrukture v Stari Fužini do dokončanja ureditve centra v Bohinjski Bistrici, energetske sanacije stavbe Občine Bohinj, obnove ceste in gradnje pločnika na Ribčevem Lazu, celovite prenove mostu na Logu, ki bo popolnoma nov in predvidoma prevozen še pred koncem leta, in vrste drugih. Kot pravi župan Jože Sodja, so Bohinjke in Bohinjci pokazali izjemno mero potrpežljivosti zaradi številnih zapor in oviranega prometa: »Vedeli smo, da bo stresno, nekatere investicije je bilo treba tudi prestaviti.« Projekte pa načrtujejo že za prihodnje leto, ko bodo nadaljevali ureditvena dela v Stari Fužini, poteka že pridobivanje zemljišč in služnosti za kolesarsko povezavo z Bledom, ki jo vodi direkcija za infrastrukturo.

Velike uspehe so zabeležili znova tudi s projekti umirjanja prometa, tako so z javnim prevozom prepeljali kar petdeset tisoč potnikov. Z odmevno nagrado za projekt Ustvarjanje trajnostnega modela destinacije na turistični borzi v Londonu pa so dobili nov zanos, zato so se znova pojavili predlogi za gradnjo električnega

tramvaja oziroma ozkotirne železnice po Bohinju. »Dobro je, da smo dobili te nagrade, a še več mi pomeni, da me drugi župani sprašujejo, kako smo v Bohinju določene probleme rešili, saj smo postali primer dobre prakse,« pravi župan in dodaja: »Pri nadaljevanju uspešnega dela bi Bohinju lahko močno pomagala tudi sredstva, ki nam pripadajo po zakonu o Triglavskem narodnem parku in so obljubljena za prihodnje leto.« Premiki pa se kažejo tudi na področju zimskega turizma. Tu se s stečajem Koble in informacijo, da se Leitner iz projekta smučišča 2864 še ni umaknil, ter obsežnimi načrti zimske strategije odpira možnost, da bi s turistično-občinskim konzorcijem že v prihodnjem letu zaživel del stare Koble.

Velika novost letošnjega leta je tudi participativni proračun, pri katerem so odločanje o delu porabe sredstev prepustili željam občanov. Občani so ga dobro sprejeli, v prihodnosti pa pričakujejo še večji odziv. Župan Jože Sodja je tako ob koncu prvega leta mandata zadovoljen in hvaležen občanom za potrpežljivost in podporo pri projektih ter optimistično gleda v prihodnje leto.

Župan
Jože Sodja

Občina Bohinj
Triglavska cesta 35
Bohinjska Bistrica

OBČINSKI SVETNIKI:

Lista za Bohinj – Franc Kramar: Milena Cesar, Franc Kramar, Monika Ravnik, Mirko Jeršič, Tanja Erlah, Darko Lončar; Ekipa za Prihodnost: Bojan Traven, Jerneja Potočnik, Boštjan Mencinger, Urška Preželj; Bohinj danes – Jure Sodja: Jure Sodja, Martina Odar; Lista Janeza Režka: Janez Režek, Melita Štros Mavrič; Nova Slovenija: Maja Fajdiga Komar; Desus: Olga Pikon Gorišek

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Plaketa Občine Bohinj za življenjsko delo: Valentin Zdravko Sodja
Plaketa Občine Bohinj: Odrasla folklorna skupina KD Bohinj, Planinsko društvo Bohinj
Priznanje Občine Bohinj za posebne dosežke: Jure Sodja, Matija Markič
Priznanje Občine Bohinj: Tjaša Smukavec

Tudi letošnje leto je bilo v znamenju planinskih obletnic, in sicer 125-letnice prve kočje slovenskega planinskega društva, Orožnove kočje na Planini za Liscem.

Občina Bled

Župan
Janez Fajfar

Občina Bled
Cesta svobode 13
Bled

OBČINSKI SVETNIKI:

Anton Mežan, Elvira Krupić, Mihaela Pesrl, Franc Sebanč, Darko Mlakar (Lista Tonija Mežana), Anton Omerzel, Jožica Zupan (Turistično podjetniška lista), Jakob Bassanese, Aneta Varl (Lista Rad imam Bled), Janez Brencce (SDS), Srečo Vernig (Lista za kulturo in šport), Boštjan Ploštajner (Lista prijateljev Bleda), Lea Ferjan (Bled 365), Milan Rejc (Levica), Jana Špec (SD), Brigita Šolar (NSi) in Gregor Jarkovič (LMŠ)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Naziva častni občan sta prejela Mirko Vovk in Franc Podjed. Častna znaka rajska ptica so podelili Vrtcu Bohinjska Bela in Lions klubu Bled, zlate plakete so prejeli Janko Žmitek, Prostovoljno gasilsko društvo Bled - Rečica in Hokejski klub mlade kategorije Bled, županovi priznanji so podelili Leonu Makarju in Maji Vrtačnik, Anja Jakun pa je prejela priznanje za zlato maturantko.

Bled se vse bolj uveljavlja kot zelena destinacija, za kar so letos znova dobili potrditev z uvrstitvijo med sto najbolj zelenih destinacij sveta. Letošnjo nagrado so na srečanju, ki ga je v začetku oktobra na Hrvaškem organizirala nizozemska nevladna organizacija Green destinations.org, podelili za odgovoren odnos do turizma.

Na Bledu so tudi letos prepričali s številnimi projekti in majhnimi koraki, s katerimi stopajo po trajnostni poti. Letošnji poletni avtobusi za en evro, ki so blejske vasi povezali med seboj ter s sotesko Vintgar, Zatrnikom in Pokljuko, so prepeljali več kot 26 tisoč potnikov in s tem s cest umaknili 13 tisoč vozil, decembra so uvedli tudi zimski avtobus, ki goste z Bleda dnevno vozi na Pokljuko, v Bohinj oziroma na Vogel ter na Krvavec in v Kranjsko Goro. Pri ureditvi prometa in spremembi potovalnih navad občanov in obiskovalcev so letos storili še korak naprej: v času Evropskega tedna mobilnosti so zagnali platformo trajnostne mobilnosti Bled Green Ways, ki je dostopna na spletni strani map.e-bled.si. Platforma na enem mestu v slovenskem in angleškem jeziku povzema ključne informacije o dostopnosti Bleda z vlakom, avtobusom, letalom in avtom. Parkirišča pa so začeli opremljati s posebnim sistemom, ki uporabnikom že ob glavni cesti sporoča, koliko parkirnih

Poleti so končali gradnjo prvega odseka državne kolesarske povezave z Bleda proti Bohinju.

mest je na voljo, obenem pa s temi informacijami promet usmerja na parkirišča zunaj središča Bleda.

Letošnja novost je bila kartica mobilnosti Julijske Alpe: Bled, ki so jo izdali pred začetkom poletja. Kartica je gostom, ki so na Bledu prenočili vsaj trikrat, prinesla številne ugodnosti. V letošnjem poletju je Turizem Bled izdal več kot 15 tisoč kartic.

Izbrano z Bleda

Na srečanju zelenih destinacij je veliko zanimanja požel tudi blejski projekt Zero waste ali Na poti do družbe brez odpadkov in prvi tovrstni hotel v Sloveniji, hotel Ribno, razen tega pa še vrsta ukrepov za zaščito jezera, od akcije Vprašaj me, sem domačin do pitnikov okoli jezera in brezplačne veganske sončne kreme v Grajskem kopališču.

Ponosni so še na projekt Izbrano z Bleda oziroma Bled Local Selection – blagovno znamko avtentičnih izdelkov iz lokalnega okolja. Medtem ko so se na začetku projekta osredotočili na hrano, so mu zdaj dodali še dovršene in zanimivo izdelane produkte, ki nosijo podobe ljudi, ki so v preteklosti kreirali usodo Bleda oziroma tako ali drugače vplivali nanj, kot sta Arnold Rikli in Agatha Christie. Vse te izdelke so predstavili tudi na letošnjih Blejskih dnevih, ki so prav tako doživeli nadgradnjo in se iz veselice prelevili v dogodek, ki promovira lokalno kulturo, znanje in lokalne produkte.

Za še lepšo podobo raja po novem skrbijo doktor agronomije Jan Bizjak in njegovi sodelavci, ki blejskim parkom vračajo življenje. Letos so parki pod Jezerško promenado dobili zalivalni sistem, drevesa, ki so bila bolna ali poškodovana, so požagali in posadili nova, »pomladili« so se praktično vsi parki v ožjem

Grajskemu parku so nadeli novo podobo.

Bled je letos dobesedno zacvetel.

središču Bleda, prav tako pa so oživele cvetlične grede na Jezerski promenadi in drugod po kraju. Z zaposlitvijo arborista plezalca pa bodo tudi stoletna drevesa, ki še rastejo v parkih in okolici, na strokoven in drevesom prijazen način lahko ohranjali varna do njihove še poznejše biološke starosti.

Občina je letos v okviru evropskega projekta Dynamic Lights obnovila oziroma na novo vzpostavila javno razsvetljavo, tudi v parku Vile Zora, natančneje med vilo in postajališčem za fijkarje, kjer doslej luči sploh ni bilo. Enako razsvetljavo kot pod Blejskim gradom in na Veslaški promenadi je dobil tudi park pod Vilo Bled. Gre za regulirano javno razsvetljavo, kar pomeni, da se jakost svetlobe prilagaja sprehajalcu. Evropski projekt Dynamic Lights se namreč osredotoča na zmanjševanje emisij ogljikovega dioksida in izboljšanje energetske učinkovitosti v javni razsvetljavi, obenem pa k večji kakovosti bivanja v mestnih območjih.

Nova podoba grajskega parka

Republiška direkcija za infrastrukturo se je spomladi lotila gradnje prvega odseka državne kolesarske povezave z Bleda proti Bohinju. Gradnja bo namreč potekala v več fazah, in sicer je najprej prišel na vrsto del od Mačkovca oziroma od priklička na prihodnjo južno razbremenilno cesto skozi Bohinjsko Belo do Obrn. Za dela na tem odseku so odšteli 250 tisoč evrov, celoten projekt bo vreden šest milijonov evrov. Pri tem računajo tudi na sredstva evropskega kohezijskega sklada, dobro polovico denarja bo prispevala direkcija za infrastrukturo, pol milijona

evrov pa bosta prispevali občini Bled in Bohinj. Po načrtih naj bi bila celotna povezava zgrajena do leta 2023.

Po temeljiti obnovi grajskega objekta v zadnjih desetih letih so na Blejskem gradu letos začeli z novim naložbenim ciklom, pri katerem so se usmerili v širšo grajsko okolico. Najprej je prišla na vrsto ureditev grajskega parka. Z dobrih tristo tisoč evrov vredno obnovo parka so začeli aprila, prenovljeni grajski park pa so uradno odprli oktobra. Vsa dela so zaradi občutljivosti terena potekala pod stalnim arheološkim nadzorom zavoda za varstvo kulturne dediščine, arheologi so poleg tega opravili tudi obsežne raziskave. Najdbe ta čas hrani Gorenjski muzej v Kranju, javnosti pa jih bodo predstavili v okviru arheološkega muzeja, ki ga nameravajo urediti na prostoru sedanje mehanične delavnice ob galeriji moderne umetnosti, ki nastaja na lokaciji nekdanje Pristave.

Ob vznožju ceste na grad in neposredno ob severni razbremenilni cesti pa se končuje prva faza gradnje parkirišča za 38 avtobusov. V drugi fazi načrtujejo gradnjo parkirišča za 253 avtomobilov in 25 avtomobov, za kar naj bi gradbeno dovoljenje pridobili še do konca leta.

Stoletnica blejskih čebelarjev

V februarju je izšla monografija o švicarskem zdravilcu Arnoldu Rikliju, v kateri je njen avtor Vojko Zavodnik predstavil življenje in delo začetnika naravnega zdravljenja, ki je bil med prvimi ponudniki organiziranega zdraviliškega turizma na Bledu. Monografija na 360 straneh s 650 slikovnimi prikazi je napisana na podlagi primarnih virov,

osebnih dnevnikov, družinske kronike, osebnih pisem in ostalih originalnih zapisov ter tudi pričevanj in ustnega izročila njegovih potomcev.

Visok jubilej pa so v aprilu zaznamovali blejski čebelarji. Čebelarstvo družino Bled so na pobudo učitelja Leopolda Beblerja ustanovili marca 1919 in tako sodi med najstarejša čebelarstva v Sloveniji. Danes društvo deluje na območju dveh občin, poleg Bleda še v Gorjah, skupaj na 78 kvadratnih kilometrih. Društvo šteje 65 članov, ki gospodarijo z okrog devetsto panji različnih oblik. Čebele se trudijo približati tudi mladim. Na Podružnični šoli Ribno tako deluje čebelarski krožek, čebelarstvo delavnice pripravljajo tudi v Osnovni šoli Bled in v vrtcu na Bohinjski Beli. Od lani skupaj z Občino Bled sodelujejo tudi v evropskem projektu BeeAware, v okviru katerega se alpske občine povezujejo pri zaščiti čebel.

V projekt Izbrano z Bleda so po novem vključili tudi izdelke s podobo ljudi, ki so v preteklosti kreirali usodo Bleda oziroma tako ali drugače vplivali nanj, kot sta na primer Arnold Rikli in Agatha Christie.

Občina Žirovnica

Župan
Leopold Pogačar

Občina Žirovnica
Breznica 3
Žirovnica

OBČINSKI SVETNIKI:

Vanja Resman Noč, Sebastjan Zupan, Barbara Oman Bulovec, Izidor Jekovec, Meta Zupan, Zdravko Malnar in Nino Rejc (Neodvisna lista za Žirovnico), Mojca Vene, Franc Zupan in Mojca Papler (Lista za vasi pod Stolom), Tatjana Mulej in Božidar Brudar (SDS), Anton Koselj (SD) in Jurij Dolžan (NSi)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Naziv častni občan: Franc Pfajfar
Plaketa Občine Žirovnica: Frenk Mlačnik, Nika Blagne
Nagrada Občine Žirovnica: Agrarna skupnost Žirovnica - Moste, Gledališka skupina Julke Dolžan, Tanja Ovsenik

V letu 2019 je v žirovniški občini vendarle prišlo do dogovora o odkupu nepremičnin v Vrbi ob Prešernovi rojstni hiši, za kar so si na občini prizadevali vrsto let.

Občina Žirovnica je odkupila stanovanjski objekt, država pa spremljajoče objekte. S tem bodo lahko uredili nemoten dostop do hiše in cerkvice sv. Marka ter nadgradili turistično ponudbo. Po besedah župana Leopolda Pogačarja naj bi v stanovanjskem objektu prek javno-zasebnega partnerstva poskrbeli za gostinsko ponudbo in podobne vsebine, medtem ko naj bi v gospodarskem objektu uredili sprejemni center, manjšo trgovino, prostor za skladiščenje in galerijo, v kateri bi potekali kulturni večeri, razstave ...

Na komunalnem področju se je v letu 2019 zaključevala gradnja kanalizacijskega omrežja v občini. Poleti so namenu predali novo kanalizacijo v naselju Breg, zgradili so kanalizacijo, obnovili meteorno kanalizacijo in vodovod, del javne razsvetljave, svoje vode pa so obnovili tudi Telemach, Telekom in Elektro Gorenjska. Vas je dobila tudi obnovljeno cesto s kolesarskim pasom in nov pločnik. Prav tako so zgradili še manjkajoči del fekalne kanalizacije in uredili javno razsvetlavo v zgornjih Mostah pod Ajdno, s čimer se gradnja kanalizacije v občini zaključuje.

Nadaljevale so se tudi aktivnosti za težko pričakovani začetek gradnje obvoznice mimo Vrbe. Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) obvoznica Vrba, ki v prostor umešča zahodno traso, naj bi bil sprejet v začetku leta 2020, sledila bo priprava projektov in odkupi zemljišč, sama gradnja pa naj bi se začela leta 2021.

Na področju cest je Občina Žirovnica veliko napora vložila v dogovor s še zadnjimi lastniki za odkup zemljišč za rekonstrukcijo regionalne ceste med Zabreznico in Breznico, ki je sicer državni projekt, začetek del pa bo odvisen od tega, ali bo država zagotovila sredstva v državnem proračunu za leto 2020. Prav tako so potekale aktivnosti za odkup zemljišč za daljinsko kolesarsko stezo Jesenice–Žirovnica–Lesce.

Pridobitvi leta 2019 sta tudi novo otroško igrišče v Smokuču in začasno parkirišče za zdravstveno postajo na Selu, v Završnici pa so prestavili cesto na odseku od parkirišča proti Valvazorju.

Na Občini Žirovnica so začeli tudi s pripravo novega razvojnega programa občine do leta 2030. Prav tako so potekale intenzivne aktivnosti delovne skupine za varstvo starejših.

Slovesen zaključek gradnje kanalizacije v naselju Breg

Občina Naklo

Največja letošnja finančna investicija je bil nakup zemljišča za nov športni park z nogometnim igriščem pri Osnovni šoli Naklo. Jeseni so odprli obnovljeno Glavno cesto v Naklem, v Podbrezjah in na Okroglem se ureja komunalna infrastruktura. Vrtec Jelka v Dupljah je pridobil urejene zunanje igralne terase.

Pomembna letošnja investicija je bila druga faza obnove Glavne ceste v Naklem od kapelice pri izvozu za Pivko mimo Osnovne šole Naklo pa vse do restavracije Bolero. Izkopanega je bilo približno 7600 kubičnih metrov materiala, vgrajenega 3500 kubičnih metrov tampona in tisoč sto ton asfalta, 47 jaškov, urejeno je bilo novo križišče na Pivki, izdelana izvennivojski pločnik in nova javna razsvetljava, obnovljen sistem vodovodne in meteorne kanalizacije, urejen sistem fekalne kanalizacije v ločenem sistemu in usklajeni vsi komunalni vodi. Občina je uredila tudi krožišče pri restavraciji Bolero, s čimer so zagotovili varno vključevanje vozil iz Cegelnice. Investicija je bila vredna 688 tisoč evrov, financirali so jo iz občinskega proračuna. Na novo so začrtali kolesarske steze in pred šolo namestili prikazovalnik hitrosti kot ukrep za večjo varnost v prometu. Finančno največja investicija za občinski proračun je bil nakup zemljišča za nov športni park z nogometnim igriščem pri osnovni šoli. Za zemljišče je občina namenila 866 tisoč evrov, še sedemdeset tisoč je prispevala za dela, kot je bila priprava podlage za selitev umetne trave na prihodnje nogometno igrišče, na katerem bodo nogometaši že trenirali spomladi 2020. Začeli so tudi graditi sekundarno fekalno kanalizacijo v zaselku Britof v Podbrezjah. Investicija je vredna približno šeststo tisoč evrov, polovico denarja so zagotovili že v letošnjem občinskem proračunu. Gre za prvo fazo gradnje v Podbrezjah – od odseka od podružnične šole do cerkve in zahodne strani do križišča Grmač. Sočasno z gradnjo sekundarne fekalne kanalizacije obnavljajo vodovod, urejajo odvodnjavanje meteorne vode ter javno kanalizacijo in druge komunalne vode. Na Okroglem pa so začeli obnovo infrastrukture in gradnjo nove fekalne kanalizacije. Pogodbena

vrednost del znaša 175 tisoč evrov. Občina pridobiva zemljišča in projektno dokumentacijo za nov vodohran v Dupljah. Nakelskim prostovoljnim gasilcem so že zagotovili polovico denarja za novo gasilsko vozilo, investicijo bodo v prihodnjem letu zaključili. Večja investicija je bila ureditev zunanjih igralnih teras pri Vrtec Jelka v Dupljah. Vrednost del je bila okoli 120 tisoč evrov. Z zunanjimi terasami so opremili tri igralnice. Potrebna je bila ureditev izstopnih vrat iz obstoječih igralnic, ureditev teras, nadstrešnic in zasenčenje ter ureditev zunanjih igralnih površin vključno z ureditvijo ograj. Jeseni je bila na obisku v občini Naklo delegacija istoimenskega poljskega mesta in občine (Nakło nad Notecią) na čelu z županom Slawomirom Napieralo. Prvo srečanje med delegacijama občin je bilo že leta 1999, podpis pogodbe o pobratenju leta 2000. Oba župana pričakujeta izmenjavo na področju izobraževanja, kulture in športa, govorila sta tudi o priložnostih gospodarskih povezav.

Župan
Ivan Meglič

Občina Naklo
Stara cesta 61
Naklo

OBČINSKI SVETNIKI:

Drago Goričan in Alenka Benedik (Lista Draga Goričana za razvoj Občine Naklo), Peter Celar (NSi), Zdravko Cankar, Helena Krامل Nikač, Primož Povše (DeSUS), Marko Mravlja, Andreja Prosen, Albin Golba (SDS), Renata Košir, Katja Bevk, Marjan Babič (SLS), Franc Grašič, Jure Renko, Nataša Zaletelj (Lista za moj kraj)

OBČINSKA NAGRAJENCA:

Srebrna plaketa Milena Zupan, bronasta plaketa Konjeniško društvo Naklo

Ob odprtju obnovljene Glavne ceste so trak prerezali župan Ivan Meglič, predstavnik podjetja Strabag Slovenija Robert Košak in domačin Metod Pavlin. / Foto: Tina Dokl

Občina Radovljica

Župan
Ciril Globočnik

Občina Radovljica
Gorenjska cesta 19
Radovljica

OBČINSKI SVETNIKI:

Miran Rems, Monika Ažman, Miroslav Pogačar, Teodora Beton, Vilko Praprotnik, Sabina Felc, Danijel Kašca, Neža Mezeg (Lista Cirila Globočnika); Andrej Potočnik, Jernej Kolman, Aljoša Škufca, Breda Poličar (SDS); Branko Fajfar (Lista krajevnih skupnosti - LKS), Maksimiljan Kalan, Vojka Jesenko (Lista Marjana Šarca); Darko Marolt, Barbara Sitar (Lista za šport in prostovoljstvo); Gorazd Fajfar, Maruša Šolar Čuden (Glas mladih Radovljica); Simon Resman, Tina Mrak (NSi); Nejc Kliček, Mojca Faganel (SD), Mateja Potočnik (Levica); Izidor Arih, Sandra Zadnikar (samostojna člana)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Velika plaketa Občine Radovljica: Avguštin Mencinger, plakete Občine Radovljica: Krajevna organizacija Rdečega križa Radovljica, PGD Brezje, dr. Sabina Šegula, plakete A. T. Linharta: Ljudska univerza Radovljica, Mestni muzej Radovljica, Suzana Adžić, pečati Občine Radovljica: Atletski klub Radovljica, Marija Hudovernik, Matej Šparovec, Jože Bešter, Marjana Ahačič, medalje Občine Radovljica: Vladimir Oblak, sodelujoči v projektu Oživimo srce, Uršula Kavar

Občina Radovljica je v letošnjem letu zaključila zelo veliko in pomembno investicijo: jeseni so namenu predali novi prizidek k radovljiškemu zdravstvenemu domu.

Na skoraj tisoč kvadratnih metrih površin so pridobili tri ambulante družinske medicine, ambulanto pediatrije, telovadnico za nefrofizioterapijo, večnamenski prostor ter prostore za referenčne ambulante in psihologe. Stroške za 1,9 milijona evrov vredno naložbo sta si v polovičnih deležih razdelila Občina Radovljica in Osnovno zdravstvo Gorenjske. Z novimi prostori so rešili prostorsko stisko zdravstvenega doma in zagotovili boljše pogoje za izvajanje zdravstvene dejavnosti v občini, kot poudarjajo zdravniki, pa novi prostori omogočajo tudi prijaznejši stik z bolnikom in zato pogoje za kakovostnejšo obravnavo. Veliko energije in sredstev je bilo tako kot v preteklih letih usmerjenih tudi v urejanje cestne in komunalne infrastrukture. V jugovzhodnem delu Langusove ulice v Radovljici je na območju, v katerem je 42 stanovanjskih hiš, v celoti obnovljen vodovod, ki je nadomestil dotrajanega, na katerem so bile pogoste okvare. Urejeni so bili tudi novi hišni priključki. Območje ima zdaj urejen ločen sistem kanalizacije, s čimer je tudi razbremenjena čistilna naprava. Sočasno je bil izveden tudi telekomunikacijski vod in ponekod obnovljeno električno ter plinovodno omrežje. Skupna vred-

nost del je znašala približno 630 tisoč evrov, sredstva je v celoti zagotovila občina.

Jeseni so začeli urejati Gubčevo ulico, kjer so že porušili povsem dotrajani in zato nevarni obstoječi oporni zid z delom objekta nad njim in začeli izgradnjo nadomestnega. Sledila je celovita obnova ceste z ureditvijo odvodnjavanja in razsvetljave ter sočasna obnova in ureditev vse komunalne infrastrukture v cesti. Dela v pogodbeni vrednosti nekaj več kot 150 tisoč evrov bodo končana spomladi prihodnje leto.

Začela se je tudi zahtevna obnova odsekov vodovoda v naseljih Ovsišje, Dobravica in Poljšica pri Podnartu v skupni dolžini 1800 metrov. Skupna vrednost del znaša približno 473 tisoč evrov, obnova naj bi bila končana prihodnjo pomlad, ko bo cesta vzpostavljena v prvotno stanje ter na novo preplaščena z ureditvijo odvodnjavanja na kritičnih mestih. Na novo bo izdelana tudi javna razsvetljava. Sočasno z obnovo vodovoda bo Elektro Gorenjska obnovil svoje omrežje na tem območju; ker bo del njihovih vodov vgrajen v ceste, bodo njihovo vzpostavitev v prvotno stanje financirali v višini približno devetdeset tisoč evrov.

Jeseni je bil dokončan prizidek k Zdravstvenemu domu Radovljica.

Priložnostna slovesnost ob odprtju prenovljene Langusove ulice

Semenjalnica, hranilnica semen v Čebelarstem centru v Lescah

Začela se je tudi celovita energetska sanacija Osnovne šole Staneta Žagarja Lipnica. Skoraj dvamilijonski projekt naj bi bil zaključen do konca avgusta prihodnje leto. V tem času bodo leta 1958 zgrajeno stavbo popolnoma prenovili: zamenjali bodo azbestno strešno kritino, objekt izolirali in obnovili fasado, zamenjali stavbno pohištvo, v delu, kjer je telovadnica, pa je predvidena tudi vgradnja mehanskega prezračevanja z rekupe racijo. Svetila bodo zamenjali z energetsko varčnejšimi in vgradili termostatske ventile, nova bo tudi kotlovnica na lesno biomaso. Veliko telovadnico bodo prenovili in razširili, uredili bodo tudi okolico šolske stavbe in parkirišča. Projekt je sofinanciran z nepovratnimi sredstvi Kohezijskega sklada v višini 405 tisoč evrov, država pa bo še letos zagotovila 125 tisoč evrov nepovratnih sredstev.

Z obnovo osnovne šole v Lipnici občina zaključuje sklop obnov javnih stavb v občini, ki ga je začela pred desetimi leti. V tem obdobju so obnovili in energetsko sanirali tako radovljiško kot leško in begunjsko osnovno šolo, prav tako vrtce v Radovljici, Kropi in Lescah, zadnji je bil tudi dograjen. Jeseni so zaključili urejanje še ene igralnice za otroke iz najnižjega starostnega obdobja v stavbi v središču Radovljice; igralnici, ki sta med starši in otroki posebej naklonjeno sprejeti, delujeta v sklopu radovljiške enote vrtca. V Begunjah pa so v tamkajšnji podružnični šoli v decembru uredili dodatno učilnico.

V letošnjem letu je sicer Občina Radovljica intenzivno pripravljala projekte, vezane na napovedano rekonstrukcijo železniške proge, pripravljen pa je tudi projekt primarne in sekundarne kanali-

zacije v Kamni Gorici, načrtovan za leto 2020, ter projekt zahtevne dvamilijonske investicije v izgradnjo kanalizacijskega sistema, ki se bo na Spodnjem Lancovem začela v prihodnjem letu.

Tudi iztekajoče se leto so zaznamovali odlični rezultati na področju turizma. Občina še naprej ureja potrebno infrastrukturo in podpira številne prireditve, namenjene tako obiskovalcem kot prebivalcem občine. Oboji so se z navdušenjem udeleževali prireditev, kot so festival čokolade, festival medu in tokrat prvič tudi festival piva. Številne ljubitelje glasbe je v Radovljico privabil festival stare glasbe, v Begunje pa Avsenikov festival, v manjše, a zelo slikovite kraje v občini pa tamkajšnje lokalne prireditve. Ena od tradicionalnih je tudi Kovaški šmaren, v okviru katerega je bilo zadnjih osem let predvsem v Radovljico umeščenih kar nekaj različnih kroparskih elementov: svetilke, ograje, skulpture v krožiščih ... Letos so jih nekaj umestili tudi v samo Kropo, kjer se po novem ponašajo s šestimi novimi kovanimi stoljali za oglasne panoje.

Razveseljujoč je tudi začetek obnove Plečnikovih kapelic v Begunjah, katerih lastnik je v letu 2019 postala Občina Radovljica. Stavbi, ki sta opredeljeni kot spomenika državnega pomena, stojita na koncu kostanjevega drevoreda v vrtu graščine Katzenstein, v kateri deluje Psihiatrična bolnišnica Begunje. V letih brez formalnega lastnika sta vidno propadli. Občina je zato že naročila geomehnični pregled ter predlog izvajanja geoloških opazovanj in raziskav, kar bo osnova za izdelavo projekta obnove.

Jesen je tudi letos zaznamoval projekt Evropski teden mobilnosti, v katerem je

Občina Radovljica sodelovala 16. leto zapored. S sloganom Gremo peš! je bil tokrat posvečen hoji kot najdostopnejšemu, najbolj zdravemu in najcenejšemu načinu premikanja. Poleg organiziranega pešačenja v šolo, ki so ga spodbujale vse osnovne šole v občini, je občina v tem času pripravila tradicionalni kolesarski izlet in Ekopraznik za zaključek sezone na šolskem biodinamičnem vrtu, na katerem so letos zaključili že šesto vrtnarsko sezono. Posebno pozornost so namenjali medonosnim rastlinam, saj so lani na vrt s pomočjo čebelarjev postavili nov učni čebelnjak, pa tudi stročnicam kot simbolu povezo vanja, saj dajejo hrano in obenem bogatijo zemljo. Prav semenom stročnic, kot sta grah in fižol, posebno pozornost posvečajo tudi v hranilnici semen – Semenjalnici, ki deluje v okviru Čebelarškega centra Gorenjske v Lescah. Cilj inovativnega in pionirskega projekta, ki ga skupaj z drugimi zgornjegorenjskimi občinami podpira Radovljica, je vzpostavitev pridelave ekoloških semen in ohranitev biotske raznovrstnosti.

Med posebnimi projekti, ki jih v dobro skupnosti podpira občina, ostaja projekt Oživimo srce s ciljem povečati možnost preživetja ob srčnem zastoju, v okviru katerega je bilo doslej usposobljenih 136 prvih posredovalcev, 1733 laikov in nameščenih 23 defibrilatorjev, od letos pa tudi projekt Prostofer, ki je predvsem namenjen starejšim občanom, ki potrebujejo prevoz, pa si iz različnih razlogov tega ne morejo zagotoviti sami. Projekt, v katerega so vključeni šoferji prostovoljci, omogoča večjo mobilnost starejših in s tem tudi boljše dostopnost do zdravstvenih storitev.

Občina Tržič

Tržič je najvarnejša občina v državi.

Župan
mag. Borut Sajovic

Občina Tržič
Trg svobode 18
Tržič

Izjemne napore smo v letošnjem letu vložili v sanacijo po ujmi, ki je naše kraje prizadela lansko jesen. Most je vez med ljudmi in prav teh je bilo v poplavih veliko poškodovanih in porušenih. S pridnostjo, delavnostjo, razumevanjem in solidarnostjo smo zgradili nove, še višje in trdnjše. Dolina, Jelendol, Lom dobivajo novo podobo, obsežna je bila sanacija za Mošenikom. »Prvo leto sanacije po ujmi je uspešno zaključeno. Vsem domačinom se zahvaljujem za potrpežljivost, prebivalcem iz vse Slovenije iskrena hvala za izjemno solidarnostno pomoč, po ujmi je bilo vzorno tudi sodelovanje z državo,« pravi župan Občine Tržič mag. Borut Sajovic.

V tem letu se občina Tržič lahko pohvali s številnimi dosežki, ki jo umeščajo med najboljše v državi. Prejeli smo Slovenian Grand Security Award, nagrado za najvarnejšo slovensko občino v kategoriji majhnih in srednje velikih občin. V zadnjem obdobju je občina Tržič ena od najhitreje rastočih občin na področju turizma, tehnološko inovativnih podjetij in meddržavnega regionalnega sodelovanja. Občina Tržič je tudi med prejemniki certifikata Prostovoljstvu prijazna občina, ki ga je prejela za aktivno podporo delu prostovoljskih organizacij, za spodbujanje prostovoljstva in vlaganja v

V obnovo cestne infrastrukture v Lomu in Dovžanovi soteski smo poleg dveh milijonov evrov državne pomoči vložili še več kot pol milijona iz občinskega proračuna. / Foto: arhiv Občine Tržič

infrastrukturo, ki omogoča boljše delo prostovoljskim organizacijam, predvsem športnim organizacijam in organizacijam za zaščito in reševanje. V občini deluje več kot sto prostovoljnih društev, v katera je vključenih več kot 2.200 občanov. Ponosni smo, da je Osnovna šola Tržič že tretje leto zapored

ČLANI OBČINSKEGA SVETA:

Slovenska demokratska stranka – Janez Bogataj, Tanja Perčič Poklukar; Ekpa Boruta Sajovica – Mojca Čadež, Ana Peharc, Dušan Bodlaj, Eva Srečnik, Marjan Veternik, Vida Hribar, Nejc Perko, Manca Gašperin, Andraž Žitnik; Lista Up mladih Tržič – Duško Krupljanin; Lista za razvoj športa in kulture – Mladen Novković; Pavel Rupar – Enotna lista Tržič – Melanija Primožič; Lista Spremembe za preporod Tržiča – Andrej Frelih; Socialni demokrati – Drago Zadnikar; Zagon – Lista Klemena Belharja – Metka Gaberc, Drago Zalar, Teja Nemec, Tomaž Meglič; DeSuS – Jana Jenko; Samostojni svetniki – Jure Ferjan, Vida Rztresen, Klemen Markovič

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Častni občan: Janez Vagner
Plaketa Občine Tržič: Maja Ahačič,
Prostovoljno gasilsko društvo Leše
Diploma Občine Tržič: Marjan Tavželj,
Branko Ahačič, Kulturno društvo Jerbas

Z ureditvijo ene izmed najvarnejših točk za pešce v občini krožišča Sokolnica, ki omogoča tudi večjo pretočnost, smo izboljšali varnost pešcev in drugih udeležencev v prometu. / Foto: Luka Renar

Severni most, ki predstavlja vhod v BPT, je po obnovi varen, nosilen in tudi z gradbenimi detajli povezuje preteklost s prihodnostjo.
/ Foto: arhiv Občine Tržič

Nad Gorenjsko plažo turistično zgodbo piše glamping, ki se je uspešno vključil v lokalno okolje in v tej sezoni zabeležil skoraj tri tisoč prenočitev.
/ Foto: Matevž Zupan

prejela zlato srce središča srca Slovenije za trajnostno, domoljubno, srčno, z domačim okoljem prepleteno vzgojo.

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja je s strani Združenja splošnih knjižnic prejela nagrado za najboljši projekt Digitalno=realno=normalno, v okviru katerega je pripravila celodnevni festival za predstavitev novih digitalnih orodij širši skupnosti uporabnikov v lokalnem okolju. Stopnja brezposelnosti v občini se zmanjšuje, število otrok v vrtcih in šolah se povečuje, z ustanovitvijo Sosveta starejših občine Tržič, ki bo omogočil doslednejše sledenje realnim potrebam starejših pri premagovanju številnih izzivov v tretjem življenjskem obdobju, je zgledna tudi skrb za starejše občane.

Za nami je zgodovinska sezona tržiškega turizma, ki je lansko prekosila za več kot 22 odstotkov. Mesto in njegovo zeleno zaledje, obdano z najdaljšo slovensko gorsko verigo, je zabeležilo rekordno število turističnih prihodov in blizu 17 tisoč prenočitev, večinoma tujih turistov. Izdali smo novo zloženko Naravni spomenik Dovžanova soteska, med zmajeve gore avanturiste, družine in romantike vabimo z akcijo Tržič te izziva. Med promocijski-

mi aktivnostmi razvoja turizma velja omeniti izdajo Turističnega časopisa Občine Tržič, Dom na Kofcah pa je v močni konkurenci prejel priznanje za najplaninsko kočjo leta 2019. Občina Tržič je letos pristopila v zeleno shemo slovenskega turizma, kar pomeni pomemben korak k promociji občine na slovenskem, evropskem in globalnem trgu kot okolju in družbi prijazne destinacije. V Karavankah je vzpostavljena nova turnokolesarska pot Trans Karavanke, ki je nastala v okviru projekta Alpe Adria Karavanke/Karawanke. »Imamo jasen signal, da sta pot in smer pravi,« poudarja župan mag. Borut Sajovic, ki se zaveda, da je turizem zgodba o povezovanju, in ob tem dodaja: »Delavsko in industrijsko usmerjena sredina, kot je bila v preteklosti naša, tržiška, tega znanja ni imela. Se pa pridno in hitro učimo. Kljub pomoči občine pa bo zgodba uspešna šele, ko bodo ljudje sami v sebi spoznali, da so inovativni, podjetni in da je uspeh na koncu odvisen samo od njih.«

Občina je dobila prvi celostni strateški dokument za trajnostno načrtovanje prometa in reševanje vseh s prometom povezanih izzivov. Kolesarjenje je tre-

Info točka Dovžanova soteska je pomembna pridobitev za obiskovalce in turistične vodnike, ki izvajajo turistično in strokovno vodenje po Dovžanovi soteski. / Foto: arhiv Občine Tržič

nutno tista oblika mobilnosti, ki je v Tržiču najmanj razvita, občani pa pričakujejo največji napredek.

Občina smo ljudje in v naši sredi živijo izjemni posamezniki, ki s svojim delom in predanostjo pripomorejo k razvoju in ugledu kraja. Eden takih je dr. Bojan Knific, kustos v Tržiškem muzeju, prejemnik Murkovega priznanja 2019 za odmevno razstavo z naslovom Zakaj valentinovo, če imamo gregorjevo? Praznovanje gregorjevega na Slovenskem danes. Avtorju je z razstavo uspelo povezati bogato kulturno in etnološko dediščino mestnega jedra in jo približati tudi mlajšim občanom.

»Letošnje leto smo v občini Tržič zaključili z zadovoljstvom in veseljem nad skupaj doseženimi rezultati. Ponovno smo dokazali, da želimo, znamo in zmoremo. Zato se veselimo izzivov, ki nam jih prinaša prihodnje leto,« sklene župan Občine Tržič mag. Borut Sajovic.

Obnova cestne infrastrukture v Lomu in Dovžanovi soteski / Foto: arhiv Občine Tržič

Občina Preddvor

Župan
Rok Roblek

Občina Preddvor
Dvorski trg 10
Preddvor

OBČINSKI SVETNIKI:

Jože Cuderman, Ana Urbanec, Josip Ekar, Darja Delavec, Nejc Bodlaj, Anže Podpeskar (lista Naš Preddvor), Vilko Čimžar, Miran Perko, Primož Bergant (lista Združeni za Preddvor), Miran Zadnikar in Janez Brolih (Povezane lokalne skupnosti)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Miro Roblek, Polikarp Brolih in Turistično društvo Bašelj

Občina Preddvor razpolaga z okrog štiri milijone evrov vrednim občinskim proračunom, oktobra letos pa so vanj nepričakovano prejeli 4,8 milijona evrov prihodka od davčnih prilivov.

Z viri tako okrepljenega proračuna bodo lahko gospodarili prihodnja leta, saj so ga porazdelili na tri proračunska leta. Ena večjih letošnjih naložb pa je bila druga faza urejanja grajskega parka ob gradu Dvor, ki je obsegala ureditev struge potoka Suha, ureditev parkirnih mest ob njej in bližnjega ekološkega otoka. V Preddvoru in Novi vasi je potekala gradnja optičnega omrežja. Urejali so kanalizacijo v Tupaličah in vso preostalo infrastrukturo. V Mačah so modernizirali vodovod. Za Možjanco, kjer naj bi prav tako uredili vodovod, jim je letos uspelo pridobiti gradbeno dovoljenje. Jeseni se je začela gradnja na državni cesti Kranj-Jezersko v Tupaličah, kjer ob obnovi ceste gradijo tudi krožno križišče pri Penzionu Zaplata. V Preddvoru si želijo, da bi država rekonstruirala tudi nadaljevanje te ceste do vhoda v Preddvor, kar pa ostaja naloga za prihodnost. V Preddvoru se je že lani začelo urejanje območja jezera. Del zahodne obale jim je uspelo pridobiti v občinsko last, saj je bila ena od dosedanjih ovir zlasti razpr-

šeno lastništvo. Na drugi strani, pri hotelu, so že lani obnovili privez za čolne, letos pa so najprej sprejeli plovni režim, maja pa slovesno splavili tri nove čolne. Dogodek je bil deležen velike pozornosti, saj je ob tej priložnosti potekala odmevna prireditev z dobrodelno noto, z njim pa so počastili tudi okroglo obletnico nastanka umetnega jezera Črnava, nastalega pred šestdesetimi leti.

O turizmu in priložnostih na tem gospodarskem področju je bila beseda ob obisku ministra za gospodarstvo Zdravka Počivalška v Preddvoru, ki je obenem obiskal še tri prodorna podjetja v občini. Občino je obiskala tudi ministrica za kmetijstvo Aleksandra Pivec, ki si je ogledala lokacijo gradnje ceste v Bašlju in v sosednji občini sodelovala v razpravi o namakanju v kmetijstvu. Nedavno je občino obiskal tudi evropski poslanec Franc Bogovič, ki si je ogledal gorsko kmetijo v Kokri in sodeloval v razpravi o razvoju podeželja. Jeseni je občino in nekatere njene institucije, med njimi tudi Dom starejših občanov v Potočah, obiskal varuh človekovih pravic Peter Svetina in sprejel tudi več občanov, ki so potrebovali njegove nasvete. Že spomladi pa so bili v Preddvoru deležni najvišjega državnega obiska: ob začetku gradnje igrišča pri stanovanjski skupini Vzgojnega zavoda Kranj Črnava v Preddvoru, ki je potekalo po načelih trajnostne gradnje, jih je obiskal predsednik Borut Pahor in s tem podprl projekt. Spomladi so v Preddvoru začeli sklop okoljskih akcij pod naslovom Korak za čisto naravo našega kraja. Prostovoljci so zaslužni tudi za olepšavo grajskega dvorišča, ekipa Goodyearovih prostovoljcev je zgradila klančino na športnem igrišču, tako da bo zdaj dostopno tudi športnikom invalidom. Med dosežki omenimo še odsek gorenjske Jakobove poti, ki od letos poteka tudi čez občino Preddvor in prek Sv. Jakoba proti Brezjam, in novo knjigo o družini Wurzbach avtorice ddr. Mire Delavec Touhami, ki govori tudi o začetkih turizma v Preddvoru.

Po jezeru Črnava od maja spet plujejo čolni.

Občina Jezersko

V občini Jezersko so se letos ukvarjali z elektrifikacijo Ravenske Kočne, vlagali v obnovo občinskih in gozdnih cest, nadaljevali razvoj zimsko-letnega športnega parka. Več okroglih obletnic.

Letos so končali elektrifikacijo v dolini Ravenske Kočne, kar med drugim omogoča električno napajanje tudi dvema tovornima žičnicama. V dolini so namestili tudi dinamične luči od Planšarskega jezera do tematske poti. Sprejeli so občinski prostorski načrt, ukvarjajo se tudi z dvema podrobnima prostorskima načrtoma, za Planšarsko jezero in za območje Sibirije. Del zadnjega je tudi zimsko-letni športni park, ki temelji na smučarskem teku, uredili bodo tudi otroško smučišče. Še posebno jih veseli, da je letos potencial v prihodnosti Parka Jezersko prepoznala tudi nekdanja smučarska tekačica olimpijka Petra Majdič, ki je vstopila v lastništvo parka in bo tu zasnovala tekaški center. To je dober obet za dolgoročni razvoj parka in predvsem zimskega turizma, ki je bil doslej na Jezerskem manj razvit. Letošnja letna turistična sezona je bila sicer rekordna, ponudnikom turističnih zmogljivosti se je spomladi pridružila Vila Planinka, ki jo je kupil in obnovil podjetnik Marjan Batagelj. Obnove so bile deležne tudi Vila Koman, Cvet gora in Šenkova domačija.

Od jeseni dvakrat tedensko delujeta zdravstvena ambulanta in lekarna, ki sta bili prej na voljo le enkrat tedensko. Leto dni je minilo, odkar je bilo Jezersko prvo iz Slovenije sprejeto v združenje Gorniških vasi. Letos se je mednarodni društveni krajev, kjer razvijajo trajnostni turizem, pridružil drugi slovenski kraj – Luče. Jezerjani pa so se letos udeležili letnega srečanja združenja v kraju Ramsau, prvi nemški gorniški vasi.

Letos so se veliko ukvarjali tudi s sanacijo gozdnih cest, saj jim je uspelo dobiti sredstva državne pomoči po ujmi iz leta 2018. Obnovljen je bil tudi vodovod pri Kanonirju, celovito pa so obnovili cesto od središča Jezerskega do Stare cerkve.

Letos so na Jezerskem slavili kar nekaj okroglih obletnic: dvajset let že izhaja občinsko glasilo Pr' Jezer, petdeset let je minilo od gradnje prve tovarne žičnice k

Češki koči, sto let je od Sanžermenske mirovne pogodbe, po kateri je ozemlje Jezerskega po prvi svetovni vojni pripadlo državi Slovencev, Hrvatov in Srbov. Sto petdeset let slavi jezersko cerkveno petje. S knjižico Kronika cerkvenega petja na Jezerskem so zaznamovali to obletnico. Ob stoti obletnici podpisa mirovne pogodbe so izdali publikacijo Meja za mir, ponatisnili pa so tudi za Jezersko pomembno knjigo Jezerska kronika avtorja Andreja Karničarja.

Jezersko se je letošnje poletje odelo v žalost: v delovni nesreči v domačem gozdu je izgubil življenje eden najvidnejših slovenskih alpinistov in alpinistični smučar Davo Karničar, znan po smučarskem spustu z Mount Everesta in vrhov vseh sedmih kontinentov.

Optimizem pa vzbuja dejstvo, da se na jezerske rodi vse več otrok: letos je bilo osem novorojenčkov, obe skupini v domačem vrtcu pa sta z 28 otroki polni. Podružnično šolo na Jezerskem pa od prvega do petega razreda obiskuje 33 otrok. Na Jezerskem ostaja li pa se vrača tudi več mladih družin, ki tu vidijo svojo priložnost.

Jezersko se je letos poslovilo od Dava Karničarja: na sliki Rožleta Bregarja letos v Nepal

Župan
Andrej Karničar

Občina Jezersko
Zgornje Jezersko 65
Zgornje Jezersko

OBČINSKI SVETNIKI:

Izidor Parte (Gasilci in skupina volivcev), Dejan Kavaš, David Jovanovski (Mladi za Jezersko), Iztok Tonejec, Primož Šenk, (Jezersko za vse), Metoda Karničar, Primož Muri (Lista za Jezersko)

Mestna občina Kranj

Župan
Matjaž Rakovec

MESTNA OBČINA KRANJ

Mestna občina Kranj, Slovenski trg 1, Kranj

OBČINSKI SVETNIKI:

Zoran Stevanović, Lea Bidovec, Neven Polajnar, Lea Zupan, Robert Kranjec, Tanja Graonja Krstev (Lista Zoran za Kranj), Branko Grims, Saša Kristan, Bojan Homan, Andreja Valič Zver, Iztok Jenko, Nataša Jenkole (SDS), Manja Zorko, Nada Mihajlovič, Janez Černe, Evstahij Drmota (SD), Boštjan Trilar, Boris Vehovec, Damjana Piškur (Več za Kranj), Igor Velov, Nada Sredojevič, Milan Glamočanin, Sandra Gazinkovski (Lista za razvoj Kranja), Robert Nograšek, Nataša Majcen (LMŠ), Irena Dolenc, Albin Traven (NSi), Barbara Gunčar (SLRP), Tomaž Ogris (Povezane lokalne skupnosti), Ana Štromajer (Levica), Jožef Rozman (DeSUS), Andreja Kert in Ana Pavlovski (samostojni svetnici)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Naziva častnih občanov sta prejela Andrej in Marija Štremfelj, nagrado MO Kranj Kulturno društvo Brdo Kranj, listine o priznanju MO Kranj Bogdan Koci in Jakob Drmota, Biljana Djaković, Matjaž Jerala, Prostovoljno gasilsko društvo Bitnje in Planinsko društvo Kranj, velike plakete MO Kranj Zvonimir Debeljak, Klub En korak več in Mestna knjižnica Kranj, plaketi MO Kranj Janez Ivo Miklavčič in Robert Kranjec, velike Prešernove plakete Irena Jerala Dimovska, Gregor Grašič in Primož Grašič, Prešernovo plaketo MO Kranj pa Folklorna skupina Sava.

Od letos je občina bogatejša za nekaj pomembnih pridobitev. Prenovljen je nadvoz nad Savskim otokom, novo je krožišče v Bitnjah, prenovljeno je krožišče na Primskovem, spomladi 2020 pa naj bi bil prenovljen tudi Delavski most. Zaključila se je energetska sanacija dvaindvajsetih objektov v lasti Mestne občine Kranj, začela se je dozidava in rekonstrukcija objekta Vrtec in OŠ Simona Jenka – PŠ Center, pomembna investicija pa je gradnja komunalne infrastrukture v aglomeraciji Britof - Predoslje in Mlaka v okviru projekta Gorki 2.

Dobrih pet mesecev je trajala zapora zahodne kranjske obvoznice, na veliko veselje domačinov in tudi vseh drugih, ki se vozijo skozi Kranj, pa je promet po njej znova stekel 8. marca letos. Sicer pa je bil nadvoz čez Savski otok zgrajen leta 1970. Statično nadvoz sicer ni bil nevaren, vendar je bil nujno potreben obnove, ki je stala okoli milijon evrov. V okviru sanacije so namestili tudi nove jeklene ograje.

Komaj se je končala prenova nadvoza nad Savskim otokom, že se je začela obnova Delavskega mosta. Ta je za promet manj moteča, trajala pa naj bi do marca drugo leto. Vrednost gradbenih del je skoraj 3,5 milijona evrov. Letos so potekala tudi dela v Zgornjih Bitnjah, kjer se je nekdanje križišče spremenilo v krožišče. Gradnja je bila zaključena avgusta, vrednost investicije pa je 543 tisoč evrov. Prav tako čez polette je potekala rekonstrukcija krožišča na

Primskovem, tako imenovano turbo krožišče pa je začasna rešitev pred izgradnjo štiripasovnice proti Šenčurju. Vrednost del, ki so se zaključila jeseni, je nekaj manj kot 1,2 milijona evrov.

Energetska prenova kar dvaindvajsetih objektov

Energetska prenova je potekala v javno-zasebnem partnerstvu med Mestno občino Kranj in konzorcijem družb Petrol, Domplan in Gorenjske elektrarne. V sklopu projekta, vrednega 6,2 milijona evrov (brez DDV), so celovito energetsko prenovili deset objektov in šest delno, v šestih objektih pa so uvedli sistem upravljanja energije. S tem so zagotovili 2.473.000 kWh letnega prihranka toplote in električne energije oziroma okoli štiristo tisoč evrov (brez DDV) na leto. V projekt so zasebni partnerji investirali 3,2 milijona evrov, občina devetsto tisoč evrov, 2,25 milijona evrov pa je bilo

Nadvoz nad Savskim otokom je bil potreben prenove.

nepovratnih sredstev iz programa evropske kohezijske politike. Skupna ogrevalna površina energetske posodobljenih objektov je 68.450 kvadratnih metrov.

Dozidava in rekonstrukcija objekta Vrtec in OS Simona Jenka – PS Center

Poleti so zabrnili tudi stroji ob Prešernovem gaju, kjer se je začel projekt Dozidava in rekonstrukcija objekta Vrtec in OŠ Simona Jenka – PŠ Center, ki naj bi trajal leto dni. Skoraj šest milijonov evrov vredno pogodbo, ki poleg gradbenih del vsebuje tudi montažo opreme in nadzor, sta kranjski župan Matjaž Rakovec in direktor VG5 Miha Brlan podpisala v začetku junija. Naložbo bosta sofinancirali Evropska unija in Republika Slovenija v višini 4,3 milijona evrov, Mestna občina Kranj pa bo iz svojega proračuna prispevala približno 1,8 milijona evrov. Projekt vključuje celovito prenovu zapuščenega degradiranega objekta nekdanje srednje ekonomske šole za namene štirih enot vrtca, osmih enot osnovne šole in prostore šolske uprave. Vključuje tudi notranjo opremo zdaj praznega vzhodnega krila šole, energetske sanacije celotnega objekta (nova fasada), streho, ureditev skupne jedilnice obstoječega aktivnega dela objekta podružnične šole (zahodno krilo) ter ureditev zunanjih funkcionalnih in zelenih površin s šolskim igriščem. Občina se bo v prihodnjih letih lotila še vrste novih projektov, kot so vrtci v Bitnjah, Mavčičah in na Kokrici, nove telovadnice pri Osnovni šoli Staneta Žagarja v Kranju pa tudi še več energetskih sanacij vrtcev in šol.

Izgradnja kanalizacijskega omrežja

Potem ko je februarja župan Matjaž Rakovec podpisal pogodbo z Janezom Škrabcem, direktorjem Riko, d. o. o., se je tudi formalno začel postopek uvedbe v delo in gradnjo kar 9,8 milijona evrov vredne naložbe za izgradnjo kanalizacijskega omrežja v naseljih Britof, Orehovlje in Predoslje, ki poteka v sklopu projekta Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda v porečju zgornje Save in na območju Kranjskega in Sorškega polja (Gorki 2. sklop, 2. faza).

Z zaključkom del bo dobrih dva tisoč prebivalcev pridobilo skupno 12,7 kilo-

Dela pri projektu Gorki 2 so se na območju Britofa začela spomladi, nadaljujejo pa se v Predosljah in na Mlaki.

metra fekalne kanalizacije, izgrajenih bo pet črpališč odpadne vode, ki bodo priključena na Centralno čistilno napravo Kranj, obnovljenih 10,7 kilometra vodovoda in 8,6 kilometra meteorne kanalizacije. Poleg tega bo zgrajene 2,2 kilometra nove javne razsvetljave, za večjo varnost najšibkejših udeležencev v prometu pa bo MO Kranj zgradila tudi dolgo pričakovani odsek pločnika v dolžini 250 metrov.

Jeseni se je prav tako v okviru projekta Gorki 2 začela gradnja kanalizacije tudi na Mlaki, kjer bodo zgradili 4,3 kilometra fekalne kanalizacije, obnovili 4,3 kilometra vodovodnega omrežja ter dogradili 3,6 kilometra meteorne kanalizacije in manjkajočo javno razsvetlavo.

Projekt Gorki 2 je skupaj vreden okoli 16,5 milijona evrov, v višini 6,5 milijona evrov pa ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz kohezijskega sklada.

Do leta 2020 bodo s tem zagotovili najmanj 95-odstotno priključenost na enoten kanalizacijski sistem, ki se zaključuje s Centralno čistilno napravo Kranj, in sicer tako za območje Mlake kot tudi za območji Britofa in Predoselj, in najmanj 97-odstotno opremljenost območij z odvajanjem in čiščenjem komunalnih odpadnih voda.

Po opravljenih delih bodo imeli prebivalci v obeh aglomeracijah boljše življenjske pogoje oziroma čistejše in bolj zdravo okolje.

Trajnostno naravnano mesto

V skladu s Trajnostno urbano strategijo, s katero je začrtala vizijo razvoja Kranja, Mestna občina Kranj aktivno izvaja dela v okviru operacije Kolesarske povezave v Kranju 1–6. Projekt obsega dopolnitev in dograditev približno 8,8 kilometra kolesarske infrastrukture skupaj s površinami za pešce, javno razsvetlavo in urejevanje meteornih voda ter vzpostavitve Centra trajnostne mobilnosti. Rok za dokončanje del za izgradnjo kolesarske infrastrukture je začetek februarja 2020, za izgradnjo Centra trajnostne mobilnosti pa konec junija 2020. Tudi letos je Kranj dobil nove postaje v sistemu KR-SKOLESOM. Tako ima sedaj sistem že kar 28 postaj. Letos se je sistem razširil na strateško pomembne lokacije, kot sta železniška postaja in Kongresni center Brdo. Podaljšal se je tudi čas delovanja sistema. Izposoditi si je moč 74 električnih koles in 92 običajnih koles.

Kranj ima tako največji elektrificiran sistem izposoje koles v Sloveniji in postaja vse bolj trajnostno naravnano urbano središče Gorenjske.

Občina Cerklje na Gorenjskem

Župan
Franc Čebulj

Občina Cerklje na Gorenjskem
Trg Davorina Jenka 13
Cerklje na Gorenjskem

OBČINSKI SVETNIKI:

Andrej Vidmar (Lista za Cerklje), Andrej Kosec, Marija Kropivnik in Miha Zevnik (SDS in SLS – koalicija za razvoj občine Cerklje), Andreja Maček, Andreja Bogataj, Janez Korbar, Stanislava Rozman, Blaž Kaplenik (Lista Franca Čebulja – za razvoj vasi pod Krvavcem), Jure Narobe, Nina Veselinovič (Lista Za mlade Občine Cerklje), Luka Štumberger, Polona Kuhar, Luka Jezeršek (TOP – Lista občine Cerklje), Jože Ipavec (NSi) in Marko Bolka (Lista za vas)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Veliko plaketo je prejel Primož Sirc, malo plaketo Alojz Vidmar, nagrado občine Avgust Starovašnik, priznanja Boris Kovačević, Ante Atlija, Miha Zupin, Ivan Kmetič in vzgojiteljice iz cerkljanske in zaloške enote Vrtca Murenčki Cerklje, spominske plakete pa Jožef Močnik, Franc Kern, Ciril Grilc, Damjan Korošec, Janez Prijatelj, Janez Vreček in Minka Škoda.

Leto 2019 so zaznamovale številne investicije, ki so samo v Cerkljah in Zalogu presegle pet milijonov evrov, poleg tega so v Velesovem odprli sodobno pokrito nogometno igrišče, sredi poletja pa so med gradbenimi deli v Cerkljah naleteli na slovansko grobišče, ki na novo piše zgodovino kraja.

Ob ustanovitvi pred 25 leti je občina Cerklje spadala med najmanj razvite občine v regiji, a danes je povsem drugače. Občina na lestvicah kakovosti življenja občanov v zadnjih letih že tradicionalno posega v sam slovenski vrh, za kar iz občinskega proračuna namenja precejšnja sredstva – in tudi letos ni bilo nič drugače, saj so večmilijonska sredstva namenjali v gradnjo in posodobitve vodovodne in kanalizacijske ter cestne in druge infrastrukture.

Milijonske investicije v komunalno infrastrukturo

Eno najpomembnejših investicij letos je predstavljala gradnja in obnova komunalne infrastrukture v središču Cerklj, ki je občino stala 2,2 milijona evrov. Gre za nadaljevanje gradnje in obnove komunalne infrastrukture v nižinskem delu občine, ki so jo že lani začeli v Gradu in Dvorjah. Gorenjska gradbena družba je skupaj s partnerji zgradila oz. obnovila

fekalno in meteorno kanalizacijo ter sekundarni vodovod s priključki, hkrati pa so posodobili tudi pločnike, javno razsvetljava in na koncu ceste preplastili. Gradbišče je potekalo od križišča Krvavške ceste z Ulico Franca Barleta preko Trga Davorina Jenka do križišča Slovenske ceste s Cesto v Polico, kjer so z državo v polovičnih deležih sofinancirali izgradnjo novega krožišča v skupni vrednosti sedemsto tisoč evrov.

Prav ob krožišču pa je letos zrasel novi zdravstveni dom, ki bo po predvidevanjih dokončno opremljen v spomladanskih mesecih prihodnjega leta. V zdravstvenem domu bosta občanom na voljo dve splošni ter ena pediatrična ambulanta z ultrazvokom, fizioterapevt in zobozdravnik ter lekarna in sestrška soba. Del mansarde bodo namenili arhivu občine, del pa sejni sobi, primerni za organizacijo različnih predavanj in seminarjev. Pred stavbo bo na voljo tudi 28 parkirišč.

Pokrito nogometno igrišče velja za eno najsodobnejših pri nas.

Še en velik infrastrukturni projekt že od konca lanskega leta poteka v Zalogu. Kanalizacijsko omrežje bo omogočalo priklop 105 obstoječim in desetim predvidenim hišam. Poleg gradnje in obnove fekalne in meteorne kanalizacije ter sekundarnega vodovoda s priključki bodo v vasi uredili tudi javno razsvetljavo ter obnovili in zgradili pločnike. Celotna investicija v Zalogu bo občino stala 2,4 milijona evrov in bo dokončana predvidoma prihodnjo jesen.

Prav tako je v Cerkljah v zaključni fazi urejanje mrliških vežic vključno z urejanjem zunanjih površin od glavnega vhoda na pokopališče do vežic. Sofinancirali so obnovo cerkve v Stiški vasi, na Zgornjem Brniku in Trati pri Velesovem, obnovili spomenik Juriju Varlu, spomenik NOB in žrtvam vojn na Trati in s pomočjo ministrstva za kulturo sofinancirali restavriranje oltarjev velesovske cerkve v Adergasu. V Osnovni šoli Davorina Jenka so uredili novo centralno ogrevanje, ki ogreva tudi večnamensko športno dvorano, Kulturni hram Ignacija Borštnika in Vrtec Murenčki.

Investicije so se nadaljevale tudi na območju brniškega letališča. Poleti so začeli graditi nov potniški terminal, odprli so novo skladišče logističnega giganta Cargo-Partner, gradnjo proizvodnje hale pa je začelo tudi podjetje Iskra Mehanizmi. Za cerkljanske občane pa je morda najpomembnejše odprtje nove razdelilne postaje Elektra Gorenjska, ki po novem stoji na območju letališča in bo po nadgradnji v 110-kilovoltno razdelilno transformatorsko postajo in vključitvijo v daljnovodno povezavo med Kamnikom in Visokim predstavljala osrednji napajalni vir srednjenapectostnega omrežja za celotno območje vzhodno od Kranja, tudi celotno občino Cerklje. Poleg številnih subvencij in drugih socialnih ukrepov po novem v Cerkljah pomagajo tudi mladim pri prvem reševanju stanovanjskega problema. S sprejetjem novega pravilnika je namreč mladim družinam in posameznikom omogočeno subvencioniranje obrestne mere stanovanjskih posojil za nakup, gradnjo ali adaptacijo stanovanj.

V Velesovem eno naj sodobnejših pokritih igrišč

Sredi oktobra so v Velesovem odprli težko pričakovano pokrito nogometno igri-

Med novimi pridobitvami v Cerkljah je krožišče, poleg njega pa je zrasel nov zdravstveni dom.

šče z umetno travo, s čimer so izboljšali pogoje za treninge tako nogometašem kot nogometašicam tamkajšnjih klubov, hkrati pa so po besedah župana Franca Čebulja odprli vrata tudi vsem drugim rekreativnim športnikom, ki so ob precejšnji zasedenosti cerkljanske športne dvorane ostali brez možnosti rekreacije v hladnejših mesecih. Novo pokrito igrišče, ki predstavlja enega naj sodobnejših tovrstnih objektov v državi, meri petdesetkrat trideset metrov, igralna površina pa 47 krat 27 metrov. Investicija je stala osemsto tisoč evrov, od tega je 25 tisočakov prispevala Nogometna zveza Slovenije, šestdeset tisoč pa Fundacija za šport.

V Cerkljah odkrili slovansko grobišče

Leto ni bilo pestro le na gradbenem področju. Povsem nenadejano so ob gradnji v središču Cerkelj naleteli na arheološko najdbo, ki zgodovino kraja še za nekaj sto let pomika v preteklost. Poleg obrambnega stolpa proti turškim vpadom, ostanke kaplanije iz 19. stoletja ter bunkerja iz druge svetovne vojne je bila najbolj nenadejana najdba staroslovanskega grobišča, v katerem so dokumentirali 65 grobov, v celoti ali delno pa so izkopali 59 skeletov. Kako obsežno je grobišče, ne vedo, saj so izkopavanja potekala le na območju gradnje. Na grobišču so našli uhane, prstane, obsenčne obročke in druge dele ženske noše. Natančna

datacija še ni opravljena, grobišče pa naj bi segalo v čas 10. ali 11. stoletja.

Leto obletnic

Ob številnih društvih in zavodih, ki delujejo v občini, je bilo leto bogato tudi na družbenem in kulturnem področju. Že spomladi so otroci in vzgojitelji Vrta Murenčki praznovali petdesetletnico. Takrat je organizirano varstvo obiskovalo deset otrok. Danes vrtec, ki je priključen v skupni zavod z Osnovno šolo Davorina Jenka, obiskuje več kot dvesto otrok.

S slavnostno akademijo, recitalom, izdajo kovanca in spominskega poštnega žiga ter drugimi spremljevalnimi dogodki so se v Cerkljah spomnili stote obletnice smrti svojega velikega rojaka, prvega slovenskega poklicnega dramskega igralca Ignacija Borštnika.

Šestdesetletnico delovanja so obeležili tudi v Komornem moškem pevskem zboru Davorina Jenka, dvajset let obstoja so praznovali cerkljanski likovniki, prvo okroglo obletnico pa so obeležili tudi klekljarice Lastovke.

Kot vsako leto so tudi tokrat pripravili nekaj tradicionalnih prireditvev, med katerimi kot največja izstopa Fest po Rokovem. Športnim prireditvam, ki jih organizirajo v občini, so letos prvič dodali še tekaško tekmovanje – septembra je v okviru Dneva športa v Cerkljah potekala prva Cerkljanska 10ka, predstavila pa so se tudi domača športna društva.

Občina Šenčur

Župan
Ciril Kozjek

Občina Šenčur
Kranjska cesta 11
Šenčur

OBČINSKI SVETNIKI:

Tadej Belehar, Živa Mali, Domen Kern (Mladi za Šenčur), Franci Podjed, Vanja Umnik, Sebastian Mohar, Urška Dolinar (SLS), Valerij Grašič (NSi), Matej Knific (Lista Mateja Knifica), Aleš Perič Močnik, Andreja Pintar, Marjan Kristanc, Nuša Bašelj Jagodic (SDS), Simon Kuhar, Slavka Weisseisen, David Štrajhar (Lista VID) in Petar Potkonjak (SD)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Štaša Pavlič (zlata plaketa), Jožef Rekar (srebrna plaketa), Darja Knific, Slavka Weisseisen (bronasti plaketi), Mitja Rakar (spominsko priznanje)

Letos so v občini Šenčur komunalno uredili vasi Trboje in Žerjavka.

Največja naložba, ki so jo letos izvajali v občini Šenčur, je bila gradnja komunalne infrastrukture v Trbojah in Žerjavki, z nadaljevanjem v Prebačevem in Voklem bodo komunalno opremljanje na jugu občine končali v treh letih.

Komunalno opremljanje naselij na južnem delu občine so začeli lani, ko so v Trbojah zgradili čistilno napravo. Letos je vse leto potekala gradnja v Trbojah in Žerjavki, kjer so zgradili fekalno in meteorološko kanalizacijo, obnovili vodovod in javno razsvetljavo, zgradili pločnike in obnovili ceste, preostali investitorji pa so poskrbeli tudi za električno, optično, telekomunikacijsko in plinsko omrežje. Zgradili so tudi povezovalni kanalizacijski kanal iz vasi Voglje do Trboj. Pričakovali so tudi, da bodo začeli graditi namakalni sistem za kmetijstvo na jugu občine, a se je projekt, za katerega v celoti pričakujejo nepovratna sredstva, zamaknil v leto 2020. Prav tako ne bo končana Blagneča hiša. Medgeneracijski center, ki so ga zgradili namesto nekdanjega gospodarskega poslopja, je dokončan, ne pa tudi stara Blagneča hiša. Letos so podrli leseno nadstropje in ohranili zidove pritličja, misleč, da jih bodo utrdili in nad njimi ponovno postavili leseno nadstropje, povsem enako, kot je bilo staro. Toda gradbeniki niso dali garancij, da na starih stenah lahko gradijo, zato se zdaj občina z Zavodom za varstvo kulturne dediščine dogovarja, kako naprej.

Pač pa so letos zgradili krožišče na regionalni cesti, ki bo na eni strani napajalo novo stanovanjsko naselje na Delavski cesti, na drugi pa poslovno cono in letos na novo zgrajeni trgovski center. Vlagali so v obnovo športne infrastrukture: na pokritem nogometnem igrišču v Šenčurju so zamenjali umetno travo, uredili sistem za ogrevanje, prav tako tudi razsvetljavo, ki so jo za varčnejšo LED zamenjali tudi v športnem domu. V športni dvorani so namestili varovalno ograjo na stranskih tribunah in tudi zamenjali razsvetljavo. Za športni park v Šenčurju sicer izdelujejo projekt za gradbeno dovoljenje za celovito ureditev. Vložili so tudi v športna parka na Visokem (z zunanjimi napravami za fitnes) in na Miljah. Na Visokem pa je novo streho dobil tamkajšnji kulturni dom.

Nekaj novosti je tudi v prometni ureditvi pri šoli. Sledijo tudi načelom trajnostne mobilnosti: zgradili so nadstrešnice za kolesa, dve v Šenčurju, po eno pa na Lužah in v Trbojah. Za nadzor prometa na najbolj težavnih cestnih odsekih v občini so letos kupili premičen laserski merilnik hitrosti. Šenčur sodi med razvite občine, k čemur pripomore tudi razvito gospodarstvo v poslovnih conah. Kakovost življenja občanov pa kazijo preleti letal z bližnjega letališča, na kar v občini opozarjajo že vrsto let. Letos so se njihovim opozorilom pridružile tudi druge občine v soseščini in zdaj skupaj zahtevajo ukinitve poletov v smeri Šenčur-Kranj, opustitev nočnih vzletov in pristankov po 22. uri, prilagoditev zdaj pre nizkih manevrov, vztrajajo pri meritvah hrupa.

V občini je skozi leto več zanimivih dogodkov. Najbolj odmevno je pustno dogajanje z domačim pustnim društvom Godlarji. Spomladi se vrstijo dogodki ob občinskem prazniku, junija praznujejo v čast krompirju. Letos je veliko pozornost zbudila tudi oddaja Dobro jutro, ki so jo posneli v Šenčurju in okoliških krajih.

Občina Kamnik

Občina je letos vzpostavila sistem izposoje električnih koles Kamkolo in tako zagotovila mrežo najhitrejšega in najcenejšega javnega prevoza.

Postaje za izposajo in vračilo koles so uredili pri Domu kulture Kamnik, na glavni avtobusni postaji, pri knjižnici, ob železniški postaji Kamnik, pri pošti na Duplici in pri Qlandii, občanom pa je ob registraciji in plačilu deset evrov letne članarine na voljo trideset električnih koles. V pol leta se je v sistem registriralo več kot sedemsto občanov.

Občina je za kolesarje uredila kolesarsko povezavo od železniške postaje na Kranjski cesti do knjižnice. Pri končni železniški postaji na Grabnu bo zraslo prvo parkirišče P+R v občini, kjer bodo občani lahko parkirali in pot nadaljevali z vlakom. Nadaljevala se je gradnja sekundarne kanalizacije po Tuhinjski dolini, več kot pol milijona evrov pa je bila vredna gradnja kanalizacije v Bistričici. Hkrati so obnovili tudi vodovod, uredili javno razsvetljava, zgradili optično omrežje in položili nov asfalt. Uradno so odprli prenovljeni podružnični šoli na Selih in v Zgornjem Tuhinju. Osnovna šola Toma Brejca je praznovala osemdeset let. Otroci iz enote Sonček v Šmarci so dobili prenovljeno igrišče.

Obnovljena je bila streha v vhodnem objektu dvorca Zaprice, kjer ima prostora Medobčinski muzej Kamnik. Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik se je

razveselil zlatega znaka Slovenia Green Destination Gold, jeseni pa je mednarodna organizacija Green Destinations Kamnik uvrstila še med sto najbolj trajnostnih turističnih destinacij na svetu.

Občina je v postopku denacionalizacije sklenila poravnavo z Zadružno zvezo Slovenije. V zameno za nepremičnine v Srednji vasi, Šmartnem v Tuhinju in Volčjem Potoku bo občina dala stavbo v središču Kamnika in dvajset tisoč evrov. Meščanska korporacija Kamnik je v postopku denacionalizacije dobila vrnjen planinski dom v Kamniški Bistrici.

Člani PGD Kamniška Bistrica so praznovali devetdesetletnico in prevzeli novo vozilo GVGP-2, prilagojeno za delovanja na težko dostopnih površinah. Člani Društva GRS Kamnik so se preselili na območje nekdanje smodnišnice, kjer so začeli urejati nove prostore. Da bi zbrali dovolj denarja, so pripravili tudi dobrodelni koncert.

V Termah Snovik so obeležili 25. obletnico postavitve prvega bazena. Letos je minilo dvajset let od pobratenja Kamnika z avstrijsko občino Trofaiach in 15 let pobratenja z nemško občino Andechs. Umrli je častni občan Stane Simšič, najstarejša občanka Izabela Hribar pa je dopolnila 101 leto.

Župan
Matej Slapar

Občina Kamnik
Glavni trg 24
Kamnik

OBČINSKI SVETNIKI:

Igor Žavbi, Ančka Podbevšek, Žan Potočnik, Karla Urh, Marko Šarec, Nives Matjan, mag. Urban Bergant, Alenka Jevšnik in Božidar Pilej (vsi LMŠ), Cvetka Slapnik, dr. Janez Rifel, Bogdan Pogačar, Ivanka Učakar, Anton Iskra in dr. Jernej Markelj (vsi NSi), Duško Papež, Žaklina Zdravkovič, Grega Zorman in Edis Rujovič (vsi LDP), Sandi Uršič, Karmen Kaplja, Robert Prosen in Šemso Mujanovič (vsi LSU), Franci Spruk, Natalija Berlec in Matija Sitar Močnik (vsi SDS), Jože Korošec (SLS), Mojca Škraba (DeSUS) in Anton Tone Smolnikar (LTS)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Zlato priznanje: Janez Sedušak in Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik, srebrno priznanje: Justin Klanšek in Janez Repanšek, bronasto priznanje: Dušan Letnar

V mestu je zaživel sistem izposoje koles Kamkolo.

Občina Mengeš

Župan
Franc Jerič

Občina Mengeš
Slovenska cesta 30
Mengeš

Leto 2019 je bilo za Občino Mengeš leto velikih premikov. Jeseni so po več letih prizadevanj v uporabo predali težko pričakovan odsek obvoznice, ki bo Mengeš in njegove prebivalce rešil tranzitnega prometa, poleti pa so začeli še en pomemben projekt – gradnjo večnamenske športne dvorane, na katero so čakali več kot dve desetletji.

Po prizadevanjih župana Franca Jeriča, občinske uprave in številnih občanov, so Mengšani marca le dočakali začetek gradnje 1800-metrskega odseka, s katerim so dokončno preusmerili tranzitni promet iz mestnega jedra. »Številne nerespane noči so prav gotovo najbolj zaznamovale prebivalce, ki živijo ob glavni cesti. Čeprav bi si vsi želeli, da bi se gradnja začela veliko prej, pa smo zadovoljni, da se bo v marcu začelo graditi,« je pred gradnjo povedal župan Jerič, ki si je tako kot številni Mengšani oddahnil, ko so na trasi ceste le zabrnili gradbeni stroji Gorenjske gradbene družbe.

Na novem odseku od krožišča v severnem delu Mengša do Topol so poleg ceste uredili tudi avtobusni postajališči, pešpot do naselja, na posameznih odsekih pa so namestili tudi protihrupne ograje. Čeprav je bil rok za izgradnjo obvoznice deset mesecev po uvedbi v delo, pa so delavci Gorenjske gradbene družbe cesto dokončali že precej pred rokom. Slavnostno odprtje je tako potekalo v soboto, 16. novembra, ko je zbra-

ne nagovoril tudi predsednik vlade Marjan Šarec.

Potem ko so rešili enega najbolj perečih problemov in se trume tovornjakov in drugega tranzitnega prometa odslej ne bodo več zgrinjale skozi mengeške ulice, pa se občinska uprava že loteva novega izziva – ureditve mestnega središča, saj je odslej tamkajšnja cesta namenjena zgolj lokalnemu prometu. Občina je tako že pristopila k preučevanju možnosti za ureditev cestišča in okolice s ciljem celostne preureditve osrednjega dela Mengša. K sodelovanju so povabili tudi študente ljubljanske Fakultete za arhitekturo.

V polnem teku tudi gradnja dvorane

Tik po zaključku šolskega leta so šolarji, člani številnih športnih društev in vsi rekreativni športniki dočakali še en pomemben mejnik – začetek gradnje športne dvorane ob Osnovni šoli Mengeš, na katero so čakali več kot dve desetletji.

OBČINSKI SVETNIKI:

Jure Šinkovec, Tina Jamšek, Bogo Ropotar, Mojca Likar, Matjaž Loboda, Urška Mehle, Robert Ručigaj, Tina Štrukelj (Franc Jerič – Lista za Občino Mengeš), Peter Gubanc, Mery Kegl, Aleš Janežič (Skupaj za mengeško občino – Skupaj zmoremo več), mag. Tomaž Štebe, dr. Urška Koce (Zeleni Slovenije), Matic Slokan (SDS), Rok Burja (NSi) in Franc Hribar (SLS)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Zlato priznanje je prejel Franc Urbanc, srebrni Slavko Sedeljšak in Igor Loparič, bronasta Nina Reščič, Robert Pogačar in Primož Jeretina, znake občine pa Maruša Loboda, Marko Trampuž in Tomaž Fartek.

V Mengšu so po več letih prizadevanj sredi novembra dočakali odprtje manjkajočega dela mengeške obvoznice.

Za športni objekt z neto tlorisno površino dobrih 2.700 kvadratnih metrov, ki bo stal 4,8 milijona evrov, so od Eko sklada pridobili tudi pravico do nepovratnih sredstev v višini skoraj 850 tisoč evrov. V objektu bo poleg igrišč za nogomet, košarko, rokomet, odbojko ter badminton tudi plezalna stena v velikosti 12 krat 12 metrov, na zunanjih površinah pa igrišče za nogomet, košarko in rokomet ter dvesto metrov dolga tekaška steza. Vsa zunanja igrišča bodo nameščena jugovzhodno od osnovne šole, urejati pa jih bodo začeli v začetku gradbene sezone prihodnje leto.

Nova večnamenska športna dvorana prostora za šport in rekreacijo ne bo nudila le učencem, društvom in drugim rekreativnim športnikom v občini, temveč bo pomagala tudi razrešiti prostorsko stisko mengeške osnovne šole. Te se je Občina Mengeš že pred časom lotila z izgradnjo prizidka k šoli, po dokončanju športne dvorane pa bodo preuredili še obstoječo telovadnico in tako zagotovili dodatne površine za učence, ki jih je v tem letu 850, v prihodnjih letih pa na šoli ocenjujejo, da jih bo še več. »Začetek gradnje pomeni, da bomo kmalu dobili ustrezne prostore za izvajanje pouka športa v šoli. Zdajšnja telovadnica je namreč že dolgo premajhna, tako da velikega dela obveznega programa sploh ne moremo izvajati, saj ni prostora. Pomagamo si z avlo, v zadnjih letih pa nekaj otrok v vseh letnih časih pouk športa izvaja tudi na zunanji ploščadi,« je ob začetku gradnje povedal ravnatelj Milan Burkeljca.

Prostorska stiska bo očitno kmalu preteklost, saj bo dvorana dokončana še pred začetkom prihodnjega šolskega leta, na občinski upravi pa so že pripravili načrte, da v prostorih zdajšnje telovadnice uredijo jedilnico, kuhinjo, kabinete in nekaj dodatnih učilnic.

Zaživela stanovanjska soseska

Že konec lanskega leta je investitor, to je družba Prva hiša, pristopil k obnovi Stanovanjsko-poslovne soseske Mengeš, ki je v letošnjem letu tudi dodobra zaživela. V soseski, ki je dolgo časa samevala in propadala, danes obratuje trgovski center, polnijo se stanovanja, investitor pa je letos obnovil tudi znamenito Kančevo hišo, ki je konec novembra že dobila svojo končno podobo. Hiša, ki je od osemdesetih let prejšnjega stoletja vpisana tudi na seznam kulturne dediščine, ima

V športni dvorani bo poleg igrišč za nogomet, košarko, rokomet, odbojko ter badminton tudi plezalna stena.

Ob osnovni šoli raste večnamenska športna dvorana, ki bo dokončana prihodnje leto.

tako novo notranjost, ohranili pa so značilno pročelje s prve polovice 19. stoletja in kamniti portal z letnico 1834 ter masivna lesena vrata. V hiši, ki je bila del nekdanje Staretove pivovarne, je tako danes šest stanovanj, v pritličnih prostorih pa bodo urejeni poslovni prostori.

Mengeš del regionalne kolesarske povezave

Občina Mengeš je del projekta regionalne kolesarske povezave, ki s kolesarskimi potmi povezuje Kamnik in Ljubljano. Letos sodelujoče občine pripravljajo dokumentacijo, v prihodnjih dveh letih pa bodo začeli urejanje in gradnjo potrebne kolesarske infrastrukture, ki bo omogočala hitro, varno in udobno kolesarjenje hkrati pa tudi povezavo z vsemi vrstami potniškega prometa.

V občini pa so potekala še druga vzdrževalna in obnovitvena dela. Na Dobenem

so sanirali tehnično zahteven in nevaren 195-metrski odsek med Dobenim in Studencem na Spodnjem Dobenu, na novo so uredili tudi izogibalnice in postavili javno razsvetljavo, hkrati pa obnovili vodno korito, ki je sedaj umeščeno tako, da pohodnikom in kolesarjem omogoča varen postanek.

Na vzhodni strani Kamniške ceste v Mengšu so uredili pločnik v dolžini 165 metrov, ki vodi od naselja proti bencinskemu servisu, ki so ga v začetku letošnjega leta odprli pri družbi Petrol. V prihodnje načrtujejo tudi gradnjo šestdeset metrov dolgega pločnika na zahodni strani ceste.

Pestro je bilo tudi na kulturnem in družabnem področju, kjer je leto zaznamovala petdesetletnica enote Sonček Vrta Mengeš ter 135 let mengeških godbenikov, ki so častljivo obletnico praznovali s koncertom v mengeškem kulturnem domu.

Občina Medvode

Župan
Nejc Smole

Občina Medvode
C. komandanta Staneta 12
Medvode

OBČINSKI SVETNIKI:

Ana Barle, Dominik Bradeško, Marjeta Jamnik, Rok Kogovšek, Špela Kolarič, Uroš Medar, Nada Prešeren, Ivo Rep, Alojzij Teršan, Danica Tršan, Darinka Verovšek, Ladislav Vidmar, Cvetka Židan Valjavec (Lista Nejca Smoleta), Mateja Kuhar - Bizjak, Tomaž Kuralt (Nestranska lista za napredek krajev Občine Medvode), Stanislav Marn (SDS), Ines Iskra, Stanislav Ulanec (Nestranska lista Sotočje), Mirko Verovšek (ŠPON – Šport, podjetništvo, okolje, napredek, mandat je nastopil konec novembra 2019, nadomestil je Mirana Šušteršiča), Leon Merjasec (samostojni član sveta), Mirko Javeršek (NSi), Dragan Djukić (Zeleni Slovenije), Ivan Špenko (DeSUS)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Naziv častni občan: Janez Šušteršič, Jožef Šiler, plaketa Občine Medvode: Veronika Pretnar Kunstek, Jernej Petač, Krajevna skupnost Trnovec, medalja Občine Medvode: Romana Frankovič

Občina Medvode je dobila srce občine za vse generacije: Tržnico Medvode. Leto 2019 je tudi v znamenju kohezije, ki se je začela lani, končala pa se bo prihodnje leto.

Letošnji občinski praznik Občine Medvode, ki ga praznujejo 6. julija, na rojstni dan Jakoba Aljaža, je bil še posebno slovesen. Večer prej so namreč odprli veliko pridobitev v središču mesta: Tržnico Medvode. Gradnja se je začela v lanskem letu, projekt pa je bil vreden okrog 830 tisoč evrov. Na površini več kot 6500 kvadratnih metrov, ki je bila prej degradirano območje, so zgradili mestni park z otroškimi igrali in fontano, zeliščni vrt, urbani sadovnjak, novo pokrito tržnico, lokal, javne sanitarije in prireditveni prostor, na katerem so letos prvič postavili pokrito drsališče.

Proračun za leto 2019 je še vedno v znamenju kohezijskega projekta Čisto zate, največjega projekta v zgodovini občine. Začel se je maja lani, ko so zabrnili prvi stroji, zaključil se bo prihodnje leto. Na področju komunalne infrastrukture in nasploh ena večjih letošnjih investicij v občini je rekonstrukcija ceste Zbilje–Žeje–obrtina cona z izgradnjo pločnika skozi naselje in gradnjo komunalne infrastrukture. Njena vrednost je skoraj milijon evrov, zaključena bo v začetku leta 2020. Na območju občine intenzivno poteka tudi gradnja optičnega omrežja. Na področju družbenih dejavnosti je v

ospredju potreba po gradnji nove Osnovne šole Preska, kjer se srečujejo tudi z veliko prostorsko stisko. Zanj je že določena nova lokacija, ki je pred takojšnjim Osemenjevalnim centrom Preska. Na podlagi javnega arhitekturnega natečaja je bila izbrana tudi strokovno najprimernejša rešitev, kdaj se bo začela gradnja, pa je odvisno od denarja. Občina računa na pomoč države. Ocenjena vrednost projektiranja in izgradnje izbrane rešitve je slabih 15 milijonov evrov. Do takrat bodo prostorsko stisko reševali z gradnjo montažnega prizidka k obstoječi šoli. Pri Osnovni šoli Medvode so se razveselili športnega igrišča, na katerem je tudi dvestometrski tartanski atletski steza, prva tovrstna v občini. Večja zaključena občinska investicija v letu 2019 je bila tudi gradnja Galerije Sora, prizidka h Kulturnemu domu.

Občina Medvode pozornost namenja tudi gasilcem. Konec minulega leta so dobili novo zaščitno opremo, letos pa se je začel nov krog nakupa gasilskih vozil za vseh šest prostovoljnih gasilskih društev v občini. Najprej bo vozilo dobilo PGD Preska - Medvode. Pogodba zanj je že podpisana, vozilo naj bi bilo dobavljeno sredi prihodnjega leta.

Nova velika pridobitev - Tržnica Medvode

Občina Vodice

Leto 2019 je v občini Vodice zaznamovala gradnja kanalizacijske infrastrukture v okviru kohezijskega projekta. S projektom agromelioracije so uredili devet kilometrov poljskih poti, več projektov pa poteka tudi v okviru programa LAS.

V okviru gradnje kanalizacijskega omrežja, t. i. Projekta C0, so letos na območju občine zgradili že polovico fekalnega kanala oziroma okoli 4,5 kilometra. Trasa fekalne kanalizacije meri 9,1 kilometra in poteka od Vodice, prek Polja in ob Skaručni, mimo Vojskega do Povodja, kjer prečka avtocesto in se priključi na kolektor C0, od koder se bo odpadna voda stekala na čistilno napravo v Zalogu. Vrednost kohezijskega projekta je 5,6 milijona evrov, od katerih so v Vodicih od države in Evropske unije pridobili približno 4,3 milijona evrov nepovratnih sredstev, preostanek pa financirajo iz občinskega proračuna.

Dela potekajo v naseljih Bukovica, Utik in Polje, hkrati s sočasno gradnjo, ki jo v celoti financira Občina Vodice in je vredna nekaj manj kot dva milijona evrov. Izvajalec, ki je bil že uveden v delo, bo do poletja prihodnje leto zgradil vso pripadajočo komunalno in prometno infrastrukturo v skupni dolžini 2,5 kilometra. Letos je na komasacijskem območju Vodice potekala tudi agromelioracija, ki je zajemala razgradnjo starih in izgradnjo novih poljskih poti v skupni dolžini devet kilometrov, hkrati pa so uredili tudi jarke za odvodnjavanje, krčili grmovja in drevesa ter nasipavali rodovitno zemljo. Projekt v vrednosti 265 tisoč evrov je sofinancirala Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Novo pridobitev, ki so jo kmetje dobro sprejeli, pa za sprehode in kolesarjenje uporabljajo tudi ostali občani in obiskovalci občine.

V Vodicih skupaj z okoliškimi občinami sodelujejo tudi pri projektih v okviru Lokalne akcijske skupine LAS Za mesto in vas. V okviru projekta E-nostavno na kolo so na območju občine opremili devet kolesarskih postajališč za oddih kolesarjev na poti, od katerih so tri opremljena tudi s stebrički za polnjenje koles.

V okviru LAS so tržnico okrepili z desetimi dodatnimi stojnicami, s čimer bo možnost prodaje dobilo več ponudnikov, na voljo pa bodo tudi društvom in organizacijam. Oktobra so odprli naravoslovno-izobraževalno točko ob potoku Poljšak, s čimer želijo prispevati k izboljšanju stanja lokalnih mokrišč. Prav tako so v okviru LAS sofinancirali otroška igrala v Utiku, Zapogah, Repnjah in na Selu. Občina pa je obnovila in uredila tudi šolsko športno igrišče ob Osnovni šoli Vodice. Izvedli so vzdrževalna dela, uredili odvodnjavanje, sanirali asfaltne površine in namestili košarkarske koše ter na novo izrisali črte.

Junija so zaključili postopek prvih rednih sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta, v okviru katerega so pozitivno rešili okoli štirideset odstotkov razvojnih pobud, ki so se nanašale predvsem na spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč v stanovanjske in obrtne površine. S tem pa bo omogočen tudi nadaljnji strateški razvoj občine.

Župan
Aco Franc Šuštar

Občina Vodice
Kopitarjev trg 1
Vodice

OBČINSKI SVETNIKI:

Žiga Janežič, Branko Bogovič, Rudi Kopač, Silva Kralj, Maja Drešar (Lista SRCE Občine Vodice), Luka Rozman, dr. Jože Podgoršek, Margareta Barle, Anton Kosec, Miran Vertačnik (Lista neodvisnih krajanov), Tilen Jeraj, ddr. Tomaž Gyergyek, Anton Kokalj, Milan Čebulj (NSi), Jaka Šimnovec (SDS)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Naziv častni občan je prejel dr. Marjan Peklaj, plakete občine Aleš Borčnik, Dekliški pevski zbor Flora in Smučarsko društvo Strahovica, priznanji župana pa Manca Tia Boc in Cilka Marenče.

V Vodicih so gradili otroška igrišča, vzpostavili pa so tudi sistem E-nostavno na kolo.

Občina Škofja Loka

Župan
Tine Radinja

Občina Škofja Loka
Mestni trg 15
Škofja Loka

OBČINSKI SVETNIKI:

Miha Peternel, Veronika Hartman, Lovro Štanta, Melita Rebič, Igor Drakulič, Borjana Varja Koželj, Marko Murn, Miha Ješe, Lea Leona Mlakar (Lista Miha Ješe in prijatelji Loke), Roman Hartman, Jelka Dagarin, Igor Sadar, Gregor Hostnik, Maja Cankar, Robert Strah, Katarina Bertoncej Megušar, Aleš Habjan (vsi SDS), Rolando Krajnik, Zorica Škorc, Andrej Štremfelj, Jožica Vavpotič Srakar (Komunalno ekološka lista), Ciril Peternel, Žiga Nastran (NSi), Valentin Jese-novec, Tomaž Paulus (SLS), Martin Trampuš, Zdenka Šušteršič (Levica), Mirjam Jan Blažič (SD)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Prostovoljno gasilsko društvo Virmaše (zlato grb Občine Škofja Loka), Radio Sora (srebrni grb), Uredništvo glasila Mi o sebi (bronasti grb)

V domala rekordnem času – v dobrem letu – so na območju nekdanje vojašnice v Škofji Loki zgradili in odprli novi Vrtec Kamnitnik, ki velja za največjo naložbo v tem letu. Za skoraj ničenergijski vrtec so dobili tudi nepovratna sredstva.

Konec letošnjega novembra je zaznamovalo slavnostno odprtje novega Vrta Kamnitnik. Občino je naložba stala 7,1 milijona evrov, pridobili pa so tudi 1,3 milijona evrov nepovratnega denarja od Eko sklada, ker je stavba skoraj ničenergijska, ker je bilo v njej uporabljenega veliko lesa in so vgrajeni varčni toplotni sistemi. Novi vrtec sprejme 250 otrok prvega in drugega starostnega obdobja ter razvojnega oddelka za otroke z motnjami v razvoju. Že 2. decembra so šli otroci prvi dan v novi vrtec. V stavbi deluje tudi centralna kuhinja za vse oddelke Vrta Škofja Loka in je zagotovljen še prostor za upravo. Lepo je urejena tudi okolica, kjer so na voljo parkirna mesta, na zelenih površinah z igrali pa je veliko prostora tudi za otroško igro na prostem.

Težko pričakovana naložba je tudi v nove prostore knjižnice. Tej bo v prihodnje namenjeno poslopje Name, ki ga je občina začela odkupovati že pred nekaj leti, prihodnje leto pa naj bi bil plačan zadnji obrok. Iz stavbe se je prav letos poslovila blagovnica Nama, naselili so jo novi najemniki s podobnim trgovskim programom, ki bodo v teh prostorih

delovali, dokler ne bodo začeli graditi knjižnice. Novo knjižnico pa urejajo tudi na Trati.

Vrtec je bil osrednja letošnja občinska naložba, več pa je bilo tudi manjših. Precej dela so imeli na lokalnih cestah, tako v mestu kot v podeželskih krajevnih skupnostih. V Škofji Loki so rekonstruirali Kidričevo cesto na Trati z urejanjem kolesarske povezave, obnove so bile deležne ceste na Novem svetu in v Groharjevem naselju, na podeželju pa so uredili odvodnavanje, sanirali poškodovane cestne odseke in plazove, tako denimo v KS Luša, med Ševljami in Bukovščico, kjer so obnavljali tudi štiri mostove, sanirali so tudi plaz na odseku stare vojaške ceste proti Nacetu, kjer je pri obnovi pomagala tudi država.

V Škofji Loki težko pričakujejo tudi začetek urejanja protipoplavnih ukrepov od Puštala do Suhe. Letošnjo jesen so predstavili projekt, kjer je dokumentacija pripravljena za pridobitev gradbenega dovoljenja, lastnikom zemljišč pa so predstavili tudi dinamiko odkupov. Mogoča je fazna gradnja, ljudje na območju Poljanske Sore, Sotočja in Sore

Rekonstrukcija Kidričeve ceste s kolesarsko stezo

Župana pobratenih mest Maasmechelen in Škofja Loka ob dvajseti obletnici pobratenja

V pripravi na izvedbo Škofjeloškega pasijona 2021 ob letošnjih pasijonskih dnevih dan odprtih vrat kapucinskega samostana

pa se bolj nagibajo k temu, da se gradnja izvede v enem zamahu.

V občini so mislili tudi na športnike, letos z ureditvijo nogometnega igrišča v Gorajtah, ki je dobilo umetno travo. V zdravstvenem domu pa nadaljujejo izvajanje kratkoročnih ukrepov za odpravo prostorske stiske, letos so pridobili novi ambulanti in rentgen, na novo pa tudi dva zdravnika družinske medicine.

Letos je Škofja Loka gostila dva pomembna mednarodna dogodka: spomladi mednarodni posvet Zagotavljanje e-storitvev za starejše, kjer so sodelovali udeleženci iz devetih držav, jeseni pa mednarodno srečanje županov na temo razvoja in izmenjave participatornih praks. Slednji je bil uvodni dogodek v dvehletnem projektu Evropa za državljane Mladi in starejši – aktivno staranje, kjer je Škofja Loka vodilni partner, sodelovalo pa je 15 držav. Sledilo bo še pet srečanj: v partnerskih mestih v Avstriji, na Madžarskem, v Albaniji in znova v Škofji Loki. Že tradicionalno je mednarodno sodelovanje s pobratenimi mesti. Letos ga je slovesno zaznamovalo praznovanje dvajsete obletnice podpisa listine o pobratenju z belgijskim mestom Maasmechelen. Tisočletno mesto pa v mednarodni prostor umešča tudi Škofjeloški pasijon, znamenita pasijonska procesija, ki jo po najstarejšem ohranjenem dramskem besedilu v slovenščini avtorja patra Romualda Marušiča (in njegovih režijskih knjigi) izpred skoraj treh stoletij vsakih šest let uprizorjajo na ulicah in trgih Škofje Loke. Na mednarodni sceni ga promovirajo prek pobratenih mest, združenja evropskih mest Douzelage, prek

združenja pasijonskih mest Europassion, letos pa so bili sprejeti še v združenje mediteranskih mest, ki jih družijo uprizorjanje tradicionalnih običajev, povezanih z velikim tednom in veliko nočjo.

Leta 2021 bo minilo natanko tristo let, odkar je bilo v škofjeloškem kapucinskem samostanu zapisano besedilo Škofjeloškega pasijona. Takrat bo tudi njegova ponovna uprizoritev. Ker je že zelo blizu, so se že začele priprave nanjo. Spomladi so imenovali strokovni odbor, pred poletjem tudi vodjo projekta Jakoba Vrhovca, jeseni režiserja Boruta Gartnerja, vmes so sprejeli tudi ustanovitveni akt Zavoda 973, ki se bo ukvarjal z organizacijo prireditev v občini, tudi s Škofjeloškim pasijonom. Ogradnje Škofjeloškega pasijona 2021 je torej postavljeno, priprave se začenejajo, saj želijo, da bi bil pasijon v jubilejnem letu in prvič pod Unescovo zaščito res nekaj posebnega.

Med opaznejšimi letošnjimi dogodki omenimo, da je propadajoči hotel Transturist dobil novega lastnika, ki je objekt že začel obnavljati. Za mlade, ki se učijo kovinarskih poklicev v Šolskem centru Škofja Loka, pa je pomembno odprtje učnega centra v podjetju LTH Castings, kjer se bodo vajenci in dijaki lahko praktično izobraževali za tehnične poklice.

Letos so v občini Škofja Loka zaznamovali več okroglih obletnic: 130 let je staro poklicno šolanje v Škofji Loki, 120 let je praznovala Loška zadruga, 100 let je od začetka gradnje Sokolskega doma v Škofji Loki, 10 let sedanjega Sokolskega doma, 90-letnico slavita loško smučanje in nogomet, 80 let je slavil Loški muzej, 70 let Glasbena šola Škofja Loka, Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka, Društvo upokojencev Škofja Loka in Lovska družina Škofja Loka, če omenimo le najstarejše.

Po letu dni gradnje so v Škofji Loki odprli novi Vrtec Kamnitnik.

Občina Železniki

Župan
Anton Luznar

Občina Železniki
Češnjica 48
Železniki

OBČINSKI SVETNIKI:

Matej Šubic, Tomaž Weiffenbach, Julijana Prevc, Aleš Bertancelj, Alenka Lotrič, Jurij Demšar, Primož Pintar in Božo Prezelj (SLS), Tomaž Demšar, Miran Šturm, Anita Gaser in Branka Krek Petrina (SDS), Franc Tušek in Janez Thaler (NSi), Zora Bonča in Jože Prezl (SD) ter Blaž Vrhunc (Levica)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Občinsko plaketo je prejela Marija Apohal, priznanji za življenjsko delo prostovoljcev Marija Plešec in Lojze Tolar, priznanja za aktivno delovanje društev pa Lovska družina Sorica, Rokometno društvo Alples Železniki, Športno društvo Dražgoše ter Kulturno in turistično društvo Zali Log.

V Železnikih so letos nadaljevali prenovo plavalnega bazena, zgradili novo cesto do naselja Na Kresu, uredili dodatne prostore vrtca in ob sofinanciranju države sanirali obsežen zemeljski plaz v Dražgošah.

Sanacija zemeljskega plazu v Dražgošah, ki je ogrožal šest hiš in lokalno cesto, je bila največja letošnja investicija v občini Železniki. Za skoraj 1,6 milijona evrov vredno sanacijo je okoljsko ministrstvo zagotovilo 1,3 milijona evrov, preostalo pa je prispevala občina, ki je sanacijo tudi vodila. Za stabilizacijo pobočja so predvideli štiri sidrane pilotne stene v skupni dolžini 259 metrov in ureditev odvodnjavanja.

Nadaljevali so urejanje dodatnih prostorov Vrtca Železniki v lani kupljenem sosednjem objektu. V nadstropju stavbe so izdelali igralnico, garderobe, sanitarije in kabinet, selitev v nove prostore pa je predvidena po novem letu. Prenovo, v katero so letos vložili 245 tisoč evrov, bodo končali prihodnje leto, ko bo stavba dobila še fasado, teraso in dvigalo ter urejeno zunanjo okolico. Nadaljevali so tudi prenovo plavalnega bazena. V okviru 215 tisoč evrov vredne investicije so že prenovili tuše in sanitarije, do konca januarja 2020 pa bodo preuredili še savne.

Do naselja Na Kresu so zgradili novo cesto mimo bazena, ki je olajšala dos-

top do tega območja, kjer v prihodnjih letih načrtujejo tudi dom starejših. Zgradili so sedemdeset metrov dolgo cesto, obnovili komunalno infrastrukturo, sanirali zamakanje bazena zaradi meteornih vod in uredili pešpot ob bazenu. Investicija je stala 175 tisoč evrov. Največja letošnja občinska investicija v ceste pa je približno dvesto tisoč evrov vredna rekonstrukcija dotrajane makadamske lokalne ceste Ojstri Vrh–Slеме–Zgornja Golica. Asfaltirali so tudi krajše odseke občinskih cest v skupni dolžini približno osemsto metrov. Direkcija RS za infrastrukturo je spomladi po več kot desetletju končala rekonstrukcijo regionalne ceste v Sorico, poleg tega je sanirala več nevarnih brežin ob državnih cestah.

V delu naselja Log je občina zgradila komunalno infrastrukturo, v kar je vložila 126 tisoč evrov. Na pokopališču v Dražgošah se je krajevna skupnost ob sofinanciranju Občine lotila gradnje poslovnega objekta, ki naj bi bil končan leta 2021. Gasilci PGD Selca so spomladi dočakali težko pričakovano selitev v novi gasilski dom, ki je jeseni dobil še novo fasado in asfaltirano okolico.

V začetku leta so se v Železnikih razveselili težko pričakovane odločbe o finančni podpori 34 milijonov evrov vrednega projekta poplavne varnosti, ki ga name-ravata sofinancirati država in EU. Začel se je tudi postopek pridobivanja zemljišč in soglasij, a je upravno sodišče jeseni na podlagi pritožbe občanke razveljavilo okoljevarstveno soglasje za prvo fazo protipoplavnih ukrepov in obvoznico, kar bo izvedbo znova zamaknilo.

Letošnje leto je bilo tudi leto številnih okroglih jubilejev, med katerimi sta bila najvišja 240-letnica šolstva v Selcih in 110 let organiziranega čebelarstva. Zvrstili so se tudi številni dogodki ob petdesetletnici Muzeja Železniki in štiridesetletnici muzejskega društva.

Nova povezovalna cesta do naselja Na Kresu

Občina Gorenja vas - Poljane

Največja letošnja pridobitev je tudi največja pridobitev v zgodovini občine – ob Osnovni šoli Ivana Tavčarja v Gorenji vasi so sredi novembra slovesno odprli nov športni kompleks, ki poleg sodobno opremljene dvorane obsega še nove zunanje športne in prometne ureditve ter novo kotlovnico.

Uresničevati so začeli tudi zahteven projekt urejanja poplavne varnosti v Poljanah. Z deli, ki bodo po pogodbi skupaj vredna slabe tri milijone evrov, so začeli na trasi nove dostopne ceste do cerkve svetega Martina. Na tem mestu bodo temeljito znižali obsežen plato, ki poplavni vodi preprečuje odtekanje in povzroča poplavljanje Poljan.

Do Javorij po novem vodi obnovljena cesta. Dela so bila zaradi zahtevnosti terena, kar je terjalo izjemno obsežno in drago izvedbo utrjevanja cestnega ustroja, ki na kritičnih odsekih sega več metrov v globino, vredna 1,7 milijona evrov. Za obnovo so na občini uspeli pridobiti tudi nepovratna sredstva ministrstva za okolje in prostor, in sicer lani dobrih šeststo tisoč evrov, letos pa še dobrih sedemsto tisoč evrov za sanacijo najzahtevnejšega območja plazov. Končuje se tudi energetska sanacija podružnične šole na Sovodnju. Do začetka šolskega leta so že v celoti izvedli sanacijo strehe, fasadnega ovoja in vgradili stavbno pohištvo, nato pa so nadaljevali celovito sanacijo kletnih zidov ter ter generalno prenavo vseh sanitarij, garderob in centralnega ogrevanja v vseh nadstropjih. V mansardi so uredili nov večnamenski prostor.

Maja je na dvorcu Visoko zaživela nova kavarna, s katero so dodatno obogatili ponudbo dvorca. Novembra sta kavarna in muzejski del dvorca zaradi nadaljevanja obnovitvenih del začasno zaprla svoja vrata za obiskovalce. Izvedli bodo obnovo dotrajane strehe dvorca, v notranjosti pa sočasno poteka trajna obnova manjkajočih tlakov talnih oblog in ogrevanja v glavnini preostalega pritličja.

Gorenjevaški zdravstveni dom pa postaja sodoben zdravstveni center priznanih strokovnjakov z vizijo nadaljnjega razvoja in ciljem promocije zdravega načina življenja. Z januarjem je začela delovati nova ambulanta za otroke in deloma odrasle, z avgustom se je razširil tudi pro-

gram zobozdravstva obstoječih ambulant za odrasle, kjer je bila zaposlena nova zobozdravnica. V začetku leta so pridobili tudi razširjeni delovni čas otroške ambulante. Za delo v Zdravstvenem domu Gorenja vas se je odločil še novi zdravnik družinske medicine dr. Marko Možina, ki je pripravil tudi poseben razvojni načrt družinske medicine v Gorenji vasi. V ta namen občina načrtuje ureditev novih, sodobno opremljenih ambulant družinske medicine v prostorih nekdanje lekarne, za kar je že v polnem teku priprava potrebne dokumentacije. Lekarna, zdaj ena najsodobnejših na Gorenjskem, pa se je aprila preselila v pritličje gorenjevaškega zdravstvenega doma.

Občina je v sodelovanju s Kulturnim društvom dr. Ivan Tavčar Poljane ter drugimi društvi in posamezniki v občini z več dogodki zaznamovala stoto obletnico prve objave zgodovinskega romana Ivana Tavčarja Visoška kronika. Dogodke so pripravili pod skupnim naslovom 100 let Visoške kronike – vest na prizkušnji. Enega od vrhuncev je predstavljala uprizoritev Visoške kronike v poljanskem narečju, osrednji dogodek pa je bila uprizoritev Visoške kronike v režiji Jerneja Lorencija junija na Visokem v izvedbi SNG Drama Ljubljana.

Župan
Milan Čadež

Občina
Gorenja vas - Poljane
Poljanska cesta 87
Gorenja vas

OBČINSKI SVETNIKI:

Anton Debeljak, Irena Tavčar, Ciril Alič, Stanko Bajt, Marija Guzelj, Žan Mahnič, Marija Prosen (SDS), Uroš Čadež, Polona Mlinar Biček, Martin Oblak (Barbara Radič in skupina volivcev), Janez Hrovat, Mirjana Možina, Stanislav Bizovičar (NSi), Peter Peternel, Zvonko Dolinar (SLS), Roman Kokalj (DeSUS) in Jurij Krvina (SD)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Plaketi občine so podelili Košarkarskemu klubu Gorenja vas in Podružnični šoli Lučine, priznanja občine so prejeli Jerneja Bonča, Ciril Istenič, Vinko Verčič in Steg Poljanska dolina 1, priznanje župana pa je prejel Rožle Reven.

Ob Osnovni šoli Ivana Tavčarja v Gorenji vasi so sredi novembra slovesno odprli novo športno dvorano.

Občina Žiri

Župan
Janez Žakelj

Občina Žiri
Loška cesta 1
Žiri

OBČINSKI SVETNIKI:

Matej Gregurovič, Vesna Kranjc, Drago Kramperšek, Ida Filipič Pečelin, Mitja Kozamernik in Maja Justin Jerman (Neodvisna lista za napredek Žirov), Ana Praznik, Mateja Velkavrh in Sašo Pečelin (Nsi), Andrej Poljanšek, Bernarda Lukančič in Peter Podobnik (SDS), Jože Petrovičič (DESUS), Martin Oblak (SLS) in Božidar Cankar (SD)

OBČINSKI NAGRAJENCI:

Priznanje občine sta prejela Primož Erznožnik za doprinos k pestremu kulturnemu življenju v občini in Judo klub Žiri ob šestdesetletnici delovanja.

Novembra so župan Janez Žakelj, ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek in v. d. direktorice DRSI Monika Pintar Mesarič slovesno odprli novo krožišče

Letošnje leto so v Žireh močno zaznamovale tudi naložbe v prometno infrastrukturo. Med drugim so v začetku novembra slovesno predali namenu novo krožišče, ki je del večjega projekta izgradnje obvoznice proti Logatcu in v industrijsko cono.

Ob odprtju krožišča so se veselili še drugih infrastrukturnih projektov na cestnem omrežju v zadnjem obdobju – obnovljene ceste s pločniki in nove ceste razsvetljave na Selu, mostu čez potok Zabrežnik ter rekonstruirane in razširjene ceste proti Logatcu.

Ob žirovski osnovni šoli hitro napreduje gradnja nove športne dvorane z navezovalnim delom na šolo, v katerem bodo uredili po dve učilnici in vrtčevski igralnici ter novo kuhinjo in jedilnico. Zasebni investitor pa je v prvi polovici leta predstavil idejno zasnovo novega doma za starejše in medgeneracijskega centra. Delovanje Medgeneracijskega središča Žiri bo obsegalo tako programe institucionalne oskrbe kot tudi neinstitucionalne oblike pomoči starostnikom. Oktobra so odprli nov Nordijski center Poclain, enega najsoodobnejših nordijskih centrov za vadbo smučarskih skokov slovenske osnovnošolske mladine. Nordijski center je opremljen s sodobno tirno vzpenjačo in novimi plastificiranimi skakalnicami, kar mladim športnikom omogoča treninge vse leto. Novembra so v Žireh predstavili projekt krožnega gospodarstva Lesni feniks. Glavna cilja projekta, ki ga izvajajo pod

sloganom Novo življenje lesa, sta izvedba pilotnega projekta uporabe lesnih ostankov in odsluženega lesa za nastanek novih izdelkov ter ozaveščanje lokalnega prebivalstva. Kot partnerji so se pri projektu povezali Občina Žiri, Šolski center Škofja Loka in podjetje M Sora, poleg njih pa še škofjeloška zadruga Lokatur in Razvojnna agencija Sora.

V začetku leta so na pročelju rojstne hiše Franca Mlakarja, ki je januarja 1919 padel v bojih za severno mejo, ob obletnici njegove smrti odkrili spominsko ploščo, v muzeju pa so odprli razstavo o Žirovcih, boricah za severno mejo. Iz Žirov je v bojih sodelovalo 42 mož. Z odkritjem spominske plošče na njegovi hiši v Žireh so se v septembru poklonili spominu na ljubiteljskega slikarja Ivana Gluhododova, na pročelju Ambasade pa so oktobra odkrili spominsko ploščo Lojzetu Gostiši, enemu najvidnejših slovenskih umetnostnih zgodovinarjev svoje generacije. Na permsko-triasni meji v Jarčji dolini pa po novem na geološki zapis velikega izumiranja pred 252 milijoni let opozarja nova informacijska tabla.

Prvomajske praznike so v Žireh tudi letos zaznamovali Slovenski klekljarski dnevi, ki so jih v klekljarskem društvu Cvetke Žiri pripravili že trinajsto leto. Rdečo nit letošnjih razstav so predstavljale okrogle čipke. Po lanski uspešni izvedbi prireditve Živimo Žiri so žirovska društva letos znova združila moči in v sodelovanju z občino drugič pripravila prireditev, ki so jo tokrat še razširili, saj so jo povezali z Žirovsko nočjo in Žirovskim kolesarskim krogom. Središče kraja so za dva dni zaprli za ves promet in ga tako spremenili v prostor druženja vseh generacij. Z vrsto dogodkov pa so člani Prostovoljnega gasilskega društva Žiri konec avgusta zaznamovali 130. obletnico ustanovitve Prostovoljne požarne brambe v Žireh, z odkritjem spominske plošče so se spomnili tudi prve gasilske šole v Sloveniji, ki so jo osnovali prav v Žireh.

Jože Košnjek

Ko so Slovenci postali manjšina

Pred stotimi leti je pariška mirovna konferenca na novo uredila Evropo, pogodba iz pariškega predmestja St. Germain pa je določila meje nove Republike Avstrije. Južno, ki je razdelila dotlej enovito naseljeno območje Slovencev, je določil plebiscit. Slovenci v Avstriji so po njej postali manjšina.

Senžermenska zgodba je bila za koroške Slovence dejansko uresničena oktobra leta 1920, ko je na plebiscitu, ki je bil določen v St. Germainu, večina prebivalcev vzhodnega dela južne Koroške glasovala za življenje v Republiki Avstriji in zato plebiscitnega glasovanja v osrednjem delu Koroške, v coni B, z izjemo Celovca in okolice, ki je bil že vnaprej dodeljen Avstriji, sploh ni bilo. Dotlej enotno avtohtono naseljeno območje Slovencev je bilo razdeljeno. Slovenci so v novi avstrijski republiki postali manjšina in v tem položaju ostali do danes.

Zakaj so Korošci, v precejšnji meri tudi slovensko govoreči, usodnega oktobra leta 1920 glasovali tako, kot so, je drugo vprašanje. Avstrijski arhivi so glede plebiscita še zaprti. Zato lahko le ugibamo, ali je bila jugoslovanska diplomacija leta 1919 v Parizu dovolj spretna in enotna, da bi ubranila Koroško. Razna pričevanja kažejo, da ni bila. Ali je bil čas za izvedbo plebiscita pravi? Ali so na trenutke groba dejanja jugoslovanskih vojakov na osvojenem delu Koroške do Celovca, strah pred pravoslavno vero in močna protijugoslovanska propaganda z velikimi obljubami o enakopravnosti in spoštovanju v novi državi nagnila naklonjenost ljudi na avstrijsko stran? Tudi na ta vprašanja bo prihodnost zanesljivo našla odgovore.

Pogodba je še aktualna

Tako pravi znani celovski odvetnik, koroški Slovenec mag. Rudi Vouk, ki si na prsi lahko pripne marsikatero kolajno, da je na sodiščih, tudi na ustavnem na Dunaju, dosegal v zakonih zapisane pravice Slovencev na Koroškem.

»Po drugi svetovni vojni, predvsem pa po letu 1955, ko je bila sprejeta Avstrijska državna pogodba, v kateri člen 7 bolj natančno določa pravice slovenske manjšine, se je na pogodbo iz St. Germaina neupravičeno pozabilo, še posebno na tisti člen, ki govori o obveznem sorazmernem, glede na število slovensko govorečih, državnem financiranju njihove vzgojne, izobraževalne in kulturne dejavnosti. Takrat je bilo v nekaterih delih Koroške tudi do devetdeset odstotkov slovensko govorečega prebivalstva in bi morala biti temu primerna tudi višina državne pomoči. Žal se to ni zgodilo – ne takrat in niti danes. Zato bi morali Avstrijo tudi iz Ljubljane opozoriti na to določilo senžermenske pogodbe,« pravi mag. Rudi Vouk. »Podpore avstrijske države slovenski manjšini se namreč od leta 1995 naprej niso povišale in so tudi zaradi tega v težave v

nekaterih naših ustanovah, na primer pri časopisu Novice in v Slovenski glasbeni šoli, ki je bila prisiljena zaradi zagotovitve obstoja prepoloviti število šolarjev. Ker je senžermenska pogodba pravni akt, bi lahko ta njen del izterjali, vendar tega ni nihče poskušal zaradi bojazni, da bi se zaradi morebitne izgubljene tožbe znašel v še težjem položaju.«

Letak, ki je Korošice in Korošce vabil, naj glasujejo za Jugoslavijo

Zahteva po preštevanju Slovencev

Republika Avstrija se, tako prva po prvi svetovni vojni in druga po državni pogodbi, zna otresti obveznosti mednarodnih pogodb in svojih zakonov, ki zadevajo slovensko manjšino. To drži tako za St. Germain kot za kasnejšo Avstrijsko državno pogodbo, čeprav v primeru svoje manjšine na Južnem Tirolskem dobre ve, katere pravice pritičejo manjšinam.

»V dvajsetih letih preteklega stoletja, po pogodbi iz St. Germaina, so se predstavniki Slovencev začeli pogajati z oblastmi o kulturni avtonomiji. Vendar se je zapletlo, ko je večinska nemška stran zahtevala tako imenovani 'slovenski narodni kataster', ko naj bi posamezniki zapisali, da so Slovenci, in bi le zanje veljala kulturna avtonomija. Nekateri iz slovenskih vrst so na to celo pristali, vendar se je izkazalo, da je šlo na nemški strani za navidezna pogajanja, saj je ta stran takrat že natančno vedela, koliko je Slovencev. Te sezname je po letu 1933 uporabila avstrijska nacistična oblast za pritiske nad Slovenci, med vojno pa za izseljevanje slovenskih družin,« pravi mag. Rudi Vouk. »Pritožbe na takratno Zvezo narodov niso zalegle. Izigravanje in germanizacija sta se nadaljevala v slogu izjave vodilnih nemških politikov, da je 'treba deželo Koroško germanizirati v roku ene generacije'.«

Odločilno stoletje preživetja

Odvetnik Vouk je človek neposredne besede, brez dlake na jeziku, zlasti kadar gre za temeljna vprašanja delovanja in obstoja slovenske manjšine na Koroškem.

»Narodnostno ozračje na Koroškem se je res izboljšalo, to pa je tudi vse. Govorjenje o tem je lahko tudi zavajajoče. Lahko je tudi izgovor, da ni treba narediti nič več. To se ne sme zgo-

Nemška stran je pred plebiscitom tudi v slovenščini nagovarjala Korošce.

Mag. Rudi Vouk, odvetnik in član iniciative SKUP, Skupine za slovenski konsenz za ustavnopravne pravice / Foto: Jože Košnjek

di, saj so naše pravice uresničene le na področju srednjega šolstva, slovenščina pa še vedno ni jezik, ki bi bil v šolskem sistemu prisoten od vrta in ljudskih šol do novih srednjih šol. Samo v štirih letih se slovenščine ne moreš naučiti, če je ne govoriš doma. Tako je pogosto trud dvojezičnih učiteljev odveč. Tudi pravila, kje in na kakšen način se sme slovenščina uporabljati v javnem življenju, niso jasna. Marsikdo odneha zaradi strahu, da ga bodo imeli za sitneža. Manjka slovenskih obrazcev in podobno. Tudi po najbolj restriktivnih sodbah avstrijskega ustavnega sodišča bi morali stati na Koroškem še sto dodatnih dvojezičnih napisov,« je za Gorenjski glas povedal mag. Rudi Vouk, ki je član iniciative SKUP, ki je kratica za Slovenski konsenz za ustavnopravne pravice. Skupina je prepričana, da večina pravic slovenske manjšine na Koroškem ni uresničenih in da bi morali doseči Slovenci kljub pluralnosti glede tega vsaj minimalni konsenz. Tega je bilo po mnenju mag. Vouka v časih, ko so bili Slovenci še bolj bojeviti na ideoloških bregovih, v ključnih problemih več.

»Če konsenza ne bo, potem lahko nehamo obstajati kot politična skupnost z narodno zavestjo, ampak lahko nadaljujemo le še kot folklorna skupina. Naše tri krovne predstavniške organizacije imajo status društva in niso nič več kot kakšno pevsko ali filatelistično društvo. Žal Avstrija, ki je sicer znana po javnopravnem organiziranju različnih dejavnosti v zbornicah in društvih in jim tudi finančno pomaga, tega javnopravnega statusa slovenskim krovnim organizacijam ni pripravljena priznati. Ker smo organizacijsko razdrobljeni, nas lažje izigrava, kolikor hoče. Prihodnje stoletje bo odločilno za obstoj slovenske manjšine, njene kulture in jezika na Koroškem. Leta 1920 je živelo na Koroškem 65 tisoč Slovencev, danes pa nas je po uradnih podatkih le še 13 tisoč. Številke povedo vse.«

Mateja Rant

Danica Zavrl Žlebir

Volili smo evropske poslance

Maja letos je vsa Evropa volila poslance v Evropski parlament. V Sloveniji smo med 103 kandidati iz 14 strankarskih in nestrankarskih list izvolili osem poslank in poslancev. Dve poslanki, Irena Joveva (LMS) in Ljudmila Novak (NSi), prihajata z Gorenjskega.

V Evropski parlament voli okoli 370 milijonov volivk in volivcev v 28 državah Evropske unije. Voli se 751 poslancev, ki zastopajo več kot petsto milijonov državljanov EU. Slovenija, ki je članica Evropske unije od leta 2004, je tisto leto tudi prvič volila, takrat še sedem poslancev, zdaj jih volimo osem. Letos so volitve potekale maja v vseh državah članicah Evropske unije. Volilna udeležba je bila od 50- do 59-odstotna, največ volivcev je volilo v Belgiji, kar 89 odstotkov, v Luxemburgu in na Malti, najmanj pa na Slovaškem, slabih 23 odstotkov. Zmagovalka tokratnih evropskih volitev je bila znova Evropska ljudska stranka, ki je v Evropskem parlamentu pridobila 179 sedežev, S&D imajo 150 sedežev, ALDE 107 sedežev,

Zeleni 70 sedežev, nacionalistične in populistične stranke pa 114 sedežev. Vodilni stranki sta v primerjavi s prejšnjimi volitvami dobili manj glasov, vzpeli pa so se liberalci, zeleni in skrajna desnica.

Med državami z najslabšo volilno udeležbo je tudi Slovenija. Letos je bila ta sicer nekaj boljša kot pred petimi leti, ko je volila zgolj četrtnina volivcev, tokrat je bila udeležba nad 28 odstotki. Gorenjci smo se na volitvah odrezali nad državnim povprečjem, volilo je več kot trideset odstotkov volilnih upravičencev, med volilnimi enotami z najvišjo udeležbo pa znova izstopa volilna enota Škofja Loka z več kot 35 odstotki volivcev. Letos smo izbirali iz nabora 103 kandidatov na 14 listah,

Izvoljeni evropski poslanci iz Slovenije / Foto: Gorazd Kavčič

Irena Joveva / Foto: Gorazd Kavčič

ki so jih sestavile parlamentarne in zunajparlamentarne stranke in eno gibanje. Najboljši rezultat je v Sloveniji dosegla lista strank SDS in SLS (26 odstotkov glasov) in je dobila tri poslanske mandate.

Uravnoteženi v vseh pogledih

Izvoljeni so bili trije dosednji evroposlanci: Milan Zver, Romana Tomc (oba SDS) in Franc Bogovič (SLS). Druga po rezultatu je stranka SD z 19 odstotki glasov in dvema mandatom. Poslanka je ponovno postala Tanja Fajon, drugi mandat pa si je pridobil Milan Brglez. S 15 odstotki glasov in prav tako dvema sedežema v Evropskem parlamentu je sledila stranka LMŠ. Poslanca sta Irena Joveva in Klemen Grošelj. Z 11 odstotki je osmi mandat pripadal stranki NSi, poslanka je Ljudmila Novak. Na Gorenjskem sicer po porazdeljenih glasovih volivcev vrstni red ni bil enak kot v državi. Tudi na Gorenjskem so volivci največ glasov namenili skupni listi strank SDS in SLS (26 odstotkov), na drugem mestu pa LMŠ (20 odstotkov). SD je na Gorenjskem dobila 14 odstotkov glasov. Tako je bilo v večini volilnih enot na Gorenjskem, le v jeseniški in kamniški so bili volivci najbolj naklonjeni LMŠ. Zanimivo je, da je osmerica izvoljenih poslancev uravnotežena v vseh pogledih: enako je število moških in žensk, enako je število levo in desno orientiranih, po štirje so dosednji poslanci Evropskega parlamenta in štirje novinci, če med zadnje šteje mo tudi Ljudmilo Novak, ki pa že ima »kilometrino« v Evropskem parlamentu, saj je bila v njem v prvem slovenskem mandatu, od leta 2004 do 2009. Z dvema poslankama je v EU zastopana je tudi Gorenjska: Irena Joveva je doma z Jesenic, Ljudmila Novak pa z roba Gorenjske, iz Moravč.

Dolgo sestavljanje Evropske komisije

Volitvam in konstituciji Evropskega parlamenta je sledilo dolgotrajno sestavljanje Evropske komisije, ki se je končalo šele pred koncem novembra. Zapletlo se je namreč pri madžarskem, romunskem in francoskem kandidatu, težave pa je povzročila tudi Velika Britanija z napovedanim brexitom, ki je najavila, da svojega komisarjskega kandidata ne bo imenovala. Ukvarjali so se namreč tudi z odprtim vprašanjem zagotovitve ustreznega pravnega okvira za potrditev 27

Ljudmila Novak / Foto: Gorazd Kavčič

komisarjev, čeprav bo Velika Britanija članica EU vsaj še do 31. januarja, ko poteče še eden v nizu podaljšanih rokov za brexit. Evropsko komisijo sicer vodi Ursula von der Leyen, nekdanja nemška zvezna ministrica za obrambo. Iz Slovenije pa je evropski komisar Janez Lenarčič, ki bo vodil resor za krizno upravljanje.

Evropski komisar iz Slovenije Janez Lenarčič / Foto: Gorazd Kavčič

Še tretjič preložili brexit

Za ključni datum v odnosih med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom je letos veljal 31. oktober, ko naj bi po že dveh preložitvah Združeno kraljestvo izstopilo iz unije. A čeprav je bilo videti, da gre le še za vprašanje, ali bodo izstopili z dogovorom z EU ali brez njega, je konec oktobra EU tudi uradno potrdila prožno preložitve brexita do 31. januarja prihodnje leto. Prožna preložitve pomeni, da lahko Združeno kraljestvo v primeru, da britanski parlament ločitveni sporazum potrdi prej, izstopi tudi pred 31. januarjem. A glede na to, da so v Veliki Britaniji po preložitvi brexita izvedli še predčasne parlamentarne volitve, izstop tudi 31. januarja najbrž ni ravno verjeten oziroma izvedljiv. Seveda pa je bila tudi v predvolilnih soočenjih osrednja tema prav brexit.

Miha Naglič

Protesti, neustavljiva Kitajska, negotova prihodnost

To besedilo ne prinaša pregleda vsega, kar se je v svetu pomembnega zgodilo v letu 2019. Ozrimo se raje na nekaj izbranih zadev: na množične proteste po vsem svetu, na neustavljivi vzpon Kitajske in na svet v celoti. Za zadnjega je značilno, da se prav zdaj preureja in da niti slučajno ne vemo, kakšen bo tja do leta 2050 ...

Protesti po vsem svetu

Ena najbolj vidnih značilnosti svetovnega dogajanja v letu 2019 je neverjetno veliko množičnih protestov. Imajo vsi ti protesti kaj skupnega? Vsak je sicer zgodba zase. Skupno pa jim je to, da izbruhnejo tako rekoč nenadoma in skoraj spontano. Povzročijo jih neki konkretni ukrep oblasti, na katerega se množice »spontano« odzovejo. Denimo: zvišanje cen goriva, javnega prevoza in življenjskih stroškov ali pa znižanje plač in pokojnin ljudem, ki morajo hkrati gledati, kako so elite v isti državi brezsravno vpletene v korupcijo in uživanje poseb-

nih privilegijev. Le nekateri protesti so politične narave, povezani z domnevniimi volilnimi prevarami ali državno represijo. V dvajsetem stoletju smo bili navajeni, da za protesti stojijo politične stranke, sindikati ali neke druge organizirane skupine. Zdaj pa, kot rečeno, protesti izbruhnejo spontano oziroma kot odziv na neki konkretni izziv. Tehnologija njihovega »sklicevanja« in širjenja je nadvse sodobna, poslučujejo se novih možnosti, ki jih nudijo informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). Protestniki se dogovarjajo in spodbujajo zlasti prek družbenih omrežij (ang. social networks). Nezadovoljstvo ljudi mora torej

obstajati že od prej, potrebuje le še primerno netivo, potem pa eksplodira. Značilno je tudi, da se protesti nadaljujejo ali celo stopnjujejo, čeprav so oblasti zadevni zakon oziroma ukrep, ki je bil kriv zanje, medtem že preklicale.

Oglejmo si dvanajst najbolj značilnih protestov. Zanima nas zlasti tisto, kar jih je povzročilo. 1. Francija: Najdaljši staž imajo protesti rumenih jopičev v Franciji. Ti so izbruhnili že v soboto, 17. novembra 2018, potem pa so se zgodili vsako soboto od takrat. Protestirajo nezadovoljni državljani v rumenih telovnikih z odsevnimi trakovi. Sprva sta jih podžgala zvišanje cen goriva in rast življenjskih stroškov, potem so postali protestni ritual, ki še traja. 2. Hongkong: Protesti v Hongkongu so se začeli junija 2019 zaradi predloga zakona, ki bi omogočil izročanje domnevnih storilcev hujših kaznivih dejanj Kitajski. Silovitost hongkonških protestov ne jenja, ampak se celo povečuje. 3. Čile: Začelo se je oktobra, povod za proteste je bilo povišanje cen vozovnic javnega prometa, dejanski razlog pa je bila vse večja družbena neenakost in visoki življenjski stroški, nizke plače in pokojnine ter represija vlade. Čile je ena najbogatejših držav Latinske Amerike, hkrati pa država z najvišjo stopnjo neenakosti med bogatimi in revnimi. 4. Bolivija: Proteste so sprožile domnevne volilne prevare predsednika Eva Moralesa. 5. Ekvador: Odprava subvencij na pogonsko gorivo. 6. Venezuela: Država je totalno na psu. 7. Katalonija: Državlanski upor poganja

Foto: Wikipedija

Protesti rumenih jopičev (»gilets jaunes«) v Parizu so se začeli že 17. novembra 2018 in še trajajo.

Tudi množični protesti v Čilu, ki so izbruhnili oktobra 2019, še trajajo. Na sliki množica na Plaza Baquedano, osrednjem trgu glavnega mesta Santiago. / Foto: Wikipedija

boj za samostojnost in neodvisnost. 8. PALESTINA: Boj Palestincev za svojo zemljo in državo. 9. Libanon: Obdavčitve storitev WhatsAppa in stanje splošne prezadolženosti. 10. Irak: Dostop do pitne vode in korupcija. 11. Pakistan: Domnevne volilne prevare in vpletenost vojske. 12. Planetarni podnebni protest: Na katerem planetu bomo živeli, če tega uničimo? Septembrskih protestov se je udeležilo rekordnih 7,6 milijona ljudi v 185 državah sveta. Njihova ikona je švedska najstniška podnebna aktivistka Greta Thunberg. (Vir: MMC RTV SLO)

Neustavljiva Kitajska

Ljudska republika Kitajska je 1. oktobra proslavila svojo sedemdesetletnico. Je dedinja mnogo starejše Kitajske, njen predsednik Ši Džinping pa napoveduje, da bo leta 2049, ob svoji stoletnici, Kitajska v vseh glavnih ozirih prva na svetu ... Aktualni kitajski fenomen je v tem, da je Kitajska še vedno komunistična, hkrati pa globalna kapitalistična velesila. Trenutno poteka glavna fronta znotraj kapitalizma, v merjenju moči med ZDA in Kitajsko, za zdaj le kot trgovinska in carinska vojna. Kako se bo končala, je nemogoče napovedati. Denimo, da je ta nenavadna, a učinkovita sinteza komunizma in kapitalizma glavna posebnost današnje Kitajske. Tu pa naštejmo še dvajset kitajskih manj

pomembnih, a res posebnih posebnosti. »1. Kitajska vlada je prepovedala reinkarnacijo (ponovno rojstvo). Iz političnih razlogov, kakopak. 2. Amnesty International poroča, da na Kitajskem letno usmrtijo tisoče ljudi – več, kot v ostalih državah sveta skupaj. 3. Kitajska družba ima težave z ravnovesjem spolov: na 100 deklic se rodi 120 fantkov, v nekaterih delih države je razmerje celo 100 : 150. 4. Vsako leto se rodi skoraj milijon otrok s prirojenimi napakami. 5. Onesnaženje zraka, ki ga povzročata

kitajska industrija in promet, sega preko Tihega oceana vse do ZDA. 6. Vse uvožene kozmetične izdelke testirajo na živalih, da potrdijo njihovo varnost. Na Kitajskem proizvedenih izdelkov ne testirajo. 7. Na Kitajskem lahko študirate 'tehnologijo modrcov'. 8. Kitajska je država z najmočnejšo cenzuro. Cenzurirali so celo uporabo besede cenzura. 9. Lastniki hišnih ljubljencev na Kitajskem svojim kosmatincem radi barvajo kožuh, da spominjajo na divje živali, denimo tigre in pande. 10. Kitajci pojedjo do 4 milijone mačk na leto. Protesti borcev za pravice živali tej kulinarični tradiciji ne pridejo do živega. 11. Kitajci so Američanom nekoč ponudili, da jim pošljejo deset milijonov žensk, kar naj bi pomagalo pri rasti populacije. 12. Izurili so deset tisoč golobov pismoš, ki naj bi poskrbeli za komunikacijo v primeru izpada druge infrastrukture. 13. Tamkajšnji urad za medije je leta 2014 prepovedal vsakršne besedne igre v javnih občilih in v oglaševanju. 14. Vsako leto posekajo štiri milijone dreves, da zadostijo potrebi po jedilnih palčkah za enkratno uporabo. 15. Neporočenim ženskam, starejšim od 27 let, uradno pravijo 'ženski ostanek'. Nekaterne ženske se sicer upirajo močnim pritiskom k poroki in iz protesta ostanejo samske. 16. Ameriški znanstveniki povezujejo onesnaženje iz azijskih držav z vse bolj katastrofalnimi zimami v ZDA. 17. Kitajski vojaki morajo imeti zapičeno buciko v ovratniku uniforme, da slučajno ne bi spalili na straži.

Ena plat kitajskega protislovja: LR Kitajsko še vedno vodi vsemogočna Komunistična partija Kitajske. Slika je z njenega 18. kongresa leta 2012. / Foto: Wikipedija

Druga plat kitajskega protislovja je njen brutalni kapitalizem. Na sliki večerna podoba Šanghaja, ki je finančna prestolnica države. / Foto: Wikipedija

18. Podorne jame so velik problem kitajskih mest, kjer vsako leto umre veliko ljudi, ki jim zmanjka tal pod nogami. 19. Mlade ženske pred poroko se vse pogosteje odločajo za rekonstrukcijo deviške kožice pred poroko, da bi bile device na poročno noč. 20. Vsako leto samo na največjem festivalu pasjega mesa zakoljejo in pojedjo okoli deset tisoč psov.«

Gornje posebnosti sem našel na enem od spletnih virov. So pa še druge, ki jih ta seznam ne navaja. Na primer državni terorizem, s katerim Kitajci pokoravajo narode, ki bi radi živeli po svoje. Tako so že pred časom pokorili Tibetance, zdaj pa so se spravili nad muslimanske Ujgure v severozahodni pokrajini Sinkiang. Pri tem uporabljajo klasične in preizkušene metode, kakršni sta prevzgojna taborišča in kulturni genocid. Te pa so tem bolj učinkovite, ker so podprte s sredstvi, ki omogočajo nastajanje prave »digitalne diktature«. Primer: država ima v e-datotekah fotografije vseh državljanov. Hkrati pa je uvedla tehnologijo, ki na posnetkih javnih kamer omogoča prepoznavanje oseb. Od tu do totalnega nadzora pa je samo še korak. Digitalna diktatura je za zadaj omejena na Kitajsko. Ta jo hoče najprej razširiti na ozemlja, ki jih ima za svoja. Na Tajvan in Hongkong, ki ju obravnava po načelu »ena država, dva sistema«. Sicer pa je samo še vprašanje časa, kdaj bodo to metodo začeli izvažati v tretje države z avtokratskimi režimi – podobno kot vse druge kitajske izdelke.

Svet, ki odhaja

Kaj pa se dogaja v svetu kot celoti? Na to vprašanje nam odgovori dr. Božo Cerar (roj. 1949), ugledni slovenski pravnik in diplomat. Za svet, v katerem smo živeli po drugi svetovni vojni, uporablja oznako »na pravih temelječi mednarodni sistem« (ang. rules-based international system). Imenujejo ga tudi liberalni mednarodni red, demokratični svetovni red ali globalni red pod ameriškim vodstvom. Poznavalci menijo, da se ta red poslavlja. Kaj mu bo sledilo? »Na pravih temelječi mednarodni sistem so po drugi svetovni vojni vzpostavile ZDA ob pomoči njihovih demokratičnih zaveznic. Pravila urejajo odnose med državami in se nanašajo na globalno varnost, gospodarstvo in upravljanje. Primarne attribute tega sistema, ki naj bi v mednarodni skupnosti uveljavil demokratične pridobitve znotraj njegovih ustanoviteljic, predstavljajo: 1. pravila, ki naj bi zagotavljala predvidljivo in miroljubno sodelovanje med državami. Odražajo liberalna demokratična načela in vrednote, kot so spoštovanje državne suverenosti, omejevanje uporabe sile, svobodni pretok kapitala in blaga, spoštovanje individualnih pravic in svoboščin, vladavina prava in demokracija; 2. telesa, ki naj bi skrbelo za uveljavljanje omenjenih pravil (OZN, Svetovna banka, Svetovna trgovinska organizacija, Nato itd.); 3. izredno pomembna vloga demokratičnih držav z ZDA na čelu v njegovi uveljavitvi. Ne

gre za popoln sistem (globalna ekonomska, finančna kriza, primeri politične disfunkcije itd.), vendar v primerjavi z drugimi je bil najbolj uspešen (manj vojn in vojnih žrtev, gospodarski napredek, dvig življenjskega standarda, povečanje števila demokratičnih držav itd.).«

Katere so tiste sile, ki ta red ogrožajo? »Sistem je ogrožen od zunaj in znotraj. Spodkopava ga revanšistična Rusija. Omeniti velja njen vpad v Gruzijo in Ukrajino. Prvič po koncu druge svetovne vojne so se meje spreminjale s silo. Problematičen je njen odnos do sosedov oziroma prizadevanje po vplivnem območju ter njena podpora avtokratskim režimom in mešanje v demokratične volitve v drugih državah. Doma jih ne dopušča. Ravno je sprejela zakon, po katerem lahko rusko prebivalstvo enostavno odklopi od svetovnega interneta. Nasprotuje mu vzpenjajoča se Kitajska, čeprav je med tistimi, ki so od njega največ profitirali. Kot alternativo (demokratičnemu kapitalizmu) vneto zagovarja avtoritarni državni kapitalizem in monopolno vlogo komunistične partije. Je proti demokraciji, človekovim pravicam in pravicam manjšin. Muslimanske Ujgure v Sinkiangu trpa v prevzgojna taborišča in nad njimi izvaja kulturni genocid. Svojih globalnih ambicij ne skriva. Predsednik Ši je leta 2017 na par-

Simbolna podoba sveta, ki je bil urejen po ameriški podobi: astronaut Buzz Aldrin iz odprave Apollo 11 salutira ameriški zastavi na Luni 20. julija 1969. / Foto: Wikipedija

Simbolna predstavnica sveta, ki prihaja: švedska najstnica in okoljska protestnica Greta Thunberg, roj. 2003 / Foto: Wikipedija

Ujgurski dečki v kitajski provinci Sinkiang. Kaj jih čaka v svetu, ki prihaja? Bodo še Ujguri ali le Kitajci ujgurskega porekla? / Foto: Wikipedija

tijem kongresu napovedal, da bo Kitajska do leta 2049 svetovni vodja. Njena ekonomska rast (tudi s kršitvijo liberalnih ekonomskih norm) se prelija v vojaško, kar je vidno v napenjanju mišic v Južnokitajskem morju. Veča se število njenih vojaških oporišč na tujem. Politični in ekonomski vpliv širi prek Pobude pasu in ceste (Belt and Road Initiative). Eno od ključnih vprašanj je, kako k projektu – stabilnemu, za vse koristnemu mednarodnemu sistemu – pritegniti avtokratske države, kot sta Kitajska in Rusija. Pri nekaterih vprašanjih popuščanja ne bi smelo biti, pri drugih je sodelovanje vsakakor možno in dobrodošlo. Tu so še malopridne države, ki bi se rade dokopale do orožja za množično uničevanje. Ne gre sicer za ogrožanje temeljev sistema, ni pa to nezamisljiva grožnja. Iran tako podpira mednarodni terorizem in ogroža države v regiji. Severna Koreja je podpisala sporazum o neširjenju nuklearnega orožja (NPT), potem pa ga kršila in na koncu iz njega izstopila. Razvija nuklearno orožje in balistične izstrelke, grozi sosedom ter grobo krati človekove pravice lastnega prebivalstva. Ne kaže pozabiti tudi na nedržavne akterje in nasilne ekstremistične organizacije, kot so Al Kaida, Islamska država itd.« Cerar poudarja, da red, ki so ga vzpostavile, ogrožajo tudi Trumpove ZDA, ki se očitno »umikajo od vodilne vloge v svetu in vloge poroka sistema«. O tem redu pa vse bolj dvomijo tudi mnogi Evropejci. »Tisti, ki jih je prizadela globalizacija, nasprotujejo ekonomski odprtosti.

Drugi so proti prostemu gibanju ljudi, saj se čutijo ogroženi ob množici beguncev in migrantov. Ker na to legitimno zaskrbljenost ni bilo pravega odgovora, je vse več nasprotnikov odprtega tržnega demokratičnega gospodarstva. Iz takšnih ali drugačnih razlogov tako v ZDA kot Evropi (tudi pri nas) prihaja do nazadovanja demokracije.« (Vir: Božo Cerar, Sedanjemu mednarodnemu redu ne bo nujno sledilo nekaj boljšega, Sobotna priloga Dela, 16. november 2019)

Svet, ki prihaja

Odlično razlago tega, kar se nam dogaja, ima tudi znameniti judovski zgodovinar Yuval Noah Harari. »Človeštvo je sredi sprememb, kakršnih še ni doživelo – vse naše stare zgodbe se sesedajo, nove zgodbe, ki bi jih zamenjala, pa še ni. Kako lahko sebe in svoje otroke pripravimo na svet, v katerem se dogajajo najkorenitejše spremembe v zgodovini in ki je ovit v radikalne negotovosti? Danes rojeni otroci bodo leta 2050 stari dobrih trideset let. Če bo vse po sreči, bodo živi tudi še leta 2100 in bodo morda celo aktivni prebivalci 22. stoletja. Česa bi jih morali naučiti, da bodo znali preživeti in dobro živeti leta 2050 ali v 22. stoletju? Katere spretnosti bodo potrebovali, da bodo dobili službo, razumeli dogajanje okoli sebe in znali krmariti po blodnjaku življenja? Odgovorov na ta vprašanja ne poznamo, saj nihče ne ve, kakšen bo svet leta 2050, kaj šele leta 2100. Prihodnosti seveda nikoli nismo znali točno napove-

dovati. Toda zdaj je to še težje kot kdaj prej; ko nam bosta tehnika in tehnologija omogočili inženiring telesa, možganov in uma, ne bo več nobene gotovosti niti v zvezi s tem, kar se je prej zdelo trdno in večno. Pred tisoč leti je bila za ljudi prihodnost v marsičem neznanka, pa so bili kljub temu prepričani, da se osnovne značilnosti človeške družbe ne bodo spremenile. Tisti, ki so leta 1019 živeli na Kitajskem, so vedeli, da bi cesarstvo dinastije Song do leta 1050 lahko propadlo, da bi Kitajci lahko napadli s severa in da bi epidemije lahko pobile milijone ljudi. Vendar jim je bilo jasno, da se bo tudi leta 1050 večina ljudi preživljala s kmetovanjem in tkanjem, da bodo vladarji v vojsko in birokratski aparat še vedno novačili ljudi, da bodo moški še vedno vladali nad ženskami, da bo pričakovana življenjska doba še vedno okoli štirideset let in da bo človeško telo popolnoma enako. Zato so revni kitajski starši leta 1019 svoje otroke učili saditi riž in tkati svilo, premožnejši so sinove učili, kako naj berejo konfucijanske klasike, umetnosti kaligrafije in bojevanja s konjskega hrpta, hčere pa, naj bodo skromne in poslušne gospodinje. Bilo je očitno, da bodo leta 1050 te spretnosti še vedno potrebovali. Danes pa nimamo pojma, kakšna bosta leta 2050 Kitajska in preostali svet ...« (Vir: Yuval Noah Harari, 21 nasvetov za 21. stoletje, Ljubljana, 2019, str. 293–294.) Podpisani leta 2050 zagotovo ne bom doživel. Vsem, ki ga bodo, pa že zdaj želim vse najboljše.

Cveto Zaplotnik

Ljudje živijo dlje, brezposelnost upada, plače se zvišujejo

Če sodimo po statističnih podatkih, ljudje živijo vse dlje in (po kriznih letih) tudi vse bolje: brezposelnost se še naprej znižuje, plače se zvišujejo, število osebnih avtomobilov narašča ...

Po podatkih državnega statističnega urada je imela Slovenija 1. januarja letos 2.080.908 prebivalcev, med katerimi je bilo 1.038.656 moških in 1.042.252 žensk. Število prebivalcev se je v primerjavi z letom prej povečalo za 14.028, pri čemer se je število državljanov Slovenije zmanjšalo za skoraj 2300, število tujih državljanov pa se je povečalo za več kot 16.300. Vseh tujcev je bilo 138.193, kar je na prvi letošnji dan pred-

stavljalo 6,6 odstotka vseh prebivalcev. Med državljani je bilo 51,2 odstotka žensk, ta delež sicer zelo počasi pada že vrsto let, med tujimi državljani pa jih je bilo 34,3 odstotka.

Več kot četrtina prebivalstva je živel v štirih občinah z več kot 50.000 prebivalci, to je v občinah Ljubljana, Maribor, Koper in Kranj, okrog 15 odstotkov prebivalstva pa v 110 občinah z manj kot 5000 prebivalci. Med 24 občinami na

širšem gorenjskem območju se je število prebivalcev v zadnjem letu zmanjšalo v sedmih občinah – Bled, Bohinj, Gorenja vas - Poljane, Gorje, Kranjska Gora, Železniki in Žirovnica, v vseh preostalih pa se je povečalo. Primerjava med letoma 2009 in 2019 kaže, da se je število prebivalcev v tem obdobju znižalo v devetih občinah: Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Jezerško, Kranjska Gora, Tržič, Železniki in Žiri.

Delež delovno aktivnega prebivalstva je bil lani najvišji v občini Žiri, kjer je med pomembnimi gospodarskimi subjekti tudi Alpina.

Najmlajši v Komendi, najstarejši v Kranjski Gori

Prebivalstvo v Sloveniji je bilo na dan 1. januar 2019 v povprečju staro 43,4 leta. Povprečno najmlajše prebivalstvo v Sloveniji je živelo v občini Komenda (38,3 leta), povprečno najstarejše pa v občini Hodoš (50,7). Med 24 občinami na širšem gorenjskem območju je bilo prebivalstvo v povprečju dokaj mlado še v občinah Gorenja vas - Poljane (38,7 leta) in Vodice (40,3), v povprečju najstarejše pa v občinah Kranjska Gora (48,5 leta), Bled (45,5), Bohinj (45,2), Radovljica (44,3), Tržič (44,3) in Žirovnica (44,2). Največ otrok, starih do 14 let, je bilo v občinah Gorenja vas - Poljane (21,1 odstotka) in Komenda (20,9). **(Tabela: Število prebivalstva in njihova povprečna starost po občinah)**

Starost mater ob rojstvu otrok se še zvišuje

Po podatkih državnega statističnega urada se je po desetih zaporednih letih z več kot dvajset tisoč rojstev na leto lani spet

rodilo manj kot dvajset tisoč otrok. Rodilo se jih je 19.585 – tri odstotke oziroma 656 manj kot leto prej.

Povprečna starost mater ob rojstvu otrok je po drugi svetovni vojni vsako leto višja. Največ mater, ki so rodile lani, je bilo starih od 28 do 30 let, v povprečju pa so bile stare 31 let. Tiste, ki so lani rodile prvič, so bile v povprečju stare 29,5 leta. Skoraj 58 odstotkov vseh otrok se je rodilo neporočenim materam. Očetje otrok, ki se rodijo v posameznem letu, so v povprečju tri leta starejši od mater teh otrok; lani so bili v povprečju stari 33,7 leta. Osem med njimi je bilo starih šestdeset let ali več, 47 pa je bilo mlajših od dvajset let.

Več otrok se je rodilo na delovni dan (od ponedeljka do petka) – 58 na dan – kot ob koncu tedna (na soboto ali nedeljo), ko se je rodilo povprečno le 43 otrok. Porodov dvojčkov je bilo 340, porodi trojčkov pa so bili trije. Še v istem letu po otrokovem rojstvu se je poročilo 212 mater. Prav na rojstni dan svojih mater se je rodilo 54 otrok, 57 pa na rojstni dan svojih očetov.

Luka »kraljuje« že dvajset let

Že dvajset let zapored je največ novorojenih dečkov tudi lani dobilo ime Luka (288), med najpogostejšimi so bila še imena Jakob (242), Filip (227), Nik (227) in Mark (221). Največ novorojenih deklic je dobilo ime Ema (268), med petimi najpogostejšimi imeni pa so bila lani še Zala (241), Eva (220), Mia (216) in Sara (182). Na širšem gorenjskem območju se je lani glede na število prebivalcev največ otrok rodilo v občinah Gorenja vas - Poljane (13 na 1000 prebivalcev), Železniki (11,7) in Škofja Loka (11,7), najmanj pa v občinah Naklo (7,8), Jezersko (8,0) in Žiri (8,0). **(Tabela: Najpogostejša imena v letu 2018 živorojenih otrok)**

Starost umrlih se počasi zvišuje

Lani je v Sloveniji umrlo 20.485 prebivalcev. Skupno število umrlih je bilo za 0,1 odstotka manjše kot leto prej. Največ ljudi je umrlo v zimskih mesecih – januarja, februarja, marca in decembra, pri tem je bil marec edini mesec, v katerem je umrlo več kot dva tisoč ljudi.

Občina	Število prebivalcev			Povprečna starost, 1. 1. 2019
	1. 1. 2009	1. 1. 2018	1. 1. 2019	
SLOVENIJA	2.032.362	2.066.880	2.080.908	43,4
Bled	8148	7873	7835	45,5
Bohinj	5217	5125	5105	45,2
Cerklje na Gorenjskem	6848	7619	7632	41,2
Domžale	33.183	35.675	36.264	41,3
Gorenja vas - Poljane	7147	7541	7539	38,7
Gorje	2904	2792	2762	43,8
Jesenice	21.828	20.759	20.991	43,9
Jezersko	664	629	634	43,4
Kamnik	28.677	29.487	29.686	41,7
Komenda	5082	6192	6268	38,3
Kranj	54.188	55.950	56.267	42,5
Kranjska Gora	5309	5212	5201	48,5
Medvode	15.068	16.362	16.573	42,8
Mengeš	7307	7917	8117	41,9
Naklo	5164	5377	5422	42,5
Preddvor	3477	3619	3688	43,4
Radovljica	18.698	18.872	19.025	44,3
Šenčur	8250	8592	8650	41,2
Škofja Loka	22.667	22.919	23.076	41,9
Tržič	15.329	14.766	14.880	44,3
Vodice	4425	4861	4958	40,3
Železniki	6773	6709	6689	41,1
Žiri	4904	4871	4876	42,1
Žirovnica	4264	4411	4398	44,2

Vir: Statistični urad RS

Na širšem gorenjskem območju je delež prebivalcev, starih 65 let ali več, najvišji v občinah Kranjska Gora, Bled in Bohinj.

Najpogostejša imena v letu 2018 živorojenih otrok				
	Dečki		Deklice	
	Ime	Število	Ime	Število
1.	Luka	288	Ema	268
2.	Jakob	242	Zala	241
3.	Filip	227	Eva	220
4.	Nik	227	Mia	216
5.	Mark	211	Sara	182
6.	Žan	182	Lara	170
7.	Jan	168	Nika	168
8.	Tim	168	Maša	154
9.	Jaka	166	Julija	151
10.	Lovro	156	Lana	151

Vir: Statistični urad RS

Povprečna starost umrlih se še naprej počasi zvišuje, lani umrli moški so bili ob smrti povprečno stari 74,1 leta, ženske pa 81,6 leta. Prezgodnja umrljivost se znižuje: lani je bilo med umrlimi moškimi 22,7 odstotka starih manj kot 65 let, med umrlimi ženskami pa 10,5 odstotka. Še pred desetimi leti je ta delež za moške znašal 32,5 odstotka in za ženske 13,1

odstotka. Med umrlimi je bilo lani tudi 33 dojenčkov, Slovenija se po številu umrlih dojenčkov na tisoč živorojenih uvršča v Evropski uniji med države z najnižjimi vrednostmi tega kazalnika.

V devetih gorenjskih občinah več smrti kot rojstev

Naravni prirast je bil lani v Sloveniji negativen – umrlo je 900 ljudi več, kot se jih je rodilo. Med 24 občinami na širšem gorenjskem območju je bil prirast negativen v devetih občinah – v občinah Bled, Bohinj, Cerklje, Jesenice, Kranjska Gora, Mengeš, Naklo, Preddvor in Radovljica, v občini Jezersko je bilo rojstev toliko kot smrti, v vseh ostalih občinah pa se je več ljudi rodilo, kot jih je umrlo. Najbolj negativen je bil prirast glede na število prebivalcev v občini Preddvor, kjer je bilo lani 38 rojstev in 74 smrti, najbolj pozitiven pa v občini Gorenja vas - Poljane, kjer so lani beležili 98 rojstev in 32 smrti. (Tabela: Živorojeni, umrli in naravni prirast po občinah, 2018)

Starost ženinov in nevest se je še zvišala

Po podatkih državnega statističnega urada je bilo lani v Sloveniji sklenjenih 7256 zakonskih zvez, kar je bilo 775 ali 12 odstotkov več kot leto prej. Kar dve tretjini parov sta se poročili na soboto, približno šestina na sredo, prav toliko pa tudi v preostalih dneh tedna. Največ parov, kar 276, se je poročilo 18. avgusta. Med meseci je bil glede porok »najmočnejši« junij, v tem mesecu je sklenilo zakonsko zvezo več kot 1100 parov. Za 6394 ženinov in za 6439 nevest je bila to prva zakonska zveza. Povprečna starost ženinov in nevest se je še zvišala. Ženini, ki so se poročili prvič, so bili povprečno stari 32,6 leta (leto prej 32,2), neveste pa 30,5 leta (predlani 30,1). Več kot štiri petine zakonskih zvez je bilo sklenjenih med državljani Slovenije. Pri 596 porokah je bil ženin državljan Slovenije, nevesta pa državljanka kake druge države, največkrat Bosne in Hercegovine. Pri 563 porokah pa je nevesta,

Živorojeni, umrli in naravni prirast po občinah, 2018				
Občina	Živorojeni	Umrli	Naravni prirast	Naravni prirast na 1000 preb.
SLOVENIJA	19.585	20.485	-900	-0,4
Bled	66	68	-2	-0,3
Bohinj	43	70	-27	-5,3
Cerklje na Gorenjskem	64	87	-23	-3,0
Domžale	383	226	157	4,4
Gorenja vas - Poljane	98	32	66	8,8
Gorje	24	15	9	3,2
Jesenice	193	219	-26	-1,2
Jezersko	5	5	0	0,0
Kamnik	322	220	102	3,5
Komenda	68	27	41	6,6
Kranj	559	443	116	2,1
Kranjska Gora	44	77	-33	-6,3
Medvode	168	134	34	2,1
Mengeš	92	99	-7	-0,9
Naklo	42	46	-4	-0,7
Preddvor	38	74	-36	-9,8
Radovljica	172	241	-69	-3,7
Šenčur	81	60	21	2,4
Škofja Loka	269	187	82	3,6
Tržič	162	126	36	2,4
Vodice	44	23	21	4,3
Železniki	78	53	25	3,7
Žiri	39	31	8	1,6
Žirovnica	48	41	7	1,6

Vir: Statistični urad RS

Sklenitve in razveze zakonskih zvez, 2018				
Občina	Sklenitve zakonskih zvez		Razveze zakonskih zvez	
	število	na 1000 prebivalcev	število	na 1000 prebivalcev
SLOVENIJA	7256	3,5	2347	1,1
Bled	30	3,8	9	1,1
Bohinj	11	2,2	3	0,6
Cerklje na Gorenjskem	28	3,7	7	0,9
Domžale	127	3,5	50	1,4
Gorenja vas - Poljane	29	3,9	3	0,4
Gorje	10	3,6	4	1,4
Jesenice	81	3,9	36	1,7
Jezersko	3	4,8	2	3,2
Kamnik	107	3,6	36	1,2
Komenda	22	3,5	4	0,6
Kranj	202	3,6	68	1,2
Kranjska Gora	13	2,5	8	1,5
Medvode	63	3,8	25	1,5
Mengeš	33	4,1	3	0,4
Naklo	14	2,6	7	1,3
Preddvor	17	4,6	1	0,3
Radovljica	51	2,7	26	1,4
Šenčur	20	2,3	9	1,0
Škofja Loka	75	3,3	29	1,3
Tržič	46	3,1	19	1,3
Vodice	9	1,8	8	1,6
Železniki	27	4,0	3	0,4
Žiri	15	3,1	3	0,6
Žirovnica	15	3,4	5	1,1

Vir: Statistični urad RS

državljanca Slovenije, sklenila zakonsko zvezo z ženinom, ki je bil državljan druge države, največkrat Bosne in Hercegovine. Pri 168 sklenitvah zakonske zveze sta bila oba, ženin in nevesta, prebivalca s tujim državljanstvom.

Do razveze v zakonu povprečno štirinajst let

Lani je bilo v Sloveniji 2347 razvez zakonskih zvez, kar je bilo 40 ali 1,7 odstotka manj kot leto prej. Moške so bili ob razvezi povprečno stari 46,8 leta, žene pa 43,8 leta. Štiriinštirideset zakonskih zvez je bilo razvezanih že v prvem letu zakona, sicer pa so zakonske zveze v poprečju trajale do razveze nekaj več kot štirinajst let. Dvanajst parov se je lani razvezalo po petdesetih in več letih zakona. V polovici razvezanih zakonskih zvez ni bilo mladoletnih otrok, v preostalih pa je bilo ob razvezi skupno 1871 vzdrževanih mladoletnih otrok. Večina teh otrok (skoraj 70 odstotkov) je bila ob razvezi dodeljena materam, dobra petina obema staršema, nekaj več kot šest odstotkov pa očetom.

Najmanj porok v Vodica, najmanj razvez v Preddvoru

In kako je bilo lani s porokami in razvezami na širšem gorenjskem območju? Največ porok je bilo glede na število prebivalcev v občinah Jezersko (4,8 poroke na tisoč prebivalcev), Preddvor (4,6), Mengeš (4,1), Železniki (4,0) Gorenja vas - Poljane (3,9) in Jesenice (3,9), najmanj pa v občinah Vodice (1,8), Bohinj (2,2), Šenčur (2,3), Kranjska Gora (2,5) in Naklo (2,6). Zanimivo: v gorenjski statistični regiji je bil en ženin in pet nevest starih do 19 let, kar 23 ženinov in 13 nevest pa je bilo starih 60 let in več. Kar zadeva razveze, jih je bilo največ v občinah Jezersko (3,2 na tisoč prebivalcev), Jesenice (1,7), Vodice (1,6), Kranjska Gora (1,5) in Medvode (1,5), najmanj pa v občinah Preddvor (0,3), Gorenja vas - Poljane (0,4), Železniki (0,4) in Mengeš (0,4). V gorenjski statistični regiji so se trije pari razvezali prej kot v enem letu od sklenitve zakonske zveze, 51 parov pa potlej, ko so v zakonski zvezi vztrajali 25 let ali več. V dveh razvezanih zakonih je bilo po podatkih statističnega urada štiri ali več vzdrževanih otrok. **(Tabela: Sklenitve in razveze zakonskih zvez po občinah, 2018)**

Največ delovno aktivnih v Žireh

Po podatkih državnega statističnega urada je bilo na prvi dan letošnjega leta v Sloveniji 881.245 delovno aktivnih ljudi, kar je bilo približno 3,1 odstotka več kot leto prej. Medtem ko se je število zaposlenih v primerjavi z lanskim januarjem malo znižalo, se je temu primerno zvišalo število samozaposlenih. V Sloveniji je bilo od skupnega števila prebivalstva lani 42,3 odstotka delovno aktivnega. Med 24 občinami na širšem gorenjskem območju je bil delež delovno aktivnega prebivalstva najvišji v občinah Žiri (47,5 odstotka), Železniki (47,1) in Vodice (47,0), najnižji pa v občinah Kranjska Gora (40,9 odstotka), Gorje (41,3) in Bled (42,2). **(Tabela: Delovno aktivno prebivalstvo po občinah prebivališča, 1. 1. 2019)**

V šestih občinah plače nad državnim povprečjem

Povprečna neto plača v Sloveniji je lani znašala 1092,74 evra in je bila nekaj več kot 30 evrov višja kot leto prej. Med 24 občinami s širšega gorenjskega območja so državno povprečje presegli v občinah Cerklje (1445 evrov), Komenda (1156), Kranj (1103), Šenčur (1111), Škofja Loka

Delovno aktivno prebivalstvo po občinah prebivališča, 1. 1. 2019		
Občina	Število	Delež (v %)
SLOVENIJA	881.245	42,3
Bled	3305	42,2
Bohinj	2212	43,3
Cerklje na Gorenjskem	3492	45,8
Domžale	16.291	44,9
Gorenja vas - Poljane	3388	44,9
Gorje	1142	41,3
Jesenice	8906	42,4
Jezersko	280	44,2
Kamnik	13.351	45,0
Komenda	2909	46,4
Kranj	24.908	44,3
Kranjska Gora	2126	40,9
Medvode	7270	43,9
Mengeš	3556	43,8
Naklo	2357	43,5
Preddvor	1628	44,1
Radovljica	8197	43,1
Šenčur	3922	45,3
Škofja Loka	10.253	44,4
Tržič	6432	43,2
Vodice	2330	47,0
Železniki	3150	47,1
Žiri	2317	47,5
Žirovnica	1915	43,5

Vir: Statistični urad RS

Prebivalstvo v občini Gorenja vas - Poljane je v povprečju med najmlajšimi na Gorenjskem, naravni prirast je pozitiven.

Povprečna mesečna neto plača (v evrih) po občinah		
Občina	Leto 2017	Leto 2018
SLOVENIJA	1062,00	1092,74
Bled	1009,22	1051,54
Bohinj	865,32	901,80
Cerklje na Gorenjskem	1438,70	1445,17
Domžale	983,19	1020,48
Gorenja vas - Poljane	1034,08	1055,07
Gorje	937,37	989,14
Jesenice	1078,96	1109,49
Jezerško	969,87	1011,53
Kamnik	969,92	991,16
Komenda	1156,69	1156,10
Kranj	1072,85	1103,15
Kranjska Gora	938,11	975,07
Medvode	1001,94	1042,13
Mengeš	955,72	979,70
Naklo	992,57	1041,45
Preddvor	959,68	963,32
Radovljica	979,08	1009,24
Šenčur	1052,33	1110,64
Škofja Loka	1093,70	1123,68
Tržič	922,00	948,18
Vodice	879,91	895,26
Železniki	1064,26	1071,07
Žiri	959,61	994,45
Žirovnica	1038,13	1075,69

Vir: Statistični urad RS

(1124) in Jesenice (1109). Mejo tisoč evrov so presegli še v občinah Bled (1051), Domžale (1020), Gorenja vas - Poljane (1055), Jezerško (1012), Medvode (1042), Naklo (1041), Radovljica (1009), Železniki (1071) in Žirovnica (1076). V devetih občinah je bilo povprečje pod tisoč evrov, najnižje bilo v občinah Vodice (895 evrov), Bohinj (902) in Tržič (948). Povprečna neto plača se je lani zvišala v vseh občinah, le v občini Komenda se je malenkostno znižala. (Tabela: Povprečna mesečna neto plača (v evrih) po občinah)

Stopnja brezposelnosti porasla v petih občinah

Ob koncu letošnjega avgusta je bilo v Sloveniji registriranih 71.544 brezposelnih, kar je bilo 4376 ali 5,8 odstotka manj kot avgusta lani. Brezposelnost se je zmanjšala na območju vseh območnih služb (OS) zavoda za zaposlovanje, na območju OS Kranj se je znižala za 4,6 odstotka na 4568, na območju OS Ljubljana, ki vključuje tudi del širšega gorenjskega območja, pa za 5,9 odstotka

na 20.911. Poglejmo še »sliko« po občinah. Število brezposelnih se je v zadnjem letu, med lanskim in letošnjim avgustom, zvišalo v občinah Žirovnica (s 70 na 80), Kranj (s 1610 na 1678), Gorenja vas - Poljane (s 103 na 106), Kranjska Gora (s 107 na 110), Šenčur (s 186 na 190) in Kamnik (z 838 na 856), v vseh preostalih občinah pa se je znižalo. Vse gorenjske občine so bile avgusta letos po stopnji registrirane brezposelnosti pod državnim povprečjem (7,4 odstotka), sicer pa je bila stopnja najnižja v občinah Jezerško (2,7 odstotka), Žiri (2,8), Gorenja vas - Poljane (3,0), Železniki (3,0), Bohinj (3,2) in Cerklje (3,4), najvišja pa v občinah Medvode (6,4), Kranj (6,2) in Kamnik (6,0). (Tabela: Število brezposelnih in stopnja registrirane brezposelnosti po občinah)

Število osebnih avtomobilov še narašča

Po podatkih iz matičnega registra vozil in listin je bilo v Sloveniji konec leta 2018 registriranih 1.568.896 cestnih vozil, od tega 1.518.695 motornih vozil in 50.201 priklopno vozilo. Med motornimi vozili je bilo 1.143.150 osebnih avtomobilov, njihovo število se je v primerjavi z letom prej povečalo za 2,3 odstotka, sicer pa se je zvišalo tudi v vseh 24 občinah na širšem gorenjskem območju. Med registriranimi osebnimi avtomobili jih 50 odstotkov vozi na bencin in 49 odstotkov na dizelsko gorivo, razliko predstavljajo vozila na utekočinjeni naftni plin, na stisnjeni zemeljski plin (ali na kombinacije s plinom) ter

Število osebnih avtomobilov po občinah (na dan 31. 12.)		
Občina	Leto 2017	Leto 2018
SLOVENIJA	1.117.935	1.143.150
Bled	4464	4496
Bohinj	2737	2822
Cerklje na Gorenjskem	4513	4687
Domžale	19.147	19.657
Gorenja vas - Poljane	4195	4322
Gorje	1543	1562
Jesenice	9972	10.363
Jezerško	376	380
Kamnik	15.719	15.900
Komenda	3558	3741
Kranj	29.833	30.064
Kranjska Gora	2897	2973
Medvode	8814	9041
Mengeš	4088	4272
Naklo	3024	3063
Preddvor	1964	2050
Radovljica	10.219	10.441
Šenčur	5132	5226
Škofja Loka	12.114	12.310
Tržič	7976	8234
Vodice	2745	2762
Železniki	3606	3713
Žiri	2637	2718
Žirovnica	2501	2584

Vir: Statistični urad RS

vozila na hibridni in električni pogon. Število osebnih avtomobilov na hibridni pogon se je lani v Sloveniji povečalo za 52 odstotkov in je preseglo število 4600, število avtomobilov na električni pogon pa je poraslo za 68 odstotkov in je preseglo število 1300. (Tabela: Število avtomobilov po občinah)

Po podatkih statističnega urada kar 83 odstotkov ljudi, starih od 16 do 74 let, redno uporablja internet.

Vse več rednih uporabnikov interneta

Po zadnjih podatkih državnega statističnega urada kar 83 odstotkov ljudi, starih od 16 do 74 let, redno uporablja internet. Med ljudmi, ki ga doslej še nikoli niso uporabljali, je največ starejših: med starimi od 55 do 64 let je takih 35 odstotkov, med starimi od 65 do 74 let pa kar 51 odstotkov. 92 odstotkov rednih uporabnikov interneta uporablja za dostop do interneta pametni telefon, 61 odstotkov prenosni računalnik, 48 odstotkov namizni računalnik, 26 odstotkov tablični računalnik in 6 odstotkov druge mobilne naprave. In za kaj uporabniki, stari od 16 do 74 let, največ uporabljajo internet? Za elektronsko pošto ga uporablja 72 odstotkov, 70 odstotkov za iskanje informacij o blagu in storitvah, 63 odstotkov za branje spletnih novic, časopisov in revij, 52 odstotkov za uporabo spletnih družabnih omrežij, 51 odstotkov za poslušanje glasbe, 49 odstotkov za neposredno sporočanje in

izmenjavo sporočil preko programov, kot so Viber, WhatsApp, Skype itd., 47 odstotkov za internetno bančništvo, 42 odstotkov za telefoniranje ali videotelefoniranje s spletno kamero, 30 odstotkov za shranjevanje podatkov v oblak, 18 odstotkov za prodajo blaga in storitev, 13 odstotkov za iskanje službe, 6 odstotkov za upravljanje pametnih naprav preko interneta ...

Zdravje v občini

Nacionalni inštitut za javno zdravje v sodelovanju z drugimi organizacijami pripravlja informacije o ključnih kazalnikih zdravja prebivalstva v občinah, ki jih razvršča v pet skupin: prebivalci in skupnost, dejavniki tveganja, preventiva, zdravstveno stanje in umrljivost. Izmed več kot trideset kazalnikov smo izbrali štiri: bolniško odsotnost, prekomerno prehranjenost odraslih, umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja ter umrljivost zaradi vseh vrst rakov. Kazalnik bolniška odsotnost, izražen v dnevih bolniške odsotnosti in preraču-

nan na število delovno aktivnih (zaposlenih in samozaposlenih), kaže, da je med 24 občinami na širšem gorenjskem območju bolniški stalež največji v občinah Jesenice (20,33 dneva), Bohinj (19,47) in Kranjska Gora (18,25), najnižji pa v občinah Cerklje (11,09), Komenda (11,52), Bled (11,8) in Vodice (11,91). Kar zadeva prekomerno prehranjenost odraslih, je takšnih največ v občinah Jesenice (63,9 odstotka) in Železniki (59,65), najmanj pa v občinah Žirovnica (47,4) in Mengeš (47,9). Med prebivalci, starimi do 74 let, je največja umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja v občinah Bohinj (122,04 na 100.000 prebivalcev) in Jezersko (119,42) in najnižja v občinah Žiri (37,33) in Preddvor (40,36), umrljivost zaradi vseh vrst rakov pa najvišja v občinah Preddvor (195,61 na 100.000 prebivalcev), Bohinj (191,78) in Kranjska Gora (190,02) in najnižja v občinah Jezersko (95,63), Domžale (125,94) in Cerklje (126,44). (Tabela: Kazalniki o zdravju prebivalstva, 2019)

Število brezposelnih in stopnja registrirane brezposelnosti po občinah				
Občina	Število registriranih brezposelnih		Stopnja registrirane brezposelnosti	
	Avgust 2018	Avgust 2019	Avgust 2018	Avgust 2019
SLOVENIJA	75.920	71.544	8,0	7,4
Bled	182	151	5,2	4,2
Bohinj	90	75	3,9	3,2
Cerklje na Gorenjskem	149	125	4,2	3,4
Domžale	1074	997	6,2	5,7
Gorenja vas - Poljane	103	106	2,9	3,0
Gorje	65	53	5,4	4,4
Jesenice	539	473	5,8	4,9
Jezersko	11	8	3,9	2,7
Kamnik	838	856	6,0	6,0
Komenda	133	127	4,4	4,2
Kranj	1610	1.678	6,1	6,2
Kranjska Gora	107	110	4,9	4,9
Medvode	517	498	6,8	6,4
Mengeš	216	212	5,8	5,5
Naklo	111	107	4,6	4,3
Preddvor	80	69	4,7	4,1
Radovljica	414	411	4,9	4,7
Šenčur	186	190	4,6	4,5
Škofja Loka	528	497	5,0	4,6
Tržič	456	388	6,7	5,6
Vodice	133	113	5,5	4,6
Železniki	103	96	3,2	3,0
Žiri	78	66	3,3	2,8
Žirovnica	70	80	3,5	4,0

Vir: Zavod za zaposlovanje RS

Kazalniki o zdravju prebivalstva, 2019				
Občina	Bolniška odsotnost (število dni)	Število umrlih zaradi bolezni srca in ožilja (na 100.000 prebivalcev)	Število umrlih zaradi vseh vrst raka (na 100.000 prebivalcev)	Prekomerna prehranjenost odraslih (v odstotkih)
Bled	11,8	71,98	160,27	50,72
Bohinj	19,47	122,04	191,78	55,67
Cerklje na Gorenjskem	11,09	65,57	126,44	50,17
Domžale	16,44	63,47	125,94	52,81
Gorenja vas - Poljane	15,18	56,09	149,71	55,88
Gorje	15,39	121,05	174,02	54,72
Jesenice	20,33	81,85	180,01	63,9
Jezersko	12,65	119,42	95,63	52,28
Kamnik	16,54	73,12	162,45	53,92
Komenda	11,52	76,45	144,58	50,57
Kranj	13,43	52,81	151,34	50,41
Kranjska Gora	18,25	80,27	190,02	52,06
Medvode	13,36	62,61	151,81	54
Mengeš	16,31	70,84	155,66	47,9
Naklo	12,97	59,33	174,39	56,14
Preddvor	14,48	40,36	195,61	54,53
Radovljica	15,5	49,68	156,5	54,55
Šenčur	12,92	77,47	167,39	49,63
Škofja Loka	14,84	69,78	161,59	53
Tržič	14,76	83,21	161,92	56,65
Vodice	11,91	71,17	145,08	54,31
Železniki	15,05	92,58	153,4	59,65
Žiri	13,56	37,33	167,61	49,08
Žirovnica	13,6	46,91	152,92	47,4

Vir: Nacionalni inštitut za javno zdravje

Urša Peternel

Sto petdeset let Kranjske industrijske družbe

Na Jesenicah so konec septembra obeležili stopetdesetletnico Kranjske industrijske družbe, katere ustanovitev pomeni začetek industrijske proizvodnje jekla na Slovenskem.

Pred 150 leti, 18. septembra 1869, je bila na Jesenicah ustanovljena Kranjska industrijska družba. Bila je predhodnica Železarne Jesenice in današnje Skupine SIJ. Njena ustanovitev pomeni začetek industrijske proizvodnje jekla na Slovenskem. Jubilej so obeležili konec septembra na jeseniški Stari Savi, ki je bila kot eno najboljše ohranjenih fužinarskih naselij v srednji Evropi v letu 2019 pro-

glašena za kulturni spomenik državnega pomena.

Združitev gorenjskih fužin

V Gornjesavskem muzeju Jesenice še vedno hranijo zapisnik o ustanovitvi Kranjske industrijske družbe iz leta 1869. Nastala je z združitvijo večine gorenjskih fužin, ki so dotlej kot manjše obrtniške delavnice proizvajale železo.

Ustanovili so jo lastniki Zoisovih fužin, ki so se povezali z ljubljanskimi lastniki parnega mlina, bank in velikih trgovskih podjetij. Kranjska industrijska družba je bila delniška družba, lastništvo pa se je spreminjalo. Leta 1899 so odprli žebljarno, naslednje leto livarno, valjarno, predelovalne obrate, Siemens-Martinovo jeklarno. Kasneje so valjarno z Jesenic preselili na Javornik.

Slovesnost ob stopetdesetletnici Kranjske industrijske družbe je potekala v nekdanji industrijski hali, zdaj muzeju na prostem, na jeseniški Stari Savi, ki je bila v letu 2019 proglašena za kulturni spomenik državnega pomena. / Foto: Gorazd Kavčič

Član uprave Skupine SIJ Tibor Šimonka, gospodarski minister Zdravko Počivalšek in glavni direktor podjetja SIJ Acroni Branko Žerdoner.

Kranjska industrijska družba je delovala do leta 1945, ko so jo poddržavili in ustanovili Železarno Jesenice. Začel se je nov razcvet, obnovili in razširili so plavže, jeklarno in predelovalne obrate, na Javorniku so zgradili valjarno debele pločevine in oddelek toplotne obdelave, na Koroški Beli pa vročo valjarno, hladno valjarno in elektrojeklarno.

Leta 1969 je nastalo združeno podjetje Slovenske železarnice, ki je leta 1992 razpadlo na trinajst hčerinskih podjetij. Istega leta so ustanovili Slovensko industrijo jekla (Skupino SIJ) in največji proizvajalki jekla, SIJ Acroni in SIJ Metal Ravne. Leta 2007 je Skupina SIJ dobila ruske lastnike, skupino KOKS s hčerinsko družbo Dillon.

Uglašena tradicija jekla

To je le nekaj najpomembnejših zgodovinskih mejnikov, ki so zaznamovali 150 let industrijske proizvodnje jekla na Jesenicah. Skupina SIJ je slovesnost ob jubileju poimenovala Uglašena tradicija jekla, udeležili pa so se je tudi Andrey Zubitskiy, predsednik uprave Skupine SIJ, vsi člani uprave ter dva ministra, za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek in kulturo Zoran Poznič.

»SIJ Acroni je ponosen naslednik železarstva na Gorenjskem,« je dejal glavni direktor te največje jeklarske družbe Skupine SIJ Branko Žerdoner. Kot je poudaril, je SIJ Acroni danes zahvaljujoč nenehnemu stremljenju k razvoju in številnim naložbam tehnološko napredna

Ob jubileju so izdali tudi knjižico Od fužin do sodobnega jeklarstva ter posneli kratki film z naslovom Povezani napredujemo, se razvijamo in inoviramo že 150 let, v katerem nekdanji sodelavci, predstavniki lokalne skupnosti in drugi partnerji, s katerimi je jeseniška jeklarska industrija tesno povezana, govorijo o sobivanju in povezanosti z jeklarji.

družba, ki se z vrhunskimi jekli umešča v sam vrh proizvajalcev nerjavne debele pločevine v Evropski uniji. Poudaril je velik pomen inovacij in vlaganj v razvoj; dejal je, da nameravajo v prihodnjih petih letih v razvoj vložiti 120 milijonov evrov. »Po naših žilah teče jeklana kri, v naših glavah je jeklana volja!« je dejal Žerdoner.

Vseslovenski muzej železarjev

Da pa ob zazrtju v prihodnost ne bi pozabili na preteklost, da bi ohranili in predstavljali železarsko dediščino, na Jesenicah skrbi Gornjesavski muzej Jesenice. Po besedah direktorice Irene Lačen Benedičič je bil doslej obnovljen dovršen del objektov na Stari Savi, ki je eno najbolj ohranjenih fužinarskih naselij v srednji Evropi. Letos je bila Stara Sava proglašena tudi za kulturni spomenik državnega pomena. Celovito obnovo je po 520 letih dočakala tudi Bucelleni-Ruardova graščina. V njej bo zaživel vseslovenski muzej železarjev, v njem bodo predstavili pomen fužinarstva, železarstva in jeklarstva, je dejala.

Prav posebno točko je pripravil Jekleni tolkalni orkester z edinstveno, še nikoli slišano uglasbitvijo jekel, izdelanih v družbi SIJ Acroni.

Zračna akrobatka Tjaša Dobravec se je mojstrsko zavrtela na jeklenem spiralnem drog.

Nena Veber

365 idealnih dni za zdravo 2020

Zdravje in Jaz – Prijatelja

V tradicionalni kitajski medicini (TKM) vse v naravi pripada osnovnim petim elementom, to so: les, ogenj, zemlja, kovina in voda.

Les: pomlad, rojstvo, začetki, dinamična rast, dejavnost (jetra in žolčnik)

Ogenj: poletje, toplota, izobilje, jasnost, veselje (srce, srčna ovojnica, tanko črevo, trojni grelec)

Zemlja: pozno poletje, stabilnost, prizemljenost, preobrazba, sprejemanje, čas žetve, sposobnost prilagajanja (vravnica, trebušna slinavka, želodec)

Kovina: jesen, postavljanje meja, krčenje, upadanje aktivnosti (pljuča, debelo črevo)

Voda: zima, umiritev, nemir, hiperaktivnost, strah, reprodukcija, hormonsko ravnovesje (ledvice in mehur)

Idealen dan se začne med 5. in 7. uro, takrat je najbolj aktivno debelo črevo, opravilo je torej praznjenje črevesja. Na telo blagodejno vplivajo globoko dihanje, meditacija, opazovanje sončnega vzhoda, dihanje energije sonca.

Najprimernejši čas za zajtrk je med 7. in 9. uro, ko je višek energije v želodcu. Zajtrk zagotovi energijo za ves dan, zato ga ne bi smeli izpuščati.

Čas od 9. do 11. ure pripada vranici in slinavki. To je čas v dnevu, ko naj bi bili čim bolj aktivni in ustvarjalni. Sladkarije, ki jih pojemo v tem času, vranica pretvori v energijo, vse, kar sladkega zaužijemo kasneje, jo izčrpa.

Aktivno naj bo tudi obdobje med 11. in 13. uro, ko je na višku energija srca. To je čas za nove projekte, komunikacijo s sodelavci.

Idealen čas za kosilo je med 13. in 15. uro, čas viška energije tankega črevesa, ki skrbi za absorpcijo hranil. V tem

času je izkoristek zaužite hrane energijsko največji.

Energija tankega črevesa nas tudi podpira v procesu selekcije tega, kar je za nas dobro, in izločevanja vsega, kar nam ne koristi. Čas za oceno vsega, kar smo počeli ta dan. Misli v tem obdobju počasi preusmerimo na zaključek tekočega delovnega dne ali odprtih delovnih procesov.

Od 15. do 17. ure vlada energija mehurja. Primeren čas, da končamo delo, spočijemo um in telo. V tem času telesu koristi gibanje. Od vseh dražljajev in obremenitev moramo spočiti tudi svoja čustva, živčni sistem. Če smo zaskrbljeni, negotovi, nas je strah, vse to obremenilno vpliva na energijo mehurja in njen pretok. Zato je pomembno, da oza-vestimo strahove in obremenitve, jih predihamo in spustimo iz glave. Tako tudi simbolično naredimo »preklop« iz službenega v domače okolje.

Od 17. do 19. ure je višek energije ledvic. Čas za umirjanje, druženja v krogu družine in prijateljev. Ukvarjanje s stvarmi, ki nas izpolnjujejo in umirjajo. Čas za večerjo. Zadnji obrok naj bi namreč zaužili do mraka. Po mraku se prebavni encimi ne tvorijo več in prepozno zaužita hrana nam obleži v želodcu neprebavljena do naslednjega dne (težave z nespečnostjo, čezmerno težo, izčrpavamo energijo, namesto da bi se ta okreplila in obnovila).

Med 19. in 21. uro je višek energije osrčnika. Čas, ko se moramo umiriti (pomagajo dihalne tehnike, meditacija, sproščanje, lahen sprehod ali masaža). To je čas priprave na spanje, ko je zelo koristno, da iz glave dokončno spustimo dogodke preživetega dne.

Čas po 21. uri naj bi bil namenjen počitku in spanju. Od 21. do 23. ure je višek delovanja trojnega grelca, energijskega organa, ki podpira delovanje pljuč, želodca, črevesja, organov trebušne votline. V tem času se začne regeneracija našega telesa. Vsaka ura spanja pred polnočjo je posebno pomembna, če želimo ostati zdravi, mladostni in vitalni ter energijsko v ravnovesju.

Od 23. do 1. ure je čas žolčnika in od 1. do 3. ure energijski višek delovanja jeter. Oba organa pripadata elementu lesa, skrbita za regeneracijo in revitalizacijo našega telesa, zato je počitek v tem obdobju noči najboljši, kar lahko storimo za svoje zdravje.

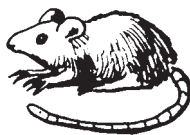
Od 3. do 5. ure je višek energije v meridijanu pljuč. Če se zbuja v tem času, to lahko pomeni neravnovesje energije oziroma težave s pljuči. Lahko se zbuja, ker nas obremenjujejo določeni nerazrešeni dogodki, ki nas utesnjujejo in nam ne pustijo dihati s polnimi pljuči. Naučimo se poslušati ritme in cikle svojega telesa. Prisluhnimo jim čim bolj v okviru svojega vsakdanjega ritma in lažje bomo vzdrževali energijsko ravnovesje svojega organizma, zdravje in vitalnost.

Naše telo je bivališče duha, zdravo telo je bivališče zdravega duha. Telo in duh se odpirata kot lotos s tisočericimi cvetnimi listi. Ranljiva sta, zavedajmo se tega in ju skrbno negujmo.

Zdravje ni danost ali nekaj samo po sebi umevnega, zdravje je darilo za trud, ki ga vnašamo v telo in duha. Zatorej poskrbimo za svoje zdravje, da bova »Zdravje in Jaz – Prijatelja.«

365 idealnih dni vam želim.

PODGANA – SHU

Ure, ki jim vlada podgana: od 23.00 do 1.00; stran neba: sever; ustrezno zahodno znamenje: strelec; ustrezno znamenje: zmaj, opica; neustrezno znamenje: konj; barva: svetlo modra; stalni element: voda, letni čas: zima – december

Leta podgane so: 1900 – element kovina, 1912 – element voda, 1924 – element les, 1936 – element ogenj, 1948 – element zemlja, 1960 – element kovina, 1972 – element voda, 1984 – element les, 1996 – element ogenj, 2008 – element zemlja.

Med vsemi vzponi in padci bodo drugi tisti, ki jih v tem letu ne bo veliko. Vaše razmišljanje bo v prvi vrsti usmerjeno k napredku. Ne boste se obremenjevali z mislimi, kaj vse bi lahko šlo narobe, temveč kje vse je še prostor za izboljšavo. Vsakemu dnevu boste dali priložnost, da je vaš najboljši. Na poslovnem področju boste suvereno postavili temelje, na katerih boste gradili svojo prihodnost. Pri delu boste nadgrajevali svoje znanje in izpopolnjevali svoje veščine. Zahtevnost dela se bo spomlad sicer povečala, a s svojo pozitivno naravnostjo boste vsemu kos. V vaše misli se bo prikrdala ideja o končni uresničitvi svojih namenov pri družinskem projektu. Pričakujte podporo. Ne boste se spuščali v konflikte, da bi ljudi preprečevali o pomembnosti svojih namer. Svoje mnenje boste rajši zadržali zase in počakali na primerne trenutke, ki pa jih bo največ jeseni. Takrat vas bo na splošno spremljalo največ sreče. Finančno stanje ne bo tisto, ki bi vam predstavljalo težave, saj denar ne bo tisti, ki bi vplival na vašo srečo. V primeru, da bi sem in tja občutili nekaj pomanjkanja, na to ne boste gledali na ta način. Odločnosti in iskrovosti vam bo rahlo primanjkovalo na ljubezenskem področju, kjer boste potrebovali več spodbude, da bi si utrli pravo pot. Najboljše možnosti za prevzem glavne vloge se bodo pokazale v mesecu juliju, do takrat pa boste potrpežljivo čakali na svojo iztočnico za preboj. Ob pravi osebi se boste počutili varno in izpopolnjeno. Optimistični boste pri novih podvigih, saj bo v dvoje vse videti dosti lažje. Leto vam bo ostalo v lepem spominu, saj bo to obdobje, ko boste veliko dosegli.

BIVOL – NIU

Ure, ki jim vlada: od 1.00 do 3.00; stran neba: sever-severozahod; ustrezno zahodno znamenje: kozorog; ustrezno znamenje: petelin, kača; neustrezno znamenje: koza; barva: vijolična; stalni element: voda; letni čas: zima – januar

Leta bivola so: 1901 – element kovina, 1913 – element voda, 1925 – element les, 1937 – element ogenj, 1949 – element zemlja, 1961 – element kovina, 1973 – element voda, 1985 – element les, 1997 – element ogenj, 2009 – element zemlja.

Leto se ne bo začelo po vaših pričakovanjih in spraševali se boste, ali si navsezadnje niste zadali previsokih ciljev. Ti bodo na mestu, le da bo moralo preteči več časa kot po navadi, da bi prišli do končne uresnitve. Manj ko boste o njih razmišljali, prej se boste zaradi njih veselili. Vaša prioriteta bo družina in druženje v svoji skupnosti, kjer boste aktivni in boste v vmesnem obdobju prevzeli vlogo vodje. Med prijatelji boste preživeli veliko časa in tudi dopustu se boste zvesto prepustili. Negovali boste svojo ljubezen in obnovili skrhane odnose. Blokade se kažejo v sredini leta, ko boste svoja čustva težje spravili na plan. A tudi to bo za nekaj dobro, saj boste na ta način imeli možnost spoznati, kdo je na vaši strani. Poleti v vaše življenje prihaja nova oseba, s katero boste našli več skupnih točk in se povezali. Za svoje zadovoljstvo ne boste potrebovali veliko in ostali boste minimalistični tudi v materialnem smislu. Zaslugek bo sproten in večjih podvigov se ne boste lotevali, saj niti ne boste čutili potrebe po izzivih take vrste. V avgustu, septembru in oktobru se bo izrazila vaša ustvarjalna narava. Razmišljali boste kreativno in se na tem področju precej udeleževali. To vas bo pomirjalo in spodbujalo, da ohranjate pozitiven pristop do stvari, ki vas navdajajo z negotovostjo. Spremembam, ki se na službenem področju kažejo aprila, se ne boste mogli izogniti. S seboj prinašajo več prednosti, kot boste sprva mislili. Ugotovili boste, da zmorete sprejeti tudi večjo odgovornost, kot jo imate. Posledično se bo vaše finančno stanje začelo izboljševati tam nekje v drugi polovici poletja. Presenečeni boste.

TIGER – HU

Ure, ki jim vlada: od 3.00 do 5.00; stran neba: vzhod-severovzhod; ustrezno zahodno znamenje: vodnar; ustrezno znamenje: konj, pes; neustrezno znamenje: opica; barva: zelena; stalni element: les; letni čas: zima – februar

Leta tigra so: 1902 – element voda, 1914 – element les, 1926 – element ogenj, 1938 – element zemlja, 1950 – element kovina, 1962 – element voda, 1974 – element les, 1986 – element ogenj, 1998 – element zemlja, 2010 – element kovina.

V coni udobja, v katero se boste zasidrali z začetkom leta, ne bo veliko prostora za skrbi in napetosti. Pomirjala vas bo harmonija odnosov in preživeli boste obdobje brez velikega stresa. Prihaja čas, ko delo ne bo ena izmed vaših največjih skrbi. Mogoče je tudi, da boste v njem tako uživali, da se sploh ne boste počutili tako, kot da delate. Medtem pa bo za nekatere to pomenilo premostitveno obdobje s pravim premorom. Izkoristili ga boste za raziskovanje novih poti in iskanje novih priložnosti. Namenili boste več časa sebi in nahranili radovednega otroka, ki se skriva v vas. Mesec marec vam prinaša odgovor na vprašanje, ki ga nosite na svoji srčni strani. Tam boste igrali odkrito ter predvsem postopoma. Ker bo čas vaš zaveznik, si boste večje odločitve rajši prihranili za kasneje. Razmišljali boste za vsak dan posebej in se na tak način izognili pretresom, ki bi lahko sledili, če bi ravnali v naglici. S skorajšnjim prihodom poletja boste točno vedeli, pri čem ste, in se posvečali temu, da si zagotovite najboljše startne pozicije. Želja, ki je skrita globoko v vas, se vam bo izpolnila, saj se bo na nasprotni strani zgodil enak interes. Čeprav boste imeli v svojih rokah vse karte na razpolago, boste v finančnem smislu ravnali zelo preudarno, s čimer si boste na dolgi rok naredili veliko uslugo. Poslovno sodelovanje boste izključili in delali predvsem zase. Proti koncu leta bo vaša poslovna ideja ugledala luč sveta in pred vami bo spet veliko dela. Zanašali se boste na svoj notranji občutek in ne boste se pustili prepričati, da se odločate po volji drugih. Leto vam bo z vso svojo pestrostjo pisano na kožo.

MAČKA – TU

Ure, ki jim vlada: od 5.00 do 7.00; stran neba: vzhod; ustrezno zahodno znamenje: ribi; ustrezno znamenje: koza, prašič; neustrezno znamenje: petelin; barva: blede zelena; stalni element: les; letni čas: pomlad – marec

Leta mačke (zajca) so: 1903 – element voda, 1915 – element les, 1927 – element ogenj, 1939 – element zemlja, 1951 – element kovina, 1963 – element voda, 1975 – element les, 1987 – element ogenj, 1999 – element zemlja, 2011 – element kovina.

V želji po spremembah boste sledili svojemu cilju. Tako kot boste vedeli in znali, boste storili vse, da bi poskrbeli za svoje potrebe. Odločali se boste po lastnih občutkih, tako kot boste sami mislili, da si zaslužite. Ne boste več čakali, da vam življenje prinese priložnost. Ustvarili si jo boste sami. Najbolj bo ta miselnost vplivala na vaše odločitve v poslovnem smislu, kjer se boste začeli še bolj zavedati svojih sposobnosti. Svoje znanje boste nadgrajevali v aprilu in maju, v avgustu pa boste stali pred pomembno odločitvijo, ki bo močno vplivala na vaše nadaljnje življenje. Sodelovanja v poslovnem smislu ne boste izključili. Ravno nasprotno, saj boste v partnerstvu našli finančno podporo za ustrezen začetek. V drugi polovici leta boste pripravili na naslednje korake, pri katerih boste spontano in še odločneje prišli za krmilo. Zavedanje svoje lastne vrednosti in moči bo ključ, ki vam bo odprl marsikatera vrata. Tudi v ljubezni bodo spremembe edina stalnica, na katero se boste lahko zanesli. Več kot presenečeni boste nad barvitostjo vseh mogočih podvigov, ki jih boste doživeli v romantičnem smislu. Pomembno prelomno obdobje na tem področju prihaja v mesecu maju. Dovolili si boste več kot navadno in pripravljene boste tudi tvegati, da bi prišli do želenih spoznanj. Poskrbeli boste, da se boste dobro počutili v svoji koži in malo več pozornosti namenili svojemu zdravju in videzu. Dobre energije okoli vas bodo iz vas potegnile najboljše in s težavami se boste mirno spopadali. Poleg planiranih zaključkov bo v tem letu tudi precej takih, ki jih niste načrtovali – in ravno ti bodo zaslužni za pozitivne spremembe. Zažareli boste na šibkejših področjih in si v močnejših dobro postlali za naprej.

ZMAJ – LONG

Ure, ki jim vlada: od 7.00 do 9.00; **stran neba:** vzhod-jugovzhod; **ustrezno zahodno znamenje:** oven; **ustrezno znamenje:** podgana, opica; **neustrezno znamenje:** pes; **barva:** zeleno modra; **stalni element:** les; **letni čas:** pomlad – april

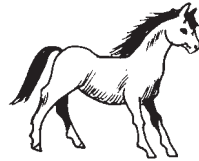

Leta zmaja so: 1904 – element les, 1916 – element ogenj, 1928 – element zemlja, 1940 – kovina, 1952 – element voda, 1964 – element les, 1976 – element ogenj, 1988 – element zemlja, 2000 – element kovina, 2012 – element voda.

Leto bo potekalo v znamenju dobrih odnosov z ljudmi. Pri navezovanju novih stikov ne boste čutili nepotrebnih zadržkov in lahko bi rekli, da boste stopili iz svojih okvirjev. Odločili se boste spontano, a kljub temu svojih potez ne boste obžalovali. Pokončna drža vas bo še najbolj spremljala v spomladanskih mesecih, ko boste na osebnem področju začeli delati v smeri, da bi sledili svojim vzgibom in hkrati ugodili svojim potrebam. Pomlad vam bo pripadala v več pogledih. Razvijali boste svojo duhovnost, se posvečali odnosom in gojili spoštovanje do sebe. Motivirani in navdihnjeni z optimizmom boste ves čas v pogonu. Finančno stanje ne bo vedno konstantno, saj lahko računate na vzpene in padce. Prebujati se bo začelo v sredini leta. Rešitev, ki bo s seboj prinesla stalnost v tej smeri, bo na vidiku v poletnih mesecih. Ugodne možnosti za spremembo pri glavnem viru dohodkov se kažejo v maju. Znali boste poiskati primerne rešitve, na pravi način in ob pravem času. Pri kratkoročnih naložbah lahko največ priložnosti pričakujete avgusta in septembra. Pri nakupih ne boste zaletavi, ravno nasprotno. Varčevalnemu načrtu, ki si ga boste zastavili, boste uspešno sledili. S posvečanjem sebi ne boste pozabili poskrbeti tudi za svoje telo. Odpravili boste morebitne zdravstvene tegobe in poskrbeli za dobro kondicijo. Ko boste najmanj pripravljeni, se vas bo dotaknila tudi ljubezen. Njen nenaden prihod bo spremenil vašo vsakodnevno rutino. Vsak mesec bo s svojo pisano vsebino na svoj način poskrbel za iskrice v očeh in grel vaše srce, pa ne samo v ljubezenskem smislu. Obkrožali vas bodo zvesti prijatelji in tudi vi se boste zanje kar najbolj potrudili.

KONJ – MA

Ure, ki jim vlada: od 11.00 do 13.00; **stran neba:** jug; **ustrezno zahodno znamenje:** dvojčka; **ustrezno znamenje:** tiger; **pes;** **neustrezno znamenje:** podgana; **barva:** oranžna; **stalni element:** ogenj; **letni čas:** poletje – junij

Leta konja so: 1906 – element ogenj, 1918 – element zemlja, 1930 – element kovina, 1942 – element voda, 1954 – element les, 1966 – element ogenj, 1978 – element zemlja, 1990 – element kovina, 2002 – element voda, 2014 – element les.

Uspešno boste nadaljevali v svojem počasnem in zanesljivem tempu. Delovni zagon, ki ga boste občutili spomladi, bo zaslužen za velike premike. Motivacija vas bo pripeljala do prebujenja tudi v duhovnem smislu, saj boste znova našli izgubljeni smisel. Obilico energije boste znali preusmeriti še na druga, nova področja. Na poslovnem področju boste radi analizirali vsako situacijo in preudarno razmišljali za več potez vnaprej. S tem boste pridobili določene prednosti in finance bodo večinoma stabilne. Delo z domom, kot je urejanje hiše oziroma opremljanje bivalnih prostorov, bo zavzelo veliko vašega časa v mesecih, v katerih navadno proste dni izkoristite za dopust. Nekaj drugih stvari boste pustili ob strani, saj bo v vašem interesu, da dokončate začeto delo. Nanj se boste že tako navadili, da ne boste imeli občutka, da imate zase premalo časa. Pred kakršno koli napetostjo se boste znašli, boste znali v miru razsoditi, katero pot izbrati, da bo za vas najlažje. V vlogi zapeljivca boste na čustvenem področju dosegli svoje cilje. Svojim kriterijem pa boste morali vsaj na začetku malo popustiti. Ljubezen vam bo spodnesla tla pod nogami, ko boste najmanj mislili, da jo potrebujete, in o njej sploh ne boste kaj prida razmišljali. Prijateljske vezi, ki jih boste stkali v začetku leta, bodo pristne, vendar zgoljčasne. Prava prijateljstva se bodo rojevala v sredini leta, ko boste v novi družbi stali pred resno preizkušnjo. Zvesto boste zagovarjali in ohranjali svoje prioritete. Dokaj mirno leto pa vam prinaša tudi osebne zmage. Do njih vas pripeljejo spoznanja o sebi ter pripravljenost za pozitivno sprejemanje kritike na svoj račun.

KAČA – SHE

Ure, ki jim vlada: od 09.00 do 11.00; **stran neba:** jug-jugovzhod; **ustrezno zahodno znamenje:** bik; **ustrezno znamenje:** bivol, petelin; **neustrezno znamenje:** prašič; **barva:** rdeča; **stalni element:** ogenj; **letni čas:** poletje – maj

Leta kače so: 1905 – element les, 1917 – element ogenj, 1929 – element zemlja, 1941 – element kovina, 1953 – element voda, 1965 – element les, 1977 – element ogenj, 1989 element zemlja, 2001 – element kovina, 2013 – element voda.

Skozi leto vas bo spremljala zvrhana mera optimizma in ne bo je prepreke, ki je ne bi premagali z nasmehom. Nemalokrat se boste znašli v vlogi podpornika in zaupnika, saj boste s svojimi vodstvenimi sposobnostmi marsikomu olajšali pot do pravilne odločitve. Vaša vloga v družbi bo prišla do izraza v začetnih mesecih, ko vas bo doletela velika odgovornost, povezana z organizacijo določenega dogodka. Ljudje se bodo zanesli na vas in ne boste si dovolili, da bi jih razočarali. Preizkusili se boste v različnih vlogah, tako v službi kot doma. Na delovnem mestu bodo na vidiku manjše spremembe, povezane z delom. Na tiste večje, ki bodo vplivale na vas osebno, pa se lahko pripravite v drugi polovici leta. Prednjačilo bo učenje, posledično pa boste stopili stopničko višje v svoji karieri. Denar se vas bo letos držal bolj kot v preteklih letih, saj bosta prevladovala razum in iznajdljivost. Finančno stanje vam ne bo povzročalo sivih las in denarja boste vedno imeli ravno toliko, kot ga boste potrebovali. Predvsem pa boste stremeli k osebnim zmagam in zaključili boste poglavja, v katerih nimate svoje vloge. Z novim obdobjem, ki se začne na ljubezenskem področju, lahko tako samski kot tudi vezani pričakujete velike preobrate. Vse pa bo seveda odvisno od vas samih, koliko energije boste v to pripravljeno vložili. Ključnega pomena je, da bo čas na vaši strani. Zavedali se boste, da visoka pričakovanja lahko vodijo do razočaranja. Ostali boste na trdnih tleh in se zanesli na svojo intuicijo, ki bo vaša zvesta spremljevalka. Leto vam bo postreglo z zanimivimi spoznanji in oči boste imeli široko odprte za srečanje z novimi priložnostmi.

KOZA – YANG

Ure, ki jim vlada: od 13.00 do 15.00; **stran neba:** jug-jugoza-hod; **ustrezno zahodno znamenje:** rak; **ustrezno znamenje:** maček, prašič; **neustrezno znamenje:** bivol; **barva:** rožnata; **stalni element:** ogenj; **letni čas:** poletje – julij

Leta koze so: 1907 – element ogenj, 1919 – element zemlja, 1931 – element kovina, 1943 – element voda, 1955 – element les, 1967 – element ogenj, 1979 – element zemlja, 1991 – element kovina, 2003 – element voda, 2015 – element les.

Vse, kar boste nameravali urediti, boste želeli narediti korektno in skladno s svojimi osebnimi prepričanji. Zelo pomembno bo predvsem to, da ne izgubljate časa za nepomembne stvari, ki so vas v preteklosti že oddaljile od zastavljenega cilja. Z namenom, da bi kar se da hitro prišli do tja, kamor ste si zamislili, boste že kar takoj začeli z visoko prestavo. Motivacije, ki vas bo gnala naprej, bo v tem letu redko manjkalo. Brez izgovorov in pripravljeni na vse boste iz sebe iztisnili svoj maksimum. V želji, da tokrat začnete delati tako, kot je prav, boste na trenutke do sebe celo neizprosnni. Navdih boste črpali iz sebe, saj bo vsaka zmagovita poteza zaslužna za naslednjo. Prebujali se bodo vaši skriti talenti, ki vas bodo spodbujali h kovanju najrazličnejših podvigov. Ni kaj, to bo vaše leto in ob uživanju sadov svojega trdega dela se boste tega še kako dobro zavedali. Na svojih močnih področjih, ki bodo financa, delo in zdravje, boste blesteli od januarja do maja. Vse drugo pa boste podzavestno preložili na drugo polovico leta. Ljubezni, ki vas bo ves čas obkrožala, ne boste namenili velikega zanimanja vse do septembra. Takrat pa se bo zgodil premik, saj boste začutili, da za svoj navdih potrebujete odprte in predvsem razčiščene odnose. Za ohranjanje trdnosti zveze se boste morali potruditi še močneje, kot boste v tistem obdobju mogoče pripravljani. Pred vami bosta dve možnosti, od vas pa bo odvisno, kaj boste postavili na prvo mesto. Mesec oktober bo izstopal po svoji lahkotnosti in prisotnosti romantike. Prinesel pa vam bo tudi spodbudne novice, o katerih boste še dolgo razmišljali. Skratka – nikoli vam ne bo dolgčas.

OPICA – HOU

Ure, ki jim vlada: od 15.00 do 17.00; **stran neba:** zahod-jugo-zahod; **ustrezno zahodno znamenje:** lev; **ustrezno znamenje:** zmaj, podgana; **neustrezno znamenje:** pes; **barva:** zlata; **stalni element:** kovina; **letni čas:** poletje – avgust

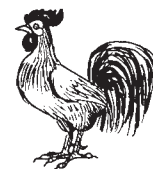

Leta opice so: 1908 – element zemlja, 1920 – element kovina, 1932 – element voda, 1944 – element les, 1956 – element ogenj, 1968 – element zemlja, 1980 – element kovina, 1992 – element voda, 2004 – element les, 2016 – element ogenj.

Staro leto se še ne bo čisto zaključilo, ko boste z odprtimi rokami že sprejemali prve od prihajajočih sprememb. Z njimi si boste najbolj blizu v začetnih mesecih, ko si boste uresničili skrito željo. Nekaterim naslednjim premikom bi se najraje izognili, a se zavedate, da se vendarle morajo zgoditi. Čas zanje vas bo dohitel prav v tem letu, a počasi, da boste komaj vedeli, da se je začelo kaj spreminjati. Napetosti in stresa ob tem ne boste občutili, saj se bo vse odvijalo spontano, a z vso zanesljivostjo v zeleno smer. Previdno si boste začeli utirati pot tudi v poslovni svet. Novo delovno okolje vam bo dopuščalo več svobode in kreativnosti. Dobro se boste počutili v svoji novi vlogi. Obdobje, ko ste tiho čakali svojo priložnost, bo kmalu ostalo za vami. Novo upanje, ki bo zažarelo v vas, bo odločilno za nekaj korakov naprej, proti drugačnim razpletom v ljubezenskih poglavjih. Z zavedanjem, da je največ odvisno od vas samih, si boste krojili usodo in z višjimi pričakovanji zrlj v nove dneve. Mesec julij vas bo še posebno predramil. Obudili boste svoje čustveno življenje nasploh, začinili odnose in iz sebe izvabili najboljšo različico. Poletje boste preživeli polno in aktivno, predvsem pa boste dejavni tudi tam, kjer bo treba komu s čim pomagati. Odprti za sprejemanje drugačnosti boste dopustili možnost tudi za nove prijateljske odnose. Finančno stanje bo večinoma stabilno, čeprav boste imeli več sreče z denarjem v prvi polovici leta. Pošteno boste morali zavihati rokave za dodaten zaslužek in močna volja v pravih trenutkih vam bo pri tem naredila precejšnjo uslugo. Cilji bodo vedno blizu vas, saj boste pot do njih že poznali.

PETELIN – JI

Ure, ki jim vlada: od 17.00 do 19.00; **stran neba:** zahod; **ustrezno zahodno znamenje:** devica; **ustrezno znamenje:** pes, kača; **neustrezno znamenje:** mačka, podgana; **barva:** zelena; **stalni element:** kovina; **letni čas:** jesen – september

Leta petelina so: 1909 – element zemlja, 1921 – element kovina, 1933 – element voda, 1945 – element les, 1957 – element ogenj, 1969 – element zemlja, 1981 – element kovina, 1993 – element voda, 2005 – element les, 2017 – element ogenj.

Vse dni v letu vas bo skupaj z obilico sreče spremljala tudi velika mera optimizma. Ob prvih preprekah se ne boste vdali v usodo, ampak boste ravnali ravno nasprotno. Preizkušali boste meje svojih zmogljivosti in se vživeli v različne vloge. Obdobje učenja, ki ga bodo zaznamovali prvi tedni v novem letu, bo zelo produktivno. Na novo pridobljeno znanje vam bo odprlo raznolike poti, s tem pa se bo povečala tudi vaša želja po predajanju znanja naprej. Vloga vodje oziroma učitelja bo v vas pustila prav poseben pečat. Nov ventil, ki ga boste uporabili za sproščanje svoje kreativnosti, boste našli v svoji okolici, v zadnjih spomladanskih mesecih. Čas za preživljanje prostega časa bo na vaši strani, saj ga boste letos veliko našli zase. Sredina leta vam prinaša bliskovite poteze na ljubezenskem področju. Prejetemu vprašanju bo hitro sledil odgovor in prav kmalu si boste na jasnem, pri čem ste. Vse, kar ste poznali prej, bo s sklenitvijo dogovora spremenjeno. Novosti, ki bodo zavladale na vaši srčni strani, bodo spremenile vašo že dobro utečeno dnevno rutino. Romatika, ki se ji boste vdali, bo vladala vse dni v letu. Finančna situacija ne bo navdihujoča in čisto vsak mesec bo občutili drugačno stanje. Načrt na tem področju se vam ne bo zdel ravno potreben, a zato velikokrat ne boste vedeli niti za nekaj dni vnaprej. Se pa boste zato toliko bolj pripravili na druge stvari, ki se vam bodo zdele pomembnejše. Vaši prioriteti bosta družina in ohranjanje prijateljskih vezi. Redkokateri dogodek bo šel mirno mimo vas in nobenega praznovanja ne boste izpustili. Stalna prisotnost dobre volje bo odločilna za ravnovesje, ki ga boste ohranjali v sebi.

PES – GOU

Ure, ki jim vlada: od 19.00 do 21.00; **stran neba:** zahod, severozahod; **ustrezno zahodno znamenje:** tehtnica; **ustrezno znamenje:** konj, tiger; **neustrezno znamenje:** prašič; **barva:** rumena; **stalni element:** kovina; **letni čas:** jesen – oktober

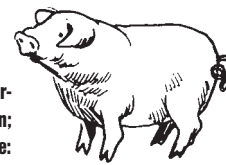

Leta psa so: 1910 – element kovina, 1922 – element voda, 1934 – element les, 1946 – element ogenj, 1958 – element zemlja, 1970 – element kovina, 1982 – element voda, 1994 – element les, 2006 – element ogenj, 2018 – element zemlja.

Svoje skrivne ideje, povezane s tem, kako bi se potuhnili pred velikimi pričakovanji nadrejenih, boste uresničili že v prvih tednih leta. To bo nastopilo s še večjo odsotnostjo delovnega elana in pretežno romantičnim nabojem. Vsaka vaša odločitev pa ne bo prinesla posledic, ki jih boste skrojili v svojih mislih. Zato se boste morali spopasti tudi z nekaterimi razočaranji, preden si boste lahko sproščeno oddahnili. V začetku leta bo zato bolje, da pomembne projekte predstavite na kasneje in si v prvem delu leta vzamete čas predvsem zase. Baterije si boste najbolj kakovostno napolnili v novem okolju, a z znano družbo. Največ možnosti za poslovne uspehe bi lahko imeli v mesecu marcu, ko se bodo uskladili vsi dejavniki in skupaj predstavljali popolno formulo za uspeh. Denar se vas bo držal in skušnjavam, povezanimi z nepremišljenimi nakupi, se boste uspešno znali izogniti. Pri večjem znesku, ki ga bo treba vložiti konec leta, pa lahko računate na pomoč družinskih članov. Na čustvenem področju boste stopili nekaj korakov nazaj, preden se boste pomaknili naprej in razkrili svoje resnične namene. S trenutkom, ko boste začutili, da imate vse niti v svojih rokah, se boste prepustili in dopustili tudi, da v vaše življenje pridejo spremembe. Jeseni se bo pod tem geslom zgodilo marsikaj nepričakovanega. S pogumom v sebi boste med drugim spoznali nove razsežnosti usodne ljubezni. Na vprašanja, ob katerih ste včasih zgolj skomignili z rameni, boste po na novo pridobljenih izkušnjah jasno zagovarjali svoja stališča, saj boste točno vedeli, česa si želite. Leto mnogih zaključkov bo velike preobrate obetalo predvsem vsem samskim.

PRAŠIČ – ZHU

Ure, ki jim vlada: od 21.00 do 23.00; **stran neba:** sever-severozahod; **ustrezno zahodno znamenje:** škorpion; **ustrezno znamenje:** mačka, koza; **neustrezno znamenje:** kača; **barva:** modra; **stalni element:** voda; **letni čas:** zima – december

Leta prašiča so: 1911 – element kovina, 1923 – element voda, 1935 – element les, 1947 – element ogenj, 1959 – element zemlja, 1971 – element kovina, 1983 – element voda, 1995 – element les, 2007 – element ogenj, 2019 – element zemlja.

Na prvo mesto boste postavljali potrebe drugih, predvsem tistih, ki se bodo znašli v šibkejšem položaju. Domači si boste v vlogi vodje in dobro boste znali predajati navodila ter razdeljevati naloge. Organiziranost tako pri delu kot tudi zasebno bo na mestu in skoraj ničesar ne boste prepustili naključju. Vaše vodilo bo, da je najprej treba poskrbeti za svoje dolžnosti in se potem v enaki meri posvetiti tudi skrbi zase. Na tem mestu seveda ne boste pozabili na primeren in pošten počitek. Tako kot znate le vi, boste tudi dopustniške dneve organizirali do potankosti. Brez dramatičnih preobratov lahko tudi na ljubezenskem področju pričakujete dokaj mirno leto. Realni in pošteni boste do sebe, čeprav boste vedno v nekakšni prednosti, ker se boste znali vživeti v osebo na nasprotni strani. Zanašali pa se boste predvsem na svoj notranji glas, ki vas bo vodil v ključnih trenutkih. Finančno stanje je področje, na katerem z novim letom lahko pričakujete največ sprememb. Tveganje se bo izkazalo za premišljeno dejanje, čeprav to ne bo skladno z vašimi poslovnimi načeli. Okrepitev tistih virov, ki vam prinašajo dobiček, se bo začela s tretjim mesecem v letu. Ne boste si mogli pomagati, da ne bi podvomili o svojih podvigih, a vendar boste svoje dvome lahko kmalu ovrgli. Velike poteze vam bodo prinesle velike dobičke. V mesecu juliju boste našli dobro iztočnico, da začinite svoje ljubezensko življenje na način, kot ste si že od nekdaj želeli. Upočasnilo boste svoj tempo in se posvetili svojemu novemu konjičku, ki bo širil vašo obzorja in v vašo bližino pripeljal nove osebe, s katerimi si boste blizu.